

OBSAH

Část A: Plán kontrolní činnosti

5.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2016 (VI)
(16/26, 16/29, 16/32)	623
6.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2017 (II)
(17/06, 17/12, 17/14, 17/15, 17/16, 17/17, 17/23, 17/25, 17/28, 17/29)	625
7.	Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2017 (I)
(17/35, 17/36)	631

Část B: Kontrolní závěry z kontrolních akcí

16/12	Příprava jednotného metodického prostředí pro čerpání podpory EU v programovém období 2014+	633
16/21	Správa daně z příjmů fyzických osob se zaměřením na dopady legislativních změn na příjmy státního rozpočtu	657
16/24	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit
Národní bezpečnostní úřad	679
16/25	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo průmyslu a obchodu</i> za rok 2015, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2015 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015	685
16/27	Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných správců kapitol státního rozpočtu	723
16/30	Peněžní prostředky státní pokladny a řízení likvidity státní pokladny	737
16/31	Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol	747

Část A**Plán kontrolní činnosti****5. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2016 (VI)****Číslo kontrolní akce: 16/29****Předmět kontroly:**

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo práce a sociálních věcí* za rok 2016, účetní závěrka Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2016 a údaje předkládané Ministerstvem práce a sociálních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2016

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 09/2017
(původní údaj: 07/2017)

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XIII/2017 na svém XIII. jednání dne 28. 8. 2017.

Číslo kontrolní akce: 16/32**Předmět kontroly:**

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na podporu rozvoje vzájemné spolupráce obcí a rozvoje místních partnerství

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 10/2017
(původní údaj: 08/2017)

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XIII/2017 na svém XIII. jednání dne 28. 8. 2017.

Číslo kontrolní akce: 16/26

Předmět kontroly:

Výdaje na provoz a využití nemovitého majetku včetně výdajů na zajištění informační podpory související se správou, provozem a údržbou nemovitého majetku

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 10/2017
(původní údaj: 08/2017)

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XIV/2017 na svém XIV. jednání dne 18. 9. 2017.

6. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2017 (II)

Číslo kontrolní akce: 17/06

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu vynaložené na podporu lesnictví

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– vypouští se:

Ivan Deym, č.p. 1, Nemyšl.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/IX/2017 na svém IX. jednání dne 5. 6. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/16

Předmět kontroly:

Program péče o národní kulturní poklad

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– upřesňuje se:

vybraní příjemci peněžních prostředků:

Národní technické muzeum, Praha;
Uměleckoprůmyslové museum v Praze.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/IX/2017 na svém IX. jednání dne 5. 6. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/28

Předmět kontroly:

Účetní závěrka Ministerstva financí za rok 2017

Změna plánu kontrolní činnosti:

vypuštění kontrolní akce 17/28 z plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2017.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/IX/2017 na svém IX. jednání dne 5. 6. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/17

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu poskytované na podporu práce s dětmi a mládeží

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *upřesňuje se:*

vybraní příjemci peněžních prostředků:

Asociace malých debrujárů České republiky, spolek, Uherský Brod;

Asociace turistických oddílů mládeže České republiky, Roztoky;

Česká rada dětí a mládeže, Praha;

Hnutí Brontosaurus, Brno;

Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic, Brno;

Institut zážitkové pedagogiky, Trutnov;

JEJDA..., z.s., Jihlava;

Junák - český skaut, z. s., Praha;

KreBul, o.p.s., Prachatice;

Pionýr, z. s., Praha;

Přátelé dětí z.s., Prachatice;

Rada dětí a mládeže kraje Vysočina, z. s., Třebíč;

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Praha;

Sion - Nová generace, z.s., Hradec Králové.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/X/2017 na svém X. jednání dne 26. 6. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/29

Předmět kontroly:

Majetek a prostředky určené na zajištění činnosti Bezpečnostní informační služby

Změna v položce:

Kontrolní závěr schvaluje:

Senát NKÚ
(původní znění: Kolegium NKÚ)

Předseda Senátu:

Ing. Jan Stárek

Členové Senátu:

Ing. Pavel Hrnčíř, RNDr. Petr Neuvirt, Ing. Jan Vedral

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/X/2017 na svém X. jednání dne 26. 6. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/12

Předmět kontroly:

Správa daně z přidané hodnoty v oblasti elektronického obchodování (e-commerce)

Změna v položce:

Předmět kontroly:

Správa daně z přidané hodnoty
(původní znění: *Správa daně z přidané hodnoty v oblasti elektronického obchodování (e-commerce)*)

Cíle kontroly:

Posoudit legislativní úpravu daně z přidané hodnoty zejména v oblasti e-commerce, postup finančních a celních orgánů při správě této daně a účinnost kontrolního systému včetně dopadů na příjmy státního rozpočtu

(původní znění: *Posoudit legislativní úpravu daně z přidané hodnoty v oblasti e-commerce, postup finančních orgánů při správě této daně a účinnost kontrolního systému včetně dopadů na příjmy státního rozpočtu*)

Kontrolované osoby:

– doplňuje se:

Generální ředitelství cel, Praha;
Celní úřad Praha Ruzyně.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XI/2017 na svém XI. jednání dne 24. 7. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/14

Předmět kontroly:

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Národní ústav duševního zdraví

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– doplňuje se:

Ministerstvo zdravotnictví.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/XI/2017 na svém XI. jednání dne 24. 7. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/23

Předmět kontroly:

Opatření ke zvyšování energetické účinnosti realizovaná v rámci prioritní osy 3 operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020*

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– upřesňuje se:

Agentura pro podnikání a inovace, Praha.

– vypouští se:

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, Praha.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XII/2017 na svém XII. jednání dne 7. 8. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/15**Předmět kontroly:**

Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací

Změna v položce:

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu na výzkum, vývoj a inovace

(původní znění: Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací)

Cíle kontroly:

Provéřit, zda peněžní prostředky státu na výzkum, vývoj a inovace naplňují cíle obsažené v koncepčních dokumentech.

Provéřit existenci a způsob nastavení systému, který usměrňuje peněžní prostředky na výzkum, vývoj a inovace tak, aby docházelo k růstu inovační výkonnosti České republiky v mezinárodním srovnání.

Provéřit, zda jsou dostatečně vyhodnocovány přínosy peněžních prostředků vynaložených na výzkum, vývoj a inovace.

(původní znění: Provéřit, zda poskytování peněžních prostředků státu určených na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací naplňuje cíle obsažené v koncepčních dokumentech.

Provéřit existenci a způsob nastavení systému, který usměrňuje účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací tak, aby docházelo k růstu inovační výkonnosti České republiky v mezinárodním srovnání.

Provéřit, zda jsou dostatečně vyhodnocovány přínosy peněžních prostředků vynaložených na výzkum, vývoj a inovace.)

Kontrolované osoby:

– doplňuje se:

Akademie věd České republiky, Praha.

Časový plán:

– předložení KZ ke schválení: 06/2018
(původní údaj: 01/2018)

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XIII/2017 na svém XIII. jednání dne 28. 8. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/25

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky poskytované České republice v rámci finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

upřesňuje se

– vybraní příjemci peněžních prostředků:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy;
Nadace Open Society Fund Praha;
Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba, Brno.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XIII/2017 na svém XIII. jednání dne 28. 8. 2017.

7. Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2017 (I)

Číslo kontrolní akce: 17/35

Předmět kontroly:

Pořízení a obnova železničních kolejových vozidel

Cíle kontroly:

Prověřit účelnost, hospodárnost a efektivnost podpory poskytované železničním dopravcům na pořízení a obnovu železničních kolejových vozidel

Kontrolované osoby:

Ministerstvo dopravy;
České dráhy, a.s., Praha.

Časový plán:

- zahájení kontroly: 11/2017
- předložení kontrolního závěru ke schválení: 07/2018

Kontrolní závěr vypracovává: Ing. Jan Málek

Kontrolní závěr schvaluje: Kolegium NKÚ

Dodatek schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XII/2017 na svém XII. jednání dne 7. 8. 2017.

Číslo kontrolní akce: 17/36

Předmět kontroly:

Účetní reforma v oblasti veřejných financí

Cíle kontroly:

Prověřit, zda účetní reforma v oblasti veřejných financí vytvořila podmínky pro efektivní zajištění správných, úplných a včasných informací o hospodářské situaci na úrovni státu a účetních jednotek typu organizačních složek státu či státních příspěvkových organizací

Kontrolované osoby:

Ministerstvo financí;
Český statistický úřad, Praha.

Časový plán:

- zahájení kontroly: 09/2017
- předložení kontrolního závěru ke schválení: 06/2018

Kontrolní závěr vypracovává: Ing. Jan Málek

Kontrolní závěr schvaluje: Kolegium NKÚ

Dodatek schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/XIII/2017 na svém XIII. jednání dne 28. 8. 2017.

Část B**Kontrolní závěry z kontrolních akcí****16/12****Příprava jednotného metodického prostředí pro čerpání podpory EU
v programovém období 2014+**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/12. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit činnosti směřující k nastavení jednotného metodického prostředí pro čerpání podpory EU v programovém období 2014+.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od dubna 2016 do ledna 2017.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2011 až 2016, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále též „MMR“).

Námítky, které MMR podalo proti kontrolnímu protokolu, vypořádala vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání, které MMR proti rozhodnutí o námitkách podalo, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 15. května 2017,
schválilo usnesením č. 7/VIII/2017
kontrolní závěr v tomto znění:

Souhrn

Jednotné metodické prostředí (dále též „JMP“) představuje jednotný rámec pravidel a postupů pro poskytovatele podpory z EU, a to jak na úrovni dokumentů, tak i na úrovni informačního systému MS2014+ (viz příloha č. 1 kontrolního závěru). Pravidla a postupy jsou stanoveny v závazných metodických pokynech a v metodických doporučeních. Smyslem těchto dokumentů je zajistit jednotný výklad postupů při poskytování podpory z rozpočtu EU pro všechny zúčastněné subjekty a shodné nastavení klíčových procesů v celém tomto systému. Zároveň je nutné zohlednit zvláštnosti jednotlivých evropských strukturálních a investičních fondů (dále též „ESI fondy“), kterých je celkem pět¹. Standardizace pravidel prostřednictvím JMP by měla mimo jiné přispět ke zvýšení efektivnosti a hospodárnosti při nakládání s peněžními prostředky z ESI fondů a transparentnosti procesů. Nástrojem pro přenesení pravidel do praxe je jednotný monitorovací systém, který by měl naplnit požadavek na elektronizaci procesů spojených s prováděním programového období. V tomto programovém období je kladen důraz na snížení administrativní zátěže zejména pro žadatele a příjemce podpory, ale také pro další dotčené subjekty.

Do srpna 2016 vynaložilo MMR na JMP, tj. na přípravu a vytvoření metodických dokumentů a informační systém MS2014+, peněžní prostředky ve výši 879,57 mil. Kč, z toho 438,36 mil. Kč ze zdrojů EU a 441,21 mil. Kč ze státního rozpočtu. Z tohoto objemu byly prověřeny výdaje za externí dodávky v celkové výši 72,27 mil. Kč, z toho 54,99 mil. Kč pocházelo ze zdrojů EU a 17,28 mil. Kč ze státního rozpočtu.

Kontrolní akce prověřila činnosti související s přípravou a nastavením jednotného metodického prostředí a ověřila také fungování vybraných procesů systému implementace čerpání podpory z rozpočtu EU, včetně podpory těchto procesů v novém informačním systému pro monitorování MS2014+.

Česká republika ve třetím roce programového období 2014–2020 zaostává v čerpání peněžních prostředků za převážnou většinou členských států EU, což je v grafické podobě znázorněno v části III. tohoto kontrolního závěru.

NKÚ při kontrole zjistil:

1. Společná metodická pravidla nejsou jednotná a vymahatelná. Bez stanovení jasných kompetencí a odpovědnosti za nastavení a fungování JMP nebude tento koncept plně funkční.

- MMR má právní postavení centrálního koordinátora, které ale neumožnilo udržet požadovanou jednotnost metodického prostředí. Byla udělena výjimka pro *Program rozvoje venkova* (dále též „PRV“) z jednotného metodického prostředí. Ministerstvo zemědělství již od počátku prezentace záměru vyvíjelo aktivity vedoucí k vyjmutí PRV z dodržování pravidel stanovených JMP, čehož v konečném důsledku na vládní úrovni dosáhlo.
- Veškerá metodická pravidla zahrnují doporučení a závazné pokyny. Využití metodických doporučení je na vůli jednotlivých poskytovatelů podpory. Dodržování závazných pokynů není vymahatelné a není stanoveno, kdo nad ním provádí dohled. Závazná pravidla JMP může v rámci svých auditů zohlednit auditní orgán. Promítnutí

¹ Mezi ESI fondy se řadí *Evropský fond pro regionální rozvoj*, *Evropský sociální fond*, *Fond soudržnosti*, *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* a *Evropský námořní a rybářský fond*.

pravidel JMP do dokumentace a procesů operačních programů, včetně jejich užívání, je v odpovědnosti jednotlivých řídicích orgánů.

- Metodické prostředí nemůže zcela zabezpečit jednotnost všech pravidel mimo jiné také z důvodu odlišných zaměření jedenácti programů spolufinancovaných z evropských strukturálních a investičních fondů.

2. Informační podpora nebyla dostatečně připravena, je komplikovaná a finančně náročná. Neposkytovala tedy požadovanou podporu pro fungování JMP.

- MMR vypsalo zakázku na nový informační systém MS2014+ v době, kdy nebyla známa všechna pravidla programového období 2014–2020, což vedlo k obecnosti požadavků definovaných v zadávací dokumentaci.
- Monitorovací systém nebyl v době uvedení do ostrého provozu v září 2014 připraven tak, aby zahrnoval veškeré procesy nutné pro provádění programů, a nezabezpečil tak komplexní podporu uživatelům.
- Výdaje na pořízení, provoz a rozvoj jsou financovány z národních zdrojů a ze zdrojů EU. Do konce srpna 2016 tyto výdaje dosáhly částky 872,26 mil. Kč. Míra spolufinancování z rozpočtu EU se snížila z plánovaných 85 % na cca 57 %. Důvodem byly nesrovnalosti a následné finanční opravy těchto výdajů. Od roku 2016 jsou provoz, rozvoj a udržování prostředí MS2014+ zatím plně financovány ze zdrojů státního rozpočtu.
- V době kontroly výdaje na dodatečné úpravy a rozvoj MS2014+ dosáhly 120 % původní částky za pořízení MS2014+. Další výdaje za drobný rozvoj a opravy jsou součástí paušální platby. Rozsah těchto služeb poskytovaných dodavatelem odpovídá přibližně hodnotě 6,5 plného pracovního úvazku po celou dobu trvání smlouvy, tj. minimálně do roku 2023.
- Kapacita ani možnosti monitorovacího systému nejsou plně využívány, což snižuje efektivnost strategického řízení Dohody o partnerství² a koordinaci ESI fondů.
- V roce 2017, tj. ve čtvrtém roce implementace programového období 2014–2020, je monitorovací systém nadále upravován. Některé dílčí elementy, např. sestavy k vytěžování dat, se budou nastavovat po vzoru informačního systému MSC2007, který sloužil k monitorování programového období 2007–2013. V návaznosti na postup jednotlivých fází implementace programů může tato skutečnost komplikovat práci uživatelů monitorovacího systému.

3. Metodické prostředí sice umožňuje jednodušší zpracování a podání žádosti o podporu, ale žadatelé neznají časový horizont, ve kterém bude o jejich žádosti rozhodnuto.

- Oproti minulému programovému období 2007–2013 mají žadatelé a příjemci podpory veškeré informace na jednom místě, a to na zastřešujících webových stránkách.
- V uveřejněných výzvách k podávání žádostí o podporu poskytují všechny programy žadatelům informace stejného charakteru.
- Žádost o podporu se nemusí kompletovat v listinné podobě, vše probíhá elektronickou cestou.

² *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020* (dále jen „Dohoda o partnerství“) je strategický dokument, který stanoví cíle a priority pro efektivní využívání ESI fondů za účelem naplňování strategie *Evropa 2020*. Dohodu o partnerství MMR připravovalo v rámci širokého partnerství, které zahrnovalo zástupce Evropské komise, ostatních resortů, regionálních i místních samospráv, zaměstnavatelských i zaměstnaneckých svazů, neziskového sektoru, akademické sféry a mnohé další. Dohoda o partnerství je tedy dokument založený na široké shodě všech zainteresovaných aktérů v České republice. Dohoda o partnerství byla definitivně schválena Evropskou komisí dne 26. 8. 2014.

- Protože metodika vymezuje vágně lhůtu pro vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory, nemohou žadatelé předvídat, kdy budou seznámeni s výsledkem řízení o podpoře, což pro ně může mít hospodářsky (ekonomicky) negativní důsledky.

I. Úvod

V programovém období 2007–2013 byla podpora kohezní politiky pro strukturální fondy a *Fond soudržnosti* implementována odděleně od fondů společné zemědělské politiky. V programovém období 2014–2020 byla na úrovni Evropské unie v zájmu lepší koordinace a harmonizace provádění podpory politiky soudržnosti přijata společná ustanovení pro všechny evropské strukturální a investiční fondy.

Potřeba standardizace pravidel byla jednoznačně odůvodněna potřebou zlepšit nastavení systému čerpání evropských prostředků a vzešla z identifikace nedostatků minulého programového období 2007–2013. Nebyla to pouze vůle MMR, tuto myšlenku podpořily i další subjekty mající co do činění s evropskými dotacemi, např. sociálně hospodářští partneři a příjemci podpory. Nejvýznamnějším motivem byl požadavek na snižování administrativní zátěže a na jednotnost pravidel.

Zkušenosti z programového období 2007–2013 byly shrnuty do materiálu *Doporučení ke zjednodušení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce při čerpání finančních prostředků z fondů EU v programovém období 2014–2020* (dále též „Doporučení“), který byl v březnu roku 2012 předložen na jednání vlády.

Koncept společných pravidel, společného monitorovacího informačního systému a snaha o zjednodušení administrace jsou mimo jiné zakomponovány v Dohodě o partnerství schválené vládou v dubnu 2014, kde bylo jako klíčový milník pro úspěšný start nového programového období uvedeno datum 1. 9. 2014. V souladu s tímto dokumentem, který je nutným předpokladem pro čerpání prostředků z ESI fondů, byly připravovány jednotlivé programy a poslední z nich byl ze strany Evropské komise (dále též „Komise“) schválen v červnu roku 2015.

Konkrétní podoba JMP byla definována v dokumentu *Koncepce jednotného metodického prostředí jako součást pro naplňování cílů Dohody o partnerství* (dále též „Koncepce JMP“). Tuto koncepci vzala vláda ČR na vědomí v květnu 2013 usnesením č. 345.

MMR v Koncepci JMP nastavilo cíle, ukazatele a nástroje. Jedná se o systémové nástroje a ukazatele, které MMR zvolilo mimo jiné s ohledem na jejich možnou měřitelnost prostřednictvím jednotného monitorovacího systému. Standardizovaná pravidla jsou zpracována do podoby metodických doporučení a metodických pokynů. Na rozdíl od doporučení obsahují pokyny také závazná pravidla a první vydání podléhá schválení vládou. Přípravu programových dokumentů upravuje jeden metodický pokyn. Vlastní řízení programů upravuje sedmáct pokynů a tři doporučení, které zastřešuje *Metodika řízení programů pro programové období 2014–2020*. Podrobněji viz schéma v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Informační podpora zajišťovaná prostřednictvím aplikace MS2014+ zahrnuje tři uživatelské portály CSSF14+, ISKP14+ a ServiceDesk. Kromě produkčního prostředí, kde jsou ostrá data, aplikace disponuje referenčním a testovacím prostředím.

Kontrolní akcí byla ověřena oblast metodické a informační podpory u jednotlivých, již probíhajících fází procesu poskytování peněžních prostředků z ESI fondů, tj. u fází:

- vyhlášení výzev pro předkládání žádostí o podporu,
- předkládání žádostí o podporu,
- hodnocení a schvalování žádostí o podporu,
- strategické řízení Dohody o partnerství a koordinace ESI fondů.

Kontrolou byly prověřeny činnosti MMR z úrovně připravenosti metodických dokumentů a informační podpory k termínu 1. září 2014, dále byly ověřeny vybrané metodické dokumenty z hlediska vyřešení nedostatků vyskytujících se v minulém programovém období a prověřena byla také funkčnost monitorovacího systému, a to jak na úrovni testování vybraných procesů, tak na ostrých datech z hlediska strategického řízení Dohody o partnerství a koordinace ESI fondů.

NKÚ neověřoval zakázky týkající se MS2014+. Předmětné aktivity byly v šetření Policie ČR, přezkumu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže či v daňovém řízení příslušného správce daně.

Pozn.: Právní a jiné předpisy jsou v tomto kontrolním závěru aplikovány ve znění účinném pro příslušné kontrolované období.

II. Podrobné informace o zjištěných skutečnostech

1. Standardizace metodických pravidel pro poskytování podpor z ESI fondů

MMR jako centrální koordinátor

Ve srovnání s předchozím programovým obdobím byla role MMR jako centrálního koordinátora ESI fondů posílena přímým vymezením oprávnění ministerstva k vydávání řídicích aktů pro řídicí orgány v zákoně o podpoře regionálního rozvoje³, čímž byl odstraněn jeden z identifikovaných problémů. Tato změna však nastala až v době, kdy již byly vydány všechny metodické pokyny a doporučení tvořící jednotné metodické prostředí. Závaznost těchto dokumentů, určených primárně pro orgány státní správy, které jsou řídicím orgánem, byla řešena usneseními vlády. Výraznější význam má tato právní úprava pro případné budoucí modifikace metodického prostředí a pro určení závaznosti řídicích aktů vydaných MMR pro řídicí orgány, které jsou tvořeny subjekty samosprávných celků a pro které jsou usnesení vlády pouze doporučující.

Naopak k určitému omezení pozice MMR při provádění role národního koordinátora přispívá stanovení výjimky ze závaznosti JMP pro řídicí orgán *Programu rozvoje venkova na období 2014–2020*. Ministerstvo zemědělství usilovalo o udělení výjimky již od předložení prvních návrhů záměrů metodických dokumentů. V červenci 2015 vláda doporučila ministru zemědělství, aby postupoval při řízení PRV v souladu se schválenými metodickými pokyny. Vzhledem k tomu, že zároveň dle zákona o podpoře regionálního rozvoje musí postupy spojené s prováděním PRV vycházet z jednotného metodického rámce, byla síla udělené výjimky redukována. Vzniklý stav vyžaduje úzkou spolupráci mezi oběma ministerstvy, což

³ Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

klade vyšší administrativní nároky na obou stranách. V konečném důsledku udělená výjimka vyústila v existenci pravidel zvlášť pro PRV a zvlášť pro ostatní programy.

NKÚ provedl srovnání pozice slovenského (centrálny koordinačný orgán) a českého (národní orgán pro koordinaci) koordinátora ESI fondů s tím, že jejich postavení je obdobné. Kompetence pro výkon této role jsou v obou případech zakotveny v zákoně a delegovány na některý z úřadů ústřední státní správy. V českém prostředí plní funkci jedno z ministerstev, které je navíc samo řídicím orgánem několika operačních programů. Činnost slovenského koordinátora je vykonávána úřadem místopředsedy vlády, který je zapojen do jednoho z operačních programů v pozici zprostředkujícího subjektu.

V České republice ani na Slovensku tedy úřad zabezpečující úlohu koordinačního orgánu nestojí plně mimo strukturu řídicích orgánů, respektive zprostředkujících subjektů.

Dodržování pravidel a jejich vymahatelnost

Na stanovení kompetence vydávat závazné řídicí akty a na stanovení povinnosti se jimi řídit byl kladen značný důraz, jsou zakotveny v *Pravidlech řízení a koordinace Dohody o partnerství v programovém období 2014–2020* (dále též „Pravidla Dohody o partnerství“) a v zákoně o podpoře regionálního rozvoje. Naopak odpovědnost za dohled nad dodržováním této povinnosti, stejně jako přímé nástroje pro zajištění vymahatelnosti při jejím nedodržování v Pravidlech Dohody o partnerství ani v zákoně stanoveny nebyly.

Možnost vymáhat soulad nastavení pravidel a postupů jednotlivých programů s pravidly JMP má MMR na úrovni přípravy a zpracování řídicí dokumentace a dokumentů pro žadatele a příjemce. V rámci svých kompetencí má MMR možnost sledovat program a případně jej zařadit do zesíleného řízení rizik. V případě zásadních a přetrvávajících problémů může MMR z pozice designačního orgánu navrhnout vládě ukončení designace⁴ příslušného subjektu. Dodržování konkrétních pravidel stanovených v JMP může ve svých auditech posoudit auditní orgán.

NKÚ vnímá stanovení kompetencí bez určení odpovědnosti za dohled nad dodržováním povinností jako systémový nedostatek, který nepřispívá k efektivnímu poskytování podpory z ESI fondů.

Specifika ovlivňující jednotnost pravidel a jejich aktualizace

Jednotná pravidla pro čerpání prostředků ESI fondů MMR vytvářelo a aktualizovalo při zohlednění principu partnerství v rámci platforem a pracovních skupin. Členy platforem a pracovních skupin byli mimo jiné zástupci jednotlivých řídicích orgánů programů. MMR projednávalo metodické pokyny se členy příslušných pracovních skupin, kteří k nim mohli uplatňovat své připomínky. Uplatňování tohoto principu u vybraných metodických pokynů znamenalo, že doba od předložení věcného záměru metodického pokynu do jeho schválení vládou se pohybovala v rozmezí od jedenácti do dvaceti tří měsíců. Zpracováním připomínek se taktéž v metodických pokynech zohledňovala specifičnost jednotlivých programů. Přípravu pravidel také ovlivnilo vytížení zaměstnanců implementačních orgánů ukončováním

⁴ Designace je postup pro určení řídicích orgánů operačních programů a certifikačního orgánu; designaci provádí designační orgán na základě auditu provedeného auditním orgánem (AO) členského státu. AO vydává stanovisko po přezkoumání řady kritérií na základě žádosti příslušného řídicího orgánu. Konkrétní postup je upraven v čl. 124 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 (tzv. obecné nařízení).

programového období 2007–2013 při současném zapojení do nastavování programového období 2014–2020.

Při přípravě *Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020* probíhala časově i věcně náročná debata se zástupci tzv. regionálních partnerů (Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí ČR, Národní síť místních akčních skupin a Sdružení místních samospráv) o podobě tzv. územní a urbánní dimenze. Od okamžiku, kdy Meziresortní expertní poradní skupina projednala věcný záměr tohoto dokumentu, do okamžiku jeho schválení vládou uběhlo 22 měsíců.

V důsledku zohlednění specifík jednotlivých programů, respektive intervencí a subjektů zapojených do jejich provádění, jsou v metodických pokynech některá pravidla nezávazná.

Metodický pokyn pro řízení výzev, hodnocení a výběr projektů v programovém období 2014–2020 je závazný pouze pro projekty, pro ostatní typy operací, tj. pro integrované strategie a finanční nástroje, závazný není. Tento dokument má doporučující charakter pro programy evropské územní spolupráce a PRV, kapitola upravující řízení výzev není závazná pro zprostředkující subjekty *integrovaných územních investic*, pro operační program *Rybářství na období 2014–2020* (dále též „OPR“) nejsou závazná ustanovení týkající se hodnotitelů žádostí o podporu.

K sledování počtu úprav metodických dokumentů MMR v Koncepti JMP stanovilo ukazatel „*snížení počtu úprav metodických dokumentů o 30 %*“, přičemž toto snížení je měřeno ve vztahu k minulému programovému období. Splnění cílové hodnoty není reálné, neboť už ke konci roku 2016 se počet úprav v tomto programovém období oproti předchozímu snížil pouze o 14 %. S každou další aktualizací se hodnota ukazatele bude snižovat. Není vyloučeno, že četnost úprav v období 2014–2020 oproti předchozímu programovému období naopak vzroste.

Ke konci roku 2016 bylo provedeno 36 aktualizací, které se týkaly 18 metodických pokynů. Za celé minulé programové období se změny dotkly 30 metodických dokumentů, a to celkem při 42 úpravách.

2. Jednotný informační systém pro monitorování ESI fondů

Pořízení monitorovacího systému

MMR připravovalo zadávací dokumentaci na jednotný informační systém v době, kdy neznalo finální podobu prováděcích právních aktů a metodik ze strany EU. Základní dokumenty byly přijaty a vydány s více než ročním odstupem od zveřejnění oznámení o vyhlášení veřejné zakázky v listopadu 2012. Konkrétně se jednalo například o obecné nařízení⁵, prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1011/2014⁶ a také Dohodu o partnerství⁷. V neposlední řadě nebyly v metodických dokumentech definovány všechny datové položky, které byly nutné k nastavení monitorovacího systému. Protože MMR nemělo všechny informace pro detailní specifikaci některých funkcionalit, definovalo je obecně a počítalo s jejich dopracováním v rámci

⁵ Obecné nařízení bylo vydáno v prosinci 2013.

⁶ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1011/2014 bylo vydáno v září 2014.

⁷ Dohoda o partnerství byla schválena vládou ČR v dubnu 2014; Komise vyslovila oficiální souhlas v srpnu 2014.

následného rozvoje. V červnu 2013 uzavřelo MMR s hlavním dodavatelem smlouvu na pořízení monitorovacího systému za smluvní cenu 59,78 mil. Kč včetně DPH.

Rozvoj a provoz monitorovacího systému zajišťovaný hlavním dodavatelem

Po uvedení MS2014+ do provozu v září 2014 MMR aplikaci následně dále rozvíjelo a upravovalo na základě servisní smlouvy, kterou uzavřelo s hlavním dodavatelem v červnu 2013 současně se smlouvou o dílo. Od září 2014 do června 2016 nasadilo MMR celkem 7 releasů⁸, jejichž obsahem byly úpravy pořízené jak formou drobného rozvoje hrazeného v rámci paušální platby, tak formou rozvoje na základě samostatných objednávek.

Na drobný rozvoj a opravy je smluvně vyhrazena kapacita dodavatele celkem 130 člověkodů za měsíc. To odpovídá přibližně hodnotě 6,5 plného pracovního úvazku po celou dobu trvání smlouvy, tj. minimálně do roku 2023. Poskytované služby jsou hrazeny v rámci paušální měsíční platby, která činí 9,33 mil. Kč. Za paušální platby v rámci servisní smlouvy uhradilo MMR v období od března 2014 do července 2016 částku 274,32 mil. Kč⁹, z toho na drobný rozvoj připadlo 54,37 mil. Kč.

Do dubna 2016 objednalo MMR dodatečný rozvoj v hodnotě 71,79 mil. Kč, což převýšilo o 20 % částku 59,78 mil. Kč vynaloženou na pořízení MS2014+.

Časté změny v MS2014+ po spuštění ostrého provozu byly zapříčiněny doplňováním a aktualizacemi metodických dokumentů tvořících JMP a také požadavky řídicích orgánů na úpravy MS2014+. Jednotné metodické prostředí umožňuje řadu úprav, které jsou rozvíjeny pouze pro někoho, například pouze pro jednoho poskytovatele podpor. Do budoucna nelze vyloučit, že budou nejen ze strany poskytovatelů podpor požadovány další rozvojové úpravy MS2014+. To zakládá riziko, že celý jednotný monitorovací systém bude stále složitější, což může vést i k ovlivnění nebo omezení funkčnosti a stability celého systému.

V období od června 2015 do dubna 2016 se v produkčním prostředí MS2014+ nebo v jeho části vyskytovaly výpadky systému, které uživatelům znemožňovaly práci. K takovým výpadkům docházelo v průměru více než 1,5krát za den (viz graf č. 1 v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru). Ve všech provozních prostředích se v období od listopadu 2014 do dubna 2016 takovéto incidenty vyskytovaly v průměru 6krát za den. Počet incidentů rostl od roku 2015 zejména od měsíce června, kdy systém začali využívat noví uživatelé, což souviselo s rozjezdem nového programového období, tj. s vyhlášením výzev (viz graf č. 2 v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru).

⁸ Releasem se rozumí jedna nebo více změn služby informační technologie, které jsou sestaveny, testovány a nasazeny najednou. Jediný release může zahrnovat změny hardwaru, softwaru, dokumentace, procesů a dalších komponent. (*ITIL – výkladový slovník a zkratky v češtině*, AXELOS Limited 2012.)

⁹ Na svých webových stránkách (<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Otazky-a-odpoved/Dotazy-k-MS2014#CatName>) MMR uvádí, že do konce roku 2016 hlavní dodavatel za provoz MS2014+ vyfakturoval celkem 320,97 mil. Kč.

Celkové náklady na monitorovací systém

Kromě vlastního vytvoření MS2014+ jsou smluvně zajišťovány i další služby nutné pro jeho provoz a bezpečnost, a to na základě souvisejících zakázek, např. pořízení HW platformy a infrastruktury serverovny, vybavení záložního pracoviště pro MS2014+ nebo zajištění služeb bezpečnostního dohledu.

Celkové výdaje na pořízení, provoz a rozvoj informačního systému MS2014+ a související infrastruktury za čtyři roky, tj. od května 2012¹⁰ do konce srpna 2016, dosáhly částky 872,26 mil. Kč. Část výdajů ve výši 762,98 mil. Kč financovalo MMR v rámci patnácti projektů operačního programu *Technická pomoc*¹¹. Zbývající částka ve výši 109,28 mil. Kč za provozní podporu a rozvoj MS2014+¹² a za provozní služby spojené s udržováním prostředí MS2014+¹³ byla od počátku roku 2016 plně hrazena ze státního rozpočtu.

Plánovaná míra spolufinancování ze zdrojů EU v období 2007–2013 činila maximálně 85 % celkových způsobilých veřejných výdajů projektů. V důsledku nesrovnalostí zjištěných auditním orgánem a následných finančních oprav a také v důsledku neuplatnění některých projektových výdajů k proplacení ze zdrojů EU z důvodu jejich nezpůsobilosti rozhodla vláda ČR¹⁴ hradit celou částku na pořízení, rozvoj a provoz aplikace MS2014+ ze státního rozpočtu v rámci standardního procesu předfinancování evropských projektů do doby, než budou výdaje uplatněny vůči Komisi. Po vyjmutí části výdajů z financování z operačního programu *Technická pomoc* a po uplatnění finančních oprav bylo v rámci těchto projektů financováno ze zdrojů EU 57 % způsobilých výdajů (432,15 mil. Kč) a ze zdrojů státního rozpočtu 43 % (330,83 mil. Kč). Konkrétní výše spolufinancování ze státního rozpočtu závisí také na konečném posouzení veřejných zakázek souvisejících s aplikací MS2014+ Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a na výsledcích šetření Policie ČR.

Monitorovací systém jako nástroj pro provádění programů a jeho manažerské využití

V rámci kontroly proběhlo v součinnosti se zástupci MMR testování tří základních a jednoho průřezového procesu v referenčním prostředí MS2014+. Schéma jednotlivých úkonů v procesu *nastavování a vyhlásování výzev* je zpracováno do podoby šablony (tzv. šablona workflow). I když existuje sada šablon, vlastní parametry pro každou výzvu jsou nastavovány individuálně. Proces *nastavování a vyhlásování výzev* tak nelze automatizovat pro všechny programy spolufinancované z EU.

Kapacita ani možnosti monitorovacího systému nejsou plně využívány. NKÚ identifikoval tyto nedostatky:

- Data v aplikaci MS2014+ za programy spolufinancované z *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (PRV)* a *Evropského námořního a rybářského fondu (OPR)* nebyla

¹⁰ Od května 2012 financovalo MMR výdaje spojené s projektovou přípravou monitorovacího informačního systému pro programové období 2014–2020 v rámci projektu č. CZ.1.08/2.1.00/11.00139.

¹¹ Jedná se o 11 projektů operačního programu *Technická pomoc pro období 2007–2013* a 4 projekty operačního programu *Technická pomoc pro období 2014–2020*.

¹² Plnění smlouvy CES 5138 probíhá v rámci připraveného, ale nepodaného projektu *Provozní podpora a rozvoj Aplikace MS2014+ pro programové období 2014–2020*. Do srpna 2016 hlavní dodavatel fakturoval částku ve výši 82,22 mil. Kč.

¹³ Plnění smlouvy CES 5289 probíhá v rámci připraveného, ale nepodaného projektu *Provozní služby spojené s udržováním prostředí MS2014+*; do srpna 2016 uhradilo MMR částku ve výši 27,05 mil. Kč.

¹⁴ Usnesení vlády ČR ze dne 27. 4. 2015 č. 315.

zajištěna automatickými přenosy údajů z informačního systému Státního zemědělského intervenčního fondu (dále též „SZIF“).

Přestože bylo nastaveno (tj. existuje) rozhraní mezi informačním systémem SZIF a MS2014+, dostávalo MMR agregované údaje pro účely monitorování ESI fondů od Ministerstva zemědělství e-mailovou formou. Data za PRV a OPR byla primárně ukládána do informačního systému SZIF, do aplikace MS2014+ byla data nahrávána prostřednictvím dávkových přenosů. V MS2014+ však nebyla obsažena data za PRV na projektové úrovni. Dostupnost vybraných dat za oba programy v MS2014+ je tedy zatím jen cílovým stavem.

- V programovém období 2014–2020 není sjednocen způsob podávání žádostí o přezkum rozhodnutí řídicích orgánů prostřednictvím portálu ISKP2014+ do aplikace MS2014+. Tato skutečnost nepřispívá k naplnění hodnotitelného ukazatele „90 % procesů administrace a implementace programů SF/FS bude plně elektronizováno“, jenž se vztahuje k cíli Koncepce JMP *Nízká administrativní zátěž subjektů implementační struktury*.

Dodatečné nahrávání podaných žádostí o přezkum do aplikace MS2014+ navíc představuje existenci další, nadbytečné administrativní zátěže subjektů implementační struktury, především řídicích orgánů. V důsledku nejednotné formy podávání žádostí o přezkum, respektive jejich dodatečného vkládání do MS2014+, nebyla v této aplikaci k dispozici centrální elektronická evidence podaných žádostí za všechny operační programy. Vytvoření takové sestavy/evidence nebylo požadováno ani z úrovně MMR, ani řídicími orgány.

- Data vztahující se k jednotlivým programům nebyla v předvytvořených sestavách aplikace MS2014+ zcela konzistentní, aplikace neposkytovala vždy srovnatelné a spolehlivé údaje.

Rozdílné hodnoty se objevovaly v údajích o prostředcích alokovaných ve výzvách, v registrovaných žádostech o podporu i v údajích o prostředcích zasmluvněných v právních aktech. Na sjednocení výstupů MMR pracuje a některé ze sestav monitorovacího systému jsou teprve ve vývoji.

- V aplikaci MS2014+ nebyly k datu ukončení kontroly připraveny sestavy k vykazování přehledů o stavu čerpání peněžních prostředků jednotlivých programů spolufinancovaných z EU.

MMR ve spolupráci s dodavatelem aplikace nyní vyvíjí centrální sestavy MS2014+ jako období již existujících sestav monitorovacího systému předchozího programového období 2007–2013. Struktura a věcný obsah sestav budou teprve konzultovány s řídicími orgány, případně doplňovány o další parametry dle jejich potřeb.

- Funkční nebyl k datu ukončení kontroly ani přenos dat z MS2014+ na úroveň Komise do SFC2014, tj. do informačního systému pro řízení fondů v EU.

Vzhledem k neexistenci funkčního rozhraní nejsou data z MS2014+ zasílána do SFC2014 elektronicky. Informace generované v aplikaci MS2014+ jsou vkládány do databáze SFC2014 ručně. Je nutné uvést, že časová prodleva v nastavení rozhraní ani jeho nefunkčnost nebyly způsobeny na straně ČR jako členského státu EU, tj. nejsou chybou aplikace MS2014+.

Komplikovanost jednotného monitorovacího systému se projevuje v jeho časté nestabilitě a existuje významné riziko v zabezpečení jeho bezproblémového provozu do budoucna. Kontrolující NKÚ se potýkali v průběhu práce s monitorovacím systémem „s neočekávanými situacemi při běhu aplikace“, například s častým hlášením chyb na serverové straně či s problémy pomalé nebo žádné odezvy aplikace na zadané požadavky uživatelů (tj. „zamrzání“ systému). K uvedenému výčtu možno doplnit i tříměsíční zpoždění depeší o chybách při generování sestav.

MMR uznalo nutnost zapracovat na odstranění problému se zamrzáním aplikace MS2014+, který vyvstává při načítání většího množství příloh dokumentů. Vzhledem k nepříliš velkému pokroku v dosavadní implementaci programového období 2014–2020 lze teprve očekávat nárůst objemu vkládaných, respektive importovaných dat, zejména finančního charakteru, z portálu ISKP14+, a tedy i významné riziko omezení rychlosti a stability systému.

Na projektové úrovni v MS2014+ na portálu CSSF14+ měly informace sníženou přehlednost. Tento nedostatek byl patrný i ve srovnání s vyšší mírou přehlednosti informací, které na projektové úrovni poskytovaly monitorovací systémy předchozího programového období, tj. informační systémy Monit7+ a MSC2007.

Problémy s informačním systémem MS2014+ či nefunkčnost tohoto systému byly rovněž uváděny v odpovědích dotazníkového šetření provedeného NKÚ v rámci kontrolní akce č. 16/14. Uvedené problémy byly zmiňovány mezi nejčastějšími zkušenostmi místních akčních skupin s tvorbou a schvalováním strategií komunitně vedeného místního rozvoje.¹⁵

Problémy uživatelů při práci v produkčním prostředí MS2014+ byly zaznamenány také na úrovni řídicích orgánů.

Září 2015 – vynucení odložení příjmu plných žádostí v operačním programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* o dva měsíce. Důvodem byly technické problémy v jednom z modulů monitorovacího systému. Tento nedostatek znemožňoval včasné vyhodnocení předběžných žádostí.¹⁶

Únor 2016 – prodloužení termínu pro příjem žádostí v rámci operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* o sedm dní z důvodu technických problémů při finalizaci žádostí o podporu v monitorovacím systému MS2014+.¹⁷

Červen 2016 – prodloužení termínu pro příjem žádostí u dvou výzev operačního programu *Životní prostředí* v návaznosti na technické problémy monitorovacího systému MS2014+ související s nasazením nové instalace release 7, kdy po dobu čtyř dnů nebylo možné žádost o podporu v ISKP14+ úspěšně finalizovat.¹⁸

¹⁵ Kontrolní závěr z kontrolní akce NKÚ č. 16/14 – *Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na podporu místního rozvoje v rámci iniciativy LEADER prostřednictvím Programu rozvoje venkova*. NKÚ v rámci této kontroly oslovil místní akční skupiny s žádostí o sdělení jejich názorů a zkušeností s implementací opatření osy IV PRV v programovém období 2007–2013 a s implementací iniciativy LEADER v rámci komunitně vedeného místního rozvoje v programovém období 2014–2020.

¹⁶ <https://www.mpo.cz/dokument164509.html>.

¹⁷ <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/aktualni-informace/posun-terminu-prijmu-zadosti-o-podporu-ve-vyzvach-puvodne-koncicich-29--2--2016--170273/>.

¹⁸ <http://www.opzp.cz/o-programu/aktuality-a-tiskove-zpravy/prodlouzeni-prijmu-zadosti-29-a-36-vyzvy>.

3. Jednotné metodické prostředí ve vztahu k žadatelům a příjemcům

MMR vytvořilo předpoklady pro zjednodušení procesu podávání žádostí o podporu ze strany žadatelů a příjemců i pro zjednodušení procesu administrace, docílilo toho tím, že do metodických dokumentů zapracovalo závěry z Doporučení.

Byly odstraněny nedostatky ohledně rozporu informací ve výzvě a v souvisejících dokumentech.

Byly odstraněny nedostatky ohledně nedostatečného vymezení podmínek pro získání podpory v textu výzev.

Byla nastavena pravidla upravující specifikaci příloh žádosti o podporu, které je možné požadovat od žadatele až v průběhu hodnoticího procesu, případně doložit až po schválení projektu.

Ověřením skutečného stavu bylo zjištěno, že ŘO vybraných operačních programů převzaly pravidla stanovená metodickým pokynem do své řídicí dokumentace, ale některá pravidla v praxi zcela anebo částečně nedodržují. Na příkladech výzev bylo kontrolou zjištěno, že i když je ustanovení *Metodického pokynu pro řízení výzev, hodnocení a výběr projektu v programovém období 2014–2020* závazné, není zaručeno, že bude dodržováno ze strany příslušných řídicích orgánů.

Ke zjednodušení procesu přispělo také zavedení povinnosti využívání elektronické komunikace, včetně definování standardů pro využívání chráněné elektronické komunikace při předkládání a administraci projektů.

Podmínky v oblasti zveřejňování informací pro žadatele a příjemce podpory z ESI fondů se zlepšily, neboť MMR zabezpečilo provoz internetového portálu www.dotaceEU.cz, jehož prostřednictvím poskytuje mimo jiné informace o metodickém prostředí.

Nicméně problém identifikovaný v minulém programovém období týkající se nestanovení jednoznačných lhůt jednotlivých procesů od podání projektové žádosti až po její schválení přetrvává. Očekávaná délka hodnoticího procesu vedoucího k rozhodnutí o přiznání nebo zamítnutí žádosti o podporu je metodicky definována tak, že ji nelze ani měřit, ani vyhodnocovat. Ačkoliv by poskytovatel měl rozhodnout o podpoře „bez zbytečného odkladu“, žadatelé neznají časový horizont, ve kterém by měli být seznámeni s výsledkem posouzení svých žádostí. MMR tak do JMP nezpracovalo uvedené doporučení ke zjednodušení administrativní zátěže týkající se lhůt, i když mu v tom právní řád nebránil.

Ke konci roku 2015 bylo v rámci evaluace¹⁹ provedeno dotazníkové šetření u zaměstnanců orgánů implementační struktury, žadatelů a příjemců. Z této evaluace vyplynulo, že většina respondentů z okruhu žadatelů zastává názor, že administrativní náročnost podávání žádostí o podporu oproti minulému programovému období vzrostla. Avšak samotné elektronické podávání projektových žádostí o podporu bylo většinou vnímáno pozitivně. Žadatelé považovali výzvy za srozumitelné. Na druhé straně přípravu výzev hodnotila většina zaměstnanců orgánů implementační struktury jako spíše velmi náročnou.

¹⁹ Závěrečná zpráva z projektu č. CZ.1.08/1.4.00/11.00117, kapitola 1.1.2 – *Indikátory spokojenosti a hodnocení koncepce jednotného metodického prostředí*; duben 2016.

III. Závěrečné zhodnocení

Jednotné metodické prostředí je jedním z předpokladů pro naplňování cílů Dohody o partnerství i pro efektivní nastavení celého systému implementace evropských strukturálních a investičních fondů.

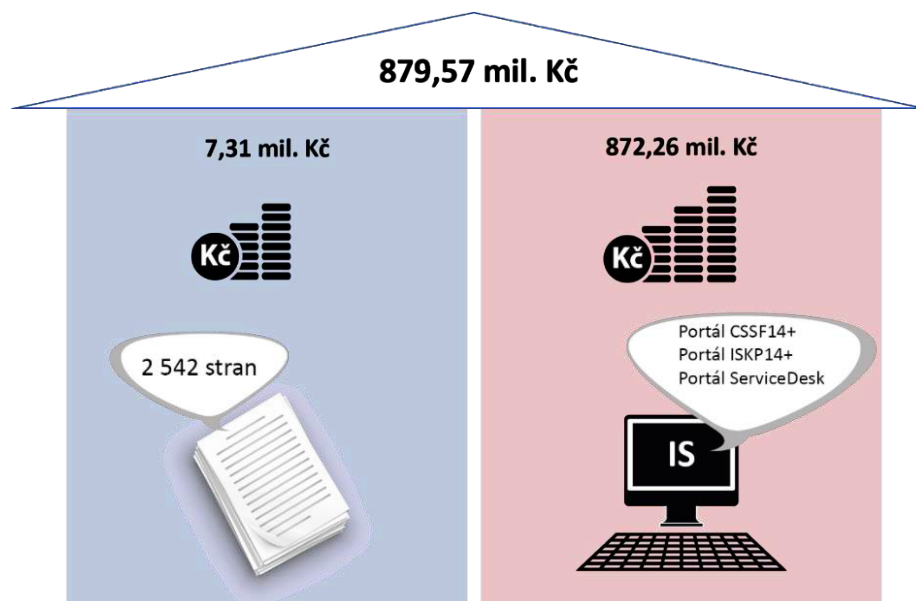
Společná metodická pravidla nejsou jednotná a vymahatelná. Příkladem nejednotnosti jsou pravidla pro řízení *Programu rozvoje venkova na období 2014–2020*. Ministerstvo zemědělství si zpracovává vlastní metodický dokument a nemá povinnost dodržovat závazná pravidla jednotného metodického prostředí. Dohled nad dodržováním závazných pravidel, který je předpokladem jejich vymahatelnosti, stanoven nebyl. Tento stav nevytváří předpoklady pro dosažení transparentnosti procesů a přehlednosti pravidel poskytování podpor z evropských strukturálních a investičních fondů.

Informační podpora nebyla k datu spuštění MS2014+ do ostrého provozu v září 2014 dostatečně připravena. Zakázku na informační systém vypsalo MMR v době, kdy nebyly známy finální podoby všech podstatných dokumentů. MMR definovalo požadavky na funkcionality systému pouze obecně, což vedlo k tomu, že náklady na rozvoj systému převýšily náklady na jeho pořízení. Odložení zadání veřejné zakázky na pozdější období by tyto dodatečné náklady mohlo snížit, avšak vedlo by k výraznějšímu posunu zahájení realizace programového období 2014–2020.

S postupujícími fázemi implementace programového období 2014–2020 se informační systém neustále rozvíjí, a to jak na základě úprav metodických dokumentů, tak i na základě praktických zkušeností uživatelů. V MS2014+ se odráží rozvolněná metodická úprava a v důsledku zatížení množstvím specifických požadavků od řídicích orgánů je monitorovací systém komplikovaný.

Standardizovaná pravidla jsou zpracována na přibližně dvou a půl tisících stranách metodických doporučení a metodických pokynů. Tato pravidla byla vytvářena a aktualizována při zohlednění principu partnerství v rámci četných platforem a různých pracovních skupin. Kromě výdajů interního charakteru vynaložených zejména na zaměstnance uhradilo MMR do srpna 2016 za externí služby související s vytvořením vlastních metodických dokumentů celkem 7,31 mil. Kč. Mnohem významnější je však investice do pořízení, rozvoje a provozu informačního systému MS2014+ pro monitorování ESI fondů. Za čtyři roky, tj. od května 2012 do srpna 2016, dosáhla tato investice výše 872,26 mil. Kč.

Schéma č. 1 – Výdaje vynaložené do srpna 2016 na jednotné metodické prostředí

Pozn.: Náklady související s přípravou a vytvořením metodických dokumentů o celkovém počtu 2 542 stran byly do srpna 2016 ve výši 7,31 mil. Kč. Celkové náklady na pořízení, rozvoj a provoz informačního systému MS2014+ do srpna 2016 dosáhly částky 872,26 mil. Kč.

Oproti tomu za monitorovací systémy provozované v minulých obdobích (tj. v rámci předvstupních fondů EU, programového období 2004–2006 a programového období 2007–2013) bylo za osm let (od roku 2001 do dubna 2009) uhrazeno 916,60 mil. Kč.²⁰

Schéma č. 2 – Porovnání finanční náročnosti informačních systémů pro monitorování

Výdaje za IS pro monitorování
(2001–2009)

8 let

916,60 mil. Kč

Výdaje za MS2014+
(2012–2016)

4 roky

872,26 mil. Kč

²⁰ Zdroj: příloha č. 2 – Vynaložené náklady a odhad nákladů na všechny úrovně monitorovacího systému materiálu pro jednání vlády č.j.: 1318/09 – Návrh dalšího postupu řešení pro centrální část monitorovacího systému strukturálních fondů pro období 2007–2013 k usnesení vlády ČR ze dne 19. 10. 2009 č. 1301. Do částky nejsou zahrnuty výdaje na informační systém VIOLA.

MMR členům vlády v srpnu 2012 prezentovalo předpokládané přínosy pořízení nového monitorovacího systému²¹. Dosažení přínosu v podobě snížení nákladů na informační systémy pro monitorování fondů EU v rámci celé ČR je nejisté. Dalším z těchto přínosů mělo být snížení finanční zátěže státního rozpočtu spolufinancováním projektů na pořízení a provoz informačního systému z rozpočtu EU. V důsledku nesrovnalostí a následných finančních oprav výdajů na vytvoření a provoz MS2014+ se však u těchto projektů snížila míra spolufinancování z rozpočtu EU z plánovaných 85 % na cca 57 %, přičemž vzniklý rozdíl ve výši 216,39 mil. Kč jde zatím plně k tíži státního rozpočtu. Navíc výdaje na provozní podporu a rozvoj aplikace MS2014+ a výdaje na provozní služby spojené s udržováním prostředí aplikace MS2014+ od roku 2016 byly do doby ukončení kontroly NKÚ zatím plně financovány ze zdrojů státního rozpočtu. Tyto výdaje činily do konce srpna 2016 celkem 109,28 mil. Kč.

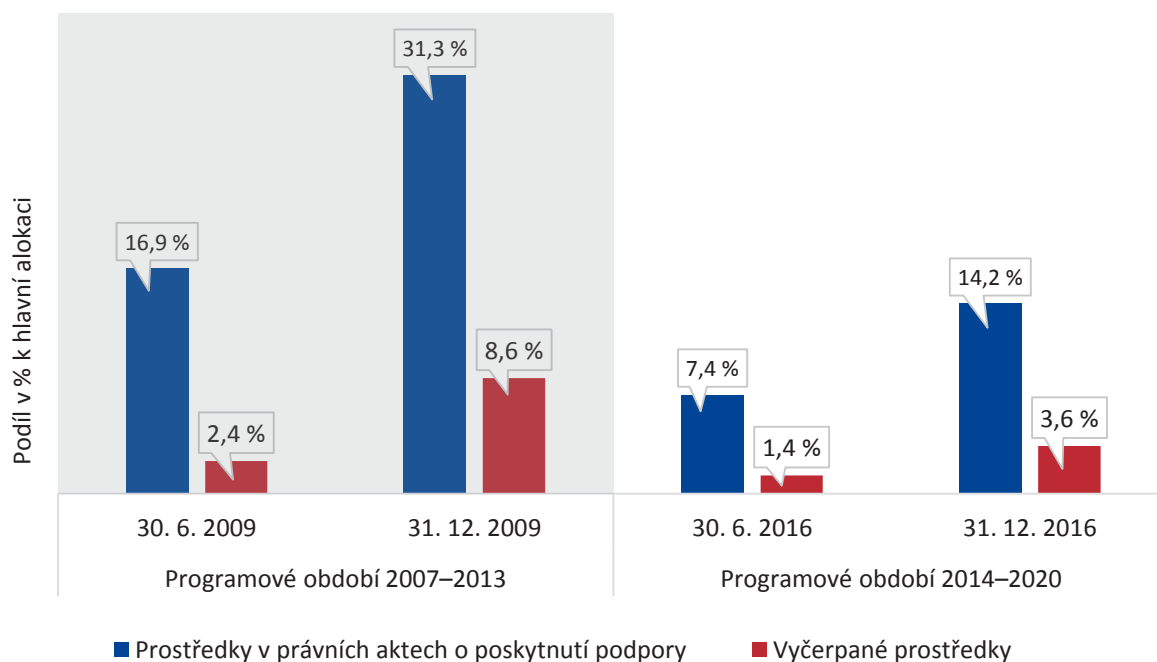
Česká republika ve třetím programovém období pořídila další informační systém pro monitorování evropských prostředků, přičemž na jeho pořízení, rozvoj, provoz a na výškolení osob, které se systémem pracují, vynaložila nemalou částku. V případě změny způsobu podpory z prostředků EU, např. prostřednictvím finančních nástrojů, vznikne riziko, že v následujícím programovém období budou opět investovány prostředky do nového monitorovacího systému.

MMR v rámci monitorování implementace programů prezentuje v měsíčních aktualizacích souhrnná data za všechny programy období 2014–2020. Stávající čerpání podpory z ESI fondů na konci třetího roku programového období 2014–2020 je na významně nižší úrovni ve srovnání se stejným časovým úsekem programového období 2007–2013. Peněžní prostředky ve výši 86,65 mld. Kč zasmluvněné k 31. 12. 2016 na základě vydání necelých 70 000 právních aktů (rozhodnutí nebo smluv o poskytnutí podpory) představují pouhých 14,2 % hlavní alokace *Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020*. Podíl peněžních prostředků vyčerpaných, tj. vyúčtovaných v žádostech o platbu, dosáhl ke stejnému datu jen 3,6 % v poměru k hlavní alokaci²².

Nižší objem prostředků v uzavřených právních aktech i nižší míra čerpání v období 2014–2020 ve srovnání s obdobím předchozím jsou patrné i při zohlednění půlroční časové prodlevy schvalování programů předložených Českou republikou. Komise ukončila tento schvalovací proces až v červnu 2015. Bližší podrobnosti uvádí graf č. 1.

²¹ Zdroj: materiál pro informaci členům vlády čj.: 842/12 – *Analýza fungování stávající aplikace Monitorovacího systému strukturálních fondů a Fondu soudržnosti – Východiska veřejné zakázky „Pořízení aplikace MS 2014+ a zajištění jejího provozu a rozvoje“*.

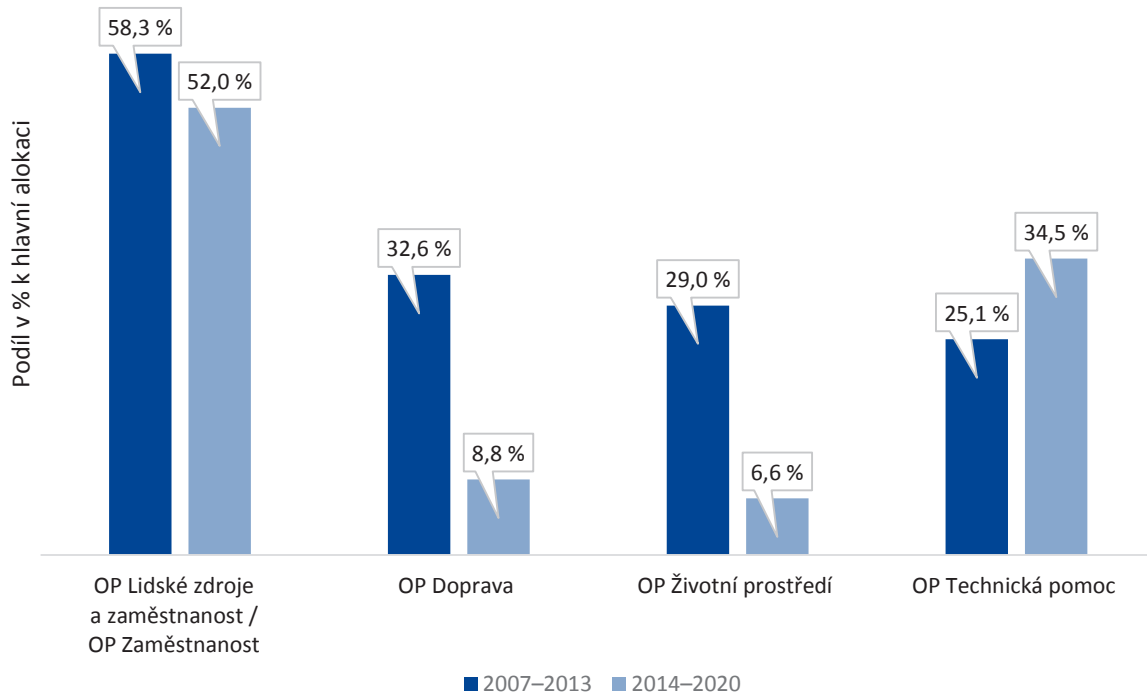
²² Hlavní alokace Dohody o partnerství je objem disponibilních peněžních prostředků po odečtení tzv. výkonnostní rezervy ve výši 38,6 mld. Kč z alokace celkové. Stav peněžních prostředků je vztažen k hlavní, nikoli celkové alokaci.

Graf č. 1 – Porovnání míry čerpání ve třetím roce programových období

Zdroj: měsíční monitorovací zprávy MMR za červen 2009 a prosinec 2009; čtvrtletní zprávy o implementaci ESI fondů v České republice v programovém období 2014–2020 za II. a IV. čtvrtletí 2016.

Pozn.: Stav nasmlouvaných a vyčerpaných prostředků (vyúčtováno příjemci v žádostech o platbu) v období 2014–2020 je vztažen k hlavní alokaci a je uveden pouze za zdroj EU.

Porovnání některých srovnatelných operačních programů je uvedeno v grafu č. 2, v němž jsou uvedeny podíly zasmlouvaných prostředků vůči hlavní alokaci ze zdrojů EU k datu 31. 12. třetího roku implementace, tj. k 31. 12. 2009 a 31. 12. 2016. Z grafu je patrné, že oproti předchozímu období je v oblasti nasmlouvaných prostředků pomalejší pokrok implementace s výjimkou operačního programu *Technická pomoc*. Nejvýraznější rozdíl je u operačních programů *Doprava a Životní prostředí*.

Graf č. 2 – Objem peněžních prostředků nasmlouvaných v právních aktech ve třetím roce programových období

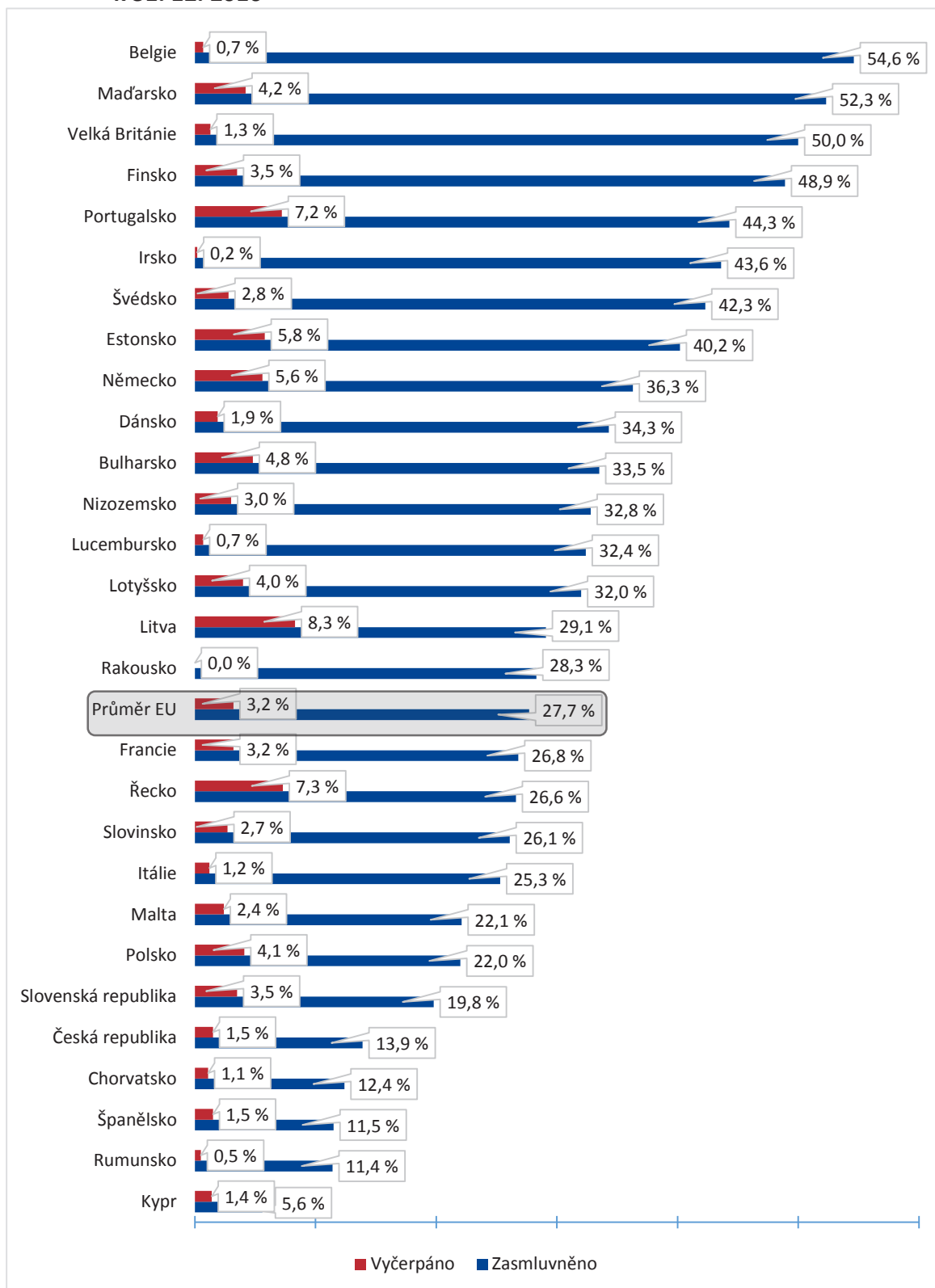
Zdroj: Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013 za prosinec 2009; Čtvrtletní zpráva o implementaci ESI fondů v České republice v programovém období 2014–2020 za IV. čtvrtletí 2016.

Problémovým faktorem, který NKÚ identifikoval v provedené kontrole a který ovlivňuje pomalé tempo čerpání v současném programovém období, je především proces hodnocení a schvalování předložených projektů. Tuto skutečnost prezentovala též ministryně pro místní rozvoj na jednání Rady pro ESI fondy v březnu 2017²³. V součtu za všechny programy od počátku programového období 2014–2020 činí průměrná délka schvalování žádostí o podporu 198 dnů; celková délka schvalování žádostí se pohybuje mezi 7 a 474 dny.²⁴

Pro srovnání aktuálního stavu implementace v období 2014–2020 je v grafu č. 3 uveden stav realizace ve všech členských státech EU k datu 31. 12. 2016, jak jej sleduje Komise. Srovnání je provedeno podle míry zasmluvněných prostředků, neboť systém proplácení (tj. vyčerpané prostředky) je v zemích EU nastaven různě. Rozdílné hodnoty zasmluvněných a vyčerpaných prostředků v ČR uvedené v grafech č. 1 a č. 3 jsou dány rozdílným způsobem výpočtu. Komise provádí výpočet ve vztahu k celkové alokaci programového období zahrnující zdroje EU i národní podíl spolufinancování. Oproti tomu MMR v prezentovaných přehledech využívá k výpočtu podílů hlavní alokaci zdrojů EU.

²³ Podrobnosti uvádí tisková zpráva publikovaná na webové stránce <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Novinky/Karla-Slechtova-Nasim-spolecnym-cilem-musi-byt-smysluplne-vyuziti-pro>.

²⁴ Zdroj: MS2014+, sestava S005a Graf délky trvání administrace schvalování žádostí o podporu.

Graf č. 3 – Přehled pokroku implementace období 2014–2020 ve všech členských státech EU k 31. 12. 2016

Zdroj: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>.

Pozn.: Procentuální podíl je uváděn ve vztahu k celkové alokaci v eurech (celková alokace zahrnuje podíl EU i národní podíl včetně výkonnostní rezervy). Údaje jsou poskytovány za programy ve struktuře:

- zasmluvněno – peněžní částky přidělené projektům na základě právních aktů (tj. rozhodnutí nebo smluv o poskytnutí podpory),
- vyčerpáno – výdaje vykázané v žádostech o platbu.

Seznam zkratk

AO	Auditní orgán (Ministerstvo financí)
ČR	Česká republika
Dohoda o partnerství	<i>Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020</i> ; základní zastřešující dokument pro čerpání finančních prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů; stanoví strategii ČR, priority a opatření pro účinné a efektivní využívání ESI fondů za účelem dosahování cílů strategie <i>Evropa 2020</i>
Doporučení	<i>Doporučení ke zjednodušení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce při čerpání finančních prostředků z fondů EU v programovém období 2014–2020</i> ; dokument, který vláda ČR vzala na vědomí usnesením č. 184 ze dne 21. 3. 2012
DPH	Daň z přidané hodnoty
ESI fondy	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
HW	Hardware
IS	Informační systémy
JMP	Jednotné metodické prostředí
Komise	Evropská komise
Koncepce JMP	<i>Koncepce jednotného metodického prostředí jako součást pro naplňování cílů Dohody o partnerství</i>
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MS2014+	Monitorovací systém evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020
MSC2007	Centrální modul monitorovacího systému strukturálních fondů a <i>Fondu soudržnosti</i> pro programové období 2007–2013
MZe	Ministerstvo zemědělství
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
Obecné nařízení	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006

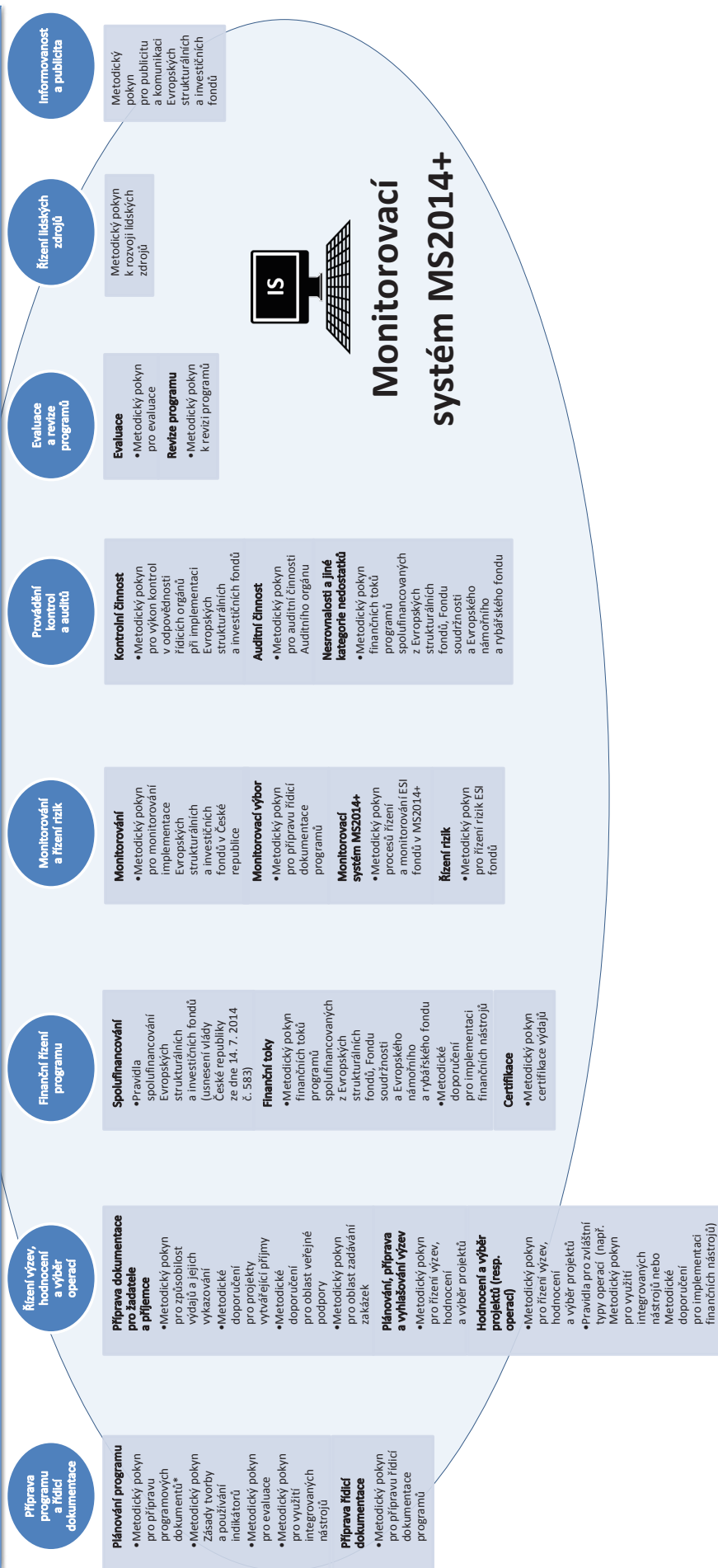
OP	Operační program (příp. operační programy)
OPR	Operační program <i>Rybářství na období 2014–2020</i>
Pravidla Dohody o partnerství	<i>Pravidla řízení a koordinace Dohody o partnerství v programovém období 2014–2020</i>
Program	Program, který je spolufinancován z evropských strukturálních a investičních fondů a přispívá k naplnění <i>Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020</i>
Prováděcí nařízení Komise č. 1011/2014	Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1011/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, pokud jde o vzory pro předkládání určitých informací Komisi, a podrobná pravidla týkající se výměny informací mezi příjemci a řídicími orgány, certifikačními orgány, auditními orgány a zprostředkujícími subjekty
PRV	<i>Program rozvoje venkova na období 2014–2020</i>
ŘO	Řídicí orgány (subjekty zodpovědné za řízení operačních programů)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond

Struktura JMP

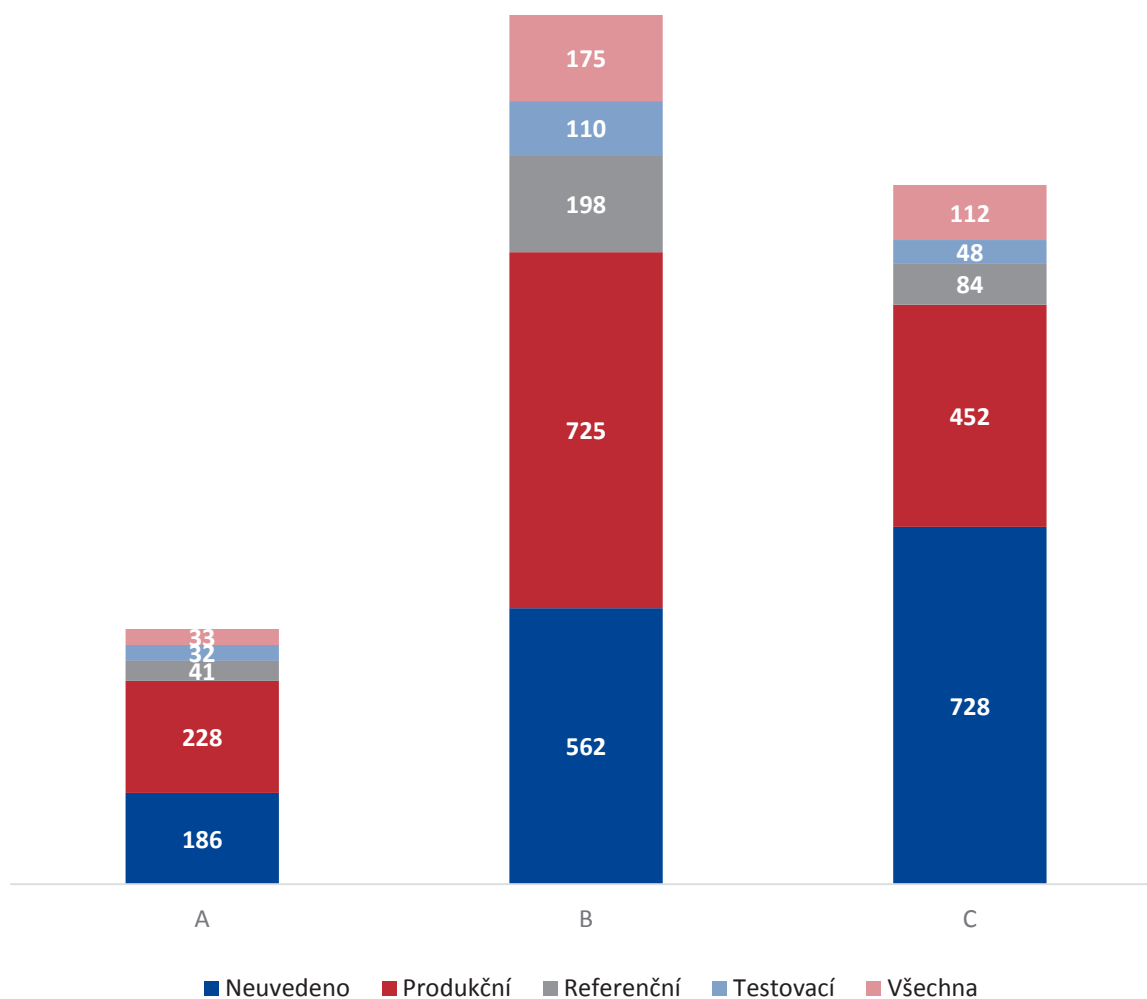
Příloha č. 1 kontrolního závěru 16/12

Metodika řízení programů v programovém období 2014–2020

(zastřešující dokument, který zahrnuje všechny dosud vydané metodické pokyny a doporučení v gesci MMR a MF)

* Metodický pokyn pro přípravu programových dokumentů stojí samostatně, tj. nespadá pod zastřešující dokument Metodika řízení programů v programovém období 2014-2020.

Graf č. 1 – Počty incidentů členěné dle kategorie incidentu¹ a provozního prostředí

Zdroj: vlastní zpracování NKÚ na základě podkladů MMR.

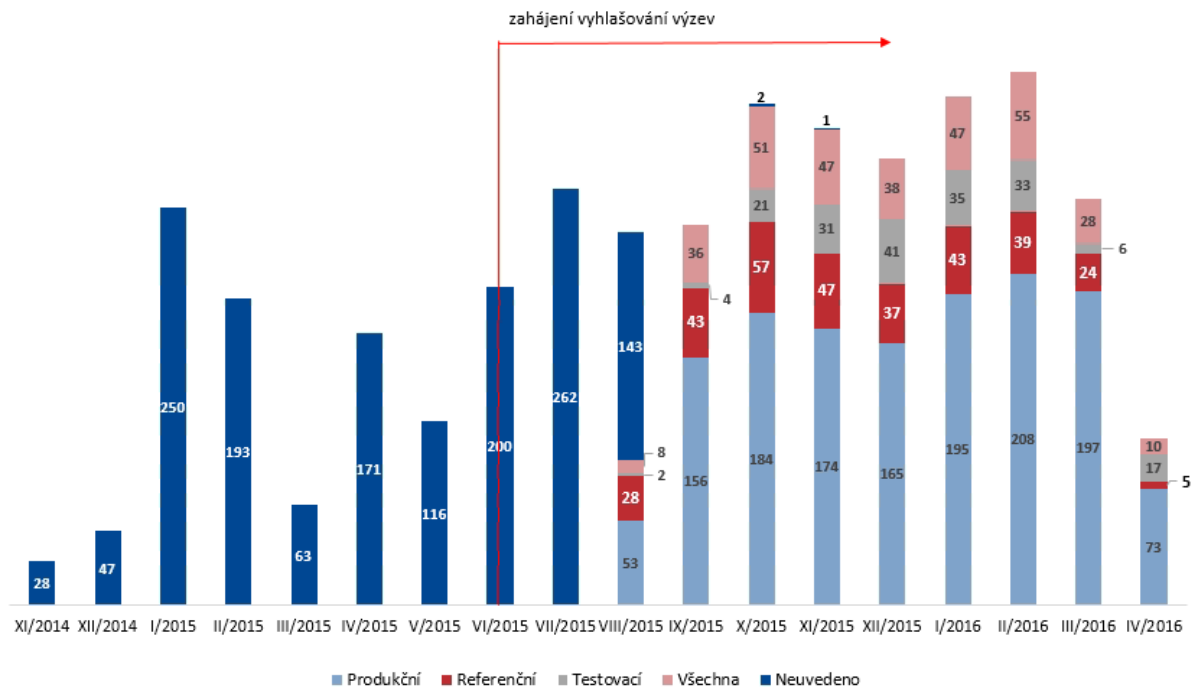
Pozn.: Data byla členěna podle typu provozního prostředí (produkční, referenční, testovací). Jelikož v období od 7. 11. 2014 do 25. 8. 2015 MMR nekategorizovalo provozní prostředí, kde k incidentu došlo, je pro toto období zaveden typ prostředí „Neuedeno“.

¹ **Kategorie A** – Vážný incident s nejvyšší prioritou, který má kritický dopad na funkčnost aplikace MS2014+ nebo její zásadní části, a dále incident, který znemožňuje užívání aplikace MS2014+ nebo její části nebo způsobuje vážné provozní problémy.

Kategorie B – Incident, který svým charakterem nespadá do kategorie A., avšak znamená vážné zhoršení výkonnosti a funkčnosti aplikace MS2014+ nebo její části. Aplikace MS2014+ nebo její část má zásadní omezení nebo je částečně nefunkční. Jedná se o incidenty odstranitelné, které způsobují problémy při užívání a provozování aplikace MS2014+ nebo její části, ale umožňují provoz.

Kategorie C – Incident, který svým charakterem nespadá do kategorie A nebo kategorie B a znamená snadno odstranitelné nedostatky s minimálním dopadem na funkcionality či funkčnost aplikace MS2014+ nebo její části.

Graf č. 2 – Celkový počet incidentů za kalendářní měsíc v období od listopadu 2014 do dubna 2016 dle typu provozního prostředí

Zdroj: vlastní zpracování NKÚ na základě podkladů MMR.

Pozn.: Data byla členěna podle typu provozního prostředí (produkční, referenční, testovací). Jelikož v období od 7. 11. 2014 do 25. 8. 2015 MMR nekategorizovalo provozní prostředí, kde k incidentu došlo, je pro toto období zaveden typ prostředí „Neuvedeno“.

16/21**Správa daně z příjmů fyzických osob se zaměřením na dopady legislativních změn na příjmy státního rozpočtu**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/21. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Kubíček.

Cílem kontroly bylo prověřit postup správců daně při správě daně z příjmů fyzických osob, efektivnost, účelnost a hospodárnost správy této daně v souvislosti s legislativními změnami zejména v oblastech osvobození od daně, základu daně, slev na dani a nezdanitelné části základu daně.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo financí (dále také „MF“);

Generální finanční ředitelství, Praha (dále také „GFŘ“);

Finanční úřad (dále také „FÚ“) pro hlavní město Prahu; FÚ pro Ústecký kraj, Ústí nad Labem; FÚ pro Jihočeský kraj, České Budějovice; FÚ pro Královéhradecký kraj, Hradec Králové; FÚ pro Olomoucký kraj, Olomouc; FÚ pro Jihomoravský kraj, Brno; FÚ pro Moravskoslezský kraj, Ostrava.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od června 2016 do března 2017.

Kontrolováno bylo období od roku 2012–2015, v případě věcných souvislostí i období předcházející a navazující.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly GFŘ a MF, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání, které proti rozhodnutí o námítkách podalo MF, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XII. jednání, které se konalo dne 7. srpna 2017,

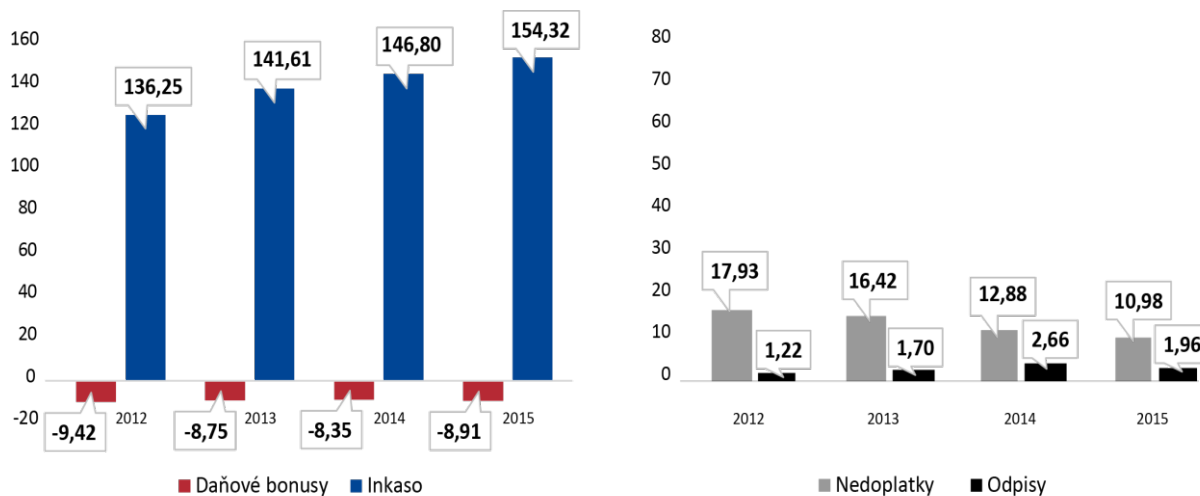
schválilo usnesením č. 9/XII/2017

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Daň z příjmů fyzických osob (dále také „DPFO“) je daní přímou, upravenou společně s daní z příjmů právnických osob zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále také „ZDP“). DPFO je daní sdílenou dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), který stanovuje poměr rozdělení výnosu daně mezi státní rozpočet a rozpočty územní.

Graf č. 1: Inkaso DPFO a daňové bonusy (v mlrd. Kč) **Graf č. 2: Nedoplatky na DPFO (v mlrd. Kč)**

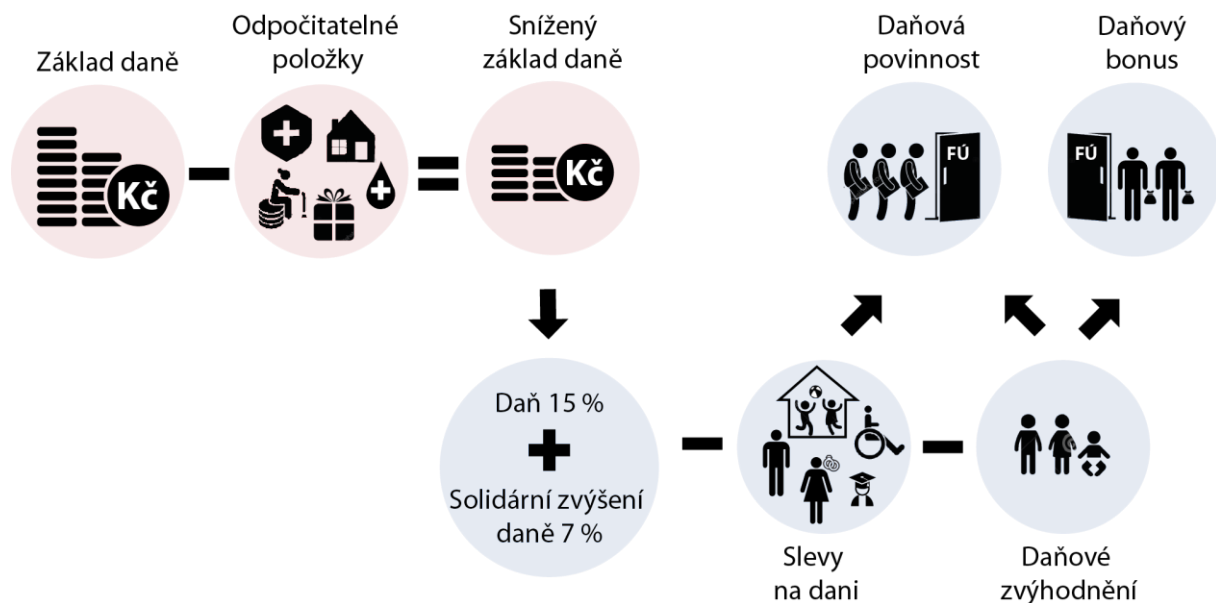
Zdroj: data z GFŘ.

Inkaso DPFO v kontrolovaném období rostlo. Na jeho celkovou výši měl vliv vývoj objemu vyplacených mezd, postupné zvyšování minimální mzdy, zavádění legislativních změn a oživení ekonomiky. Snižování výše nedoplatků DPFO bylo způsobeno především jejich odpisováním.

Předmětem DPFO jsou příjmy ze závislé činnosti, ze samostatné činnosti, z kapitálového majetku, z nájmu nebo ostatní příjmy. Nezdaniitelné části základu daně (dále také „odpočitatelné položky“) jsou položky snižující základ daně, které mají za úkol stimulovat poplatníky daně k jednání, které je celospolečensky žádoucí. Jedná se např. o hodnotu darů ve prospěch veřejně prospěšných organizací, úroků z úvěrů na bytové potřeby, pojistného na soukromé životní nebo penzijní pojištění. Prvky snižujícími výslednou daňovou povinnost jsou slevy na dani (sleva na poplatníka, na manželku/la, na invaliditu, na studenta a za umístění dítěte do zařízení péče o děti předškolního věku) a daňové zvýhodnění na děti. Při uplatnění daňového zvýhodnění může daňová povinnost dosáhnout záporné hodnoty, kterou správce daně vyplácí ve formě tzv. daňového bonusu.

Daň naopak zvyšuje solidární zvýšení daně, které činí 7 % z částky přesahující 48násobek průměrné mzdy¹ ve zdaňovacím období.

¹ Stanovena podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení.

Schéma č. 1: Schéma konstrukce daně

Zdroj: ZDP, vlastní zpracování NKÚ.

V letech 2012–2015 došlo v oblasti DPFO ke změnám ZDP, kterými bylo mj. zavedeno:

- solidární zvýšení daně, omezení maximálních částek výdajů uplatňovaných procentem z příjmů a nemožnost uplatnění základní slevy na poplatníka u starobních důchodců²;
- omezení daňového zvýhodnění na dítě pro rezidenty EU, Norska a Islandu, zkrácení lhůt u ročního zúčtování záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti³;
- sleva na dani za umístění dítěte do zařízení péče o děti předškolního věku⁴ (dále také „sleva na dani za umístění dítěte“); stanovení maximální hodnoty výdajů uplatňovaných procentem z příjmů, zvýšení daňového zvýhodnění na druhé a každé další dítě⁵;
- zrušení omezení uplatňování slevy na poplatníka starobními důchodci nálezem Ústavního soudu⁶.

V oblasti osvobození od DPFO nedošlo v kontrolovaném období k zásadním legislativním změnám, osvobození se rozšířilo pouze na vybrané ostatní příjmy v ustanovení § 10 ZDP.

Správu DPFO zajišťuje Finanční správa České republiky (dále také „FS ČR“), která je tvořena Generálním finančním ředitelstvím, Odvolacím finančním ředitelstvím a jednotlivými finančními úřady. Postup při správě DPFO se řídí zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, (dále také „DŘ“) a ve zvláštních případech ZDP.

² Zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů.

³ Zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů.

⁴ Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

⁵ Zákon č. 267/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

⁶ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 31/13, vyhlášený ve Sbírce zákonů pod č. 162/2014 Sb., a nález sp. zn. I. ÚS 2340/13.

Schéma č. 2: Správa daně z příjmů fyzických osob v roce 2015 – základní přehled**Správa DPFO z příznání**

Poplatníci podávající daňové příznání k DPFO 2 107 309			Inkaso DPFO z příznání 2,5 mld. Kč
Poplatníci s příjmy pouze ze samostatné činnosti 551 985			Pracovníci spravující daň 1 230
Elektronická podoba daňového příznání 254 363			Listinná podoba daňového příznání 2 035 221
Náklady na zpracování 1 daňového příznání 352 Kč			Příjmy na 1 Kč výdajů 3 Kč

Správa DPFO ze závislé činnosti

Poplatníci nepodávající daňové příznání k DPFO 2 693 335			Inkaso DPFO ze závislé činnosti 136,1 mld. Kč
Plátcí DPFO ze závislé činnosti 350 156			Pracovníci spravující daň 239
Elektronická podoba vyúčtování DPFO ze závislé činnosti 300 131			Listinná podoba vyúčtování DPFO ze závislé činnosti 80 438
Náklady na zpracování 1 vyúčtování DPFO ze závislé činnosti 412 Kč			Příjmy na 1 Kč výdajů 943 Kč

Zdroj: data z GFŘ a vlastní zpracování NKÚ.

Pozn.: Poplatníkem DPFO je fyzická osoba. Poplatníci jsou daňovými rezidenty ČR nebo daňovými nerezidenty. Poplatníci jsou daňovými rezidenty ČR, pokud mají na území ČR bydliště nebo se zde obvykle zdržují (alespoň 183 dní v příslušném kalendářním roce).

Plátcem DPFO ze závislé činnosti je fyzická nebo právnická osoba, která je dále také označena jako zaměstnavatel, je povinen odvést správci daně daň nebo zálohu na daň, které jsou vybrány od jiných poplatníků nebo jiným poplatníkům sražený.

Daňovým tvrzením je daňové příznání, hlášení nebo vyúčtování.

Vyúčtování DPFO ze závislé činnosti je daňové tvrzení, které je povinen podat správci daně plátce, který ve zdaňovacím období zúčtoval nebo vyplatil příjmy ze závislé činnosti. Za poplatníky, kteří daňové příznání nepodávají, podávají zaměstnavatelé jako plátcí vyúčtování ze závislé činnosti souhrnně za všechny zaměstnance.

Údaj o pracovnících spravujících daň je přepočtený počet systemizovaných míst úředních osob podílejících se na správě daně.

NKÚ se při kontrole zaměřil zejména na dopady legislativních změn DPFO na státní rozpočet v souvislosti s uplatňováním nezdanitelných částí základu daně a slev na dani, na dodržování legislativy a efektivnost správy DPFO.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

Zákon o daních z příjmů je nepřehledný a obsahuje množství výjimek, což komplikuje správu daně, zvyšuje administrativní zátěž daňovým subjektům a nepřispívá k efektivnosti výběru DPFO. V kontrolovaném období byla zavedena nová sleva na dani, progrese daňového zvýhodnění podle počtu dětí, solidární zvýšení daně a měnily se podmínky pro vykazování daňového základu. Správci daně nedisponovali individuálními údaji o více než polovině poplatníků. Jedná se o systémový nedostatek komplikující Finanční správě ČR celkové zhodnocení systému správy DPFO.

1. Inkaso DPFO a dopady legislativních změn DPFO

- Inkaso DPFO vzrostlo z 136,25 mld. Kč v roce 2012 na 154,32 mld. Kč v roce 2015. Příjmy státního rozpočtu nebyly u DPFO predikovány zcela přesně. Roční odchylka v predikci oproti skutečnému plnění v kontrolovaném období činila od 0,6 % do 6,1 %. Na nepřesnost predikcí inkasa DPFO měly mimo jiné vliv legislativní změny, které byly zaváděny.
- Dopady jednotlivých legislativních změn na inkaso daně nebyly za příslušné roky kontrolovaného období kvantifikovány. Důvodové zprávy k zákonům zavádějících legislativní změny uvádějí předpokládané dopady na příjmy státního rozpočtu, proto je žádoucí účinnost těchto změn následně vyhodnocovat včetně kvantifikace jejich skutečných dopadů do SR.

2. Správa DPFO

- Celkový počet odpočitatelných položek a slev na dani, jejich rozšiřování nebo naopak rušení, či nové zavádění slev, měly negativní dopad na administrativní, personální a technickou náročnost správy DPFO.
- FS ČR odmítla v roce 2015 cca 25 tisíc daňových přiznání DPFO a vyúčtování daně podaných poplatníky elektronicky prostřednictvím datové schránky. O odmítnutí takových podání nebyli poplatníci automaticky elektronicky informováni. NKÚ identifikoval několik případů, kdy správci daně uložili pokutu za pozdní podání daňového přiznání, aniž by poplatníkům zaslali výzvu k odstranění vad podání, což je v rozporu s daňovým řádem.
- Správci daně u DPFO ze závislé činnosti disponovali pouze souhrnnými údaji o poplatnících, což omezovalo zacílení kontrolní činnosti na konkrétní rizikové oblasti, tvorbu predikcí legislativních změn a inkasa DPFO, přehled o míře využívání jednotlivých institutů snižujících základ daně a daň.
- Zákon o daních z příjmů nevyžaduje na potvrzení předškolního zařízení o výši vynaložených výdajů identifikaci poplatníka, který si slevu za umístění dítěte do předškolního zařízení uplatnil. NKÚ spatřuje riziko neoprávněného uplatnění této slevy více poplatníky.

3. Efektivnost a nákladovost správy DPFO

- Celková efektivnost správy DPFO, vyjádřená podle metody FS ČR, činila v roce 2015 cca 156 Kč příjmů na 1 Kč výdajů. Efektivnost správy DPFO je pozitivně ovlivněna zejména přenesením značné části povinností při správě DPFO ze závislé činnosti na plátce daně. Celková efektivnost všech daní vybíraných FS ČR činila cca 73 Kč příjmů na 1 Kč výdajů. NKÚ odhadl náklady plátců, které by FS ČR vynaložila v roce 2015, na cca 948,5 mil. Kč. Při

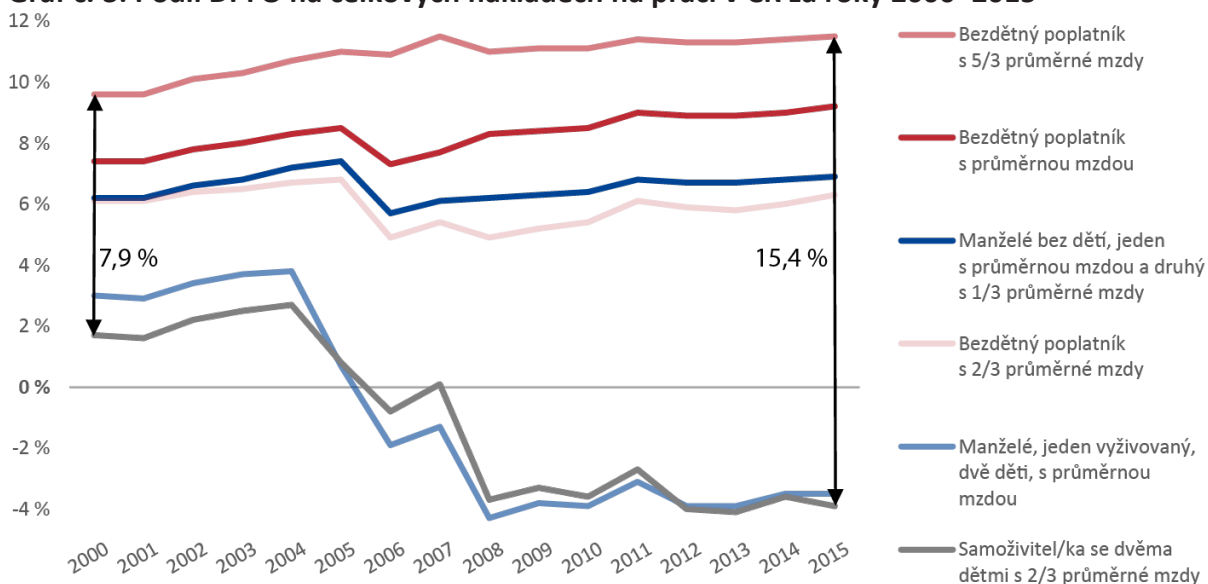
zohlednění těchto nákladů by byla efektivnost správy DPFO v roce 2015 cca 76 Kč příjmů na 1 Kč výdajů. V kontrolovaném období byla efektivnost správy DPFO konstantní.

- Personální systém FS ČR neumožňoval sledovat zařazení pracovníků podle prováděných činností. FS ČR neprováděla v kontrolovaném období analýzu výkonnostních ukazatelů, tj. vytíženosti správců daně, která by mohla přispět k odhalení možných nedostatků a rezerv spočívajících v neefektivní alokaci personálního zajištění správy daně, a tím ke zvýšení efektivnosti správy DPFO.
- Využívání informací od třetích stran komplikoval rozdílný výklad konkrétních ustanovení zákona a nekompatibilita systémů mezi FS ČR a správci pojistného na sociální zabezpečení a správci pojišťovacích produktů, takže některé údaje nebylo možné elektronicky zpracovávat. Ověřování skutečností uváděných v daňovém přiznání tak bylo pro daňové subjekty i správce daně administrativně náročné. Správci museli některé informace ověřovat standardními postupy podle daňového řádu a požadovat od poplatníků předložení dokladů nad rámec povinných příloh daňového přiznání k DPFO.

4. Daňové zatížení v České republice v mezinárodním kontextu

- Vysoké zdanění práce je způsobeno sociálními odvody, samotná míra zdanění DPFO se v ČR vůči státům OECD pohybuje naopak pod průměrem, a to na 26. místě z 34 států. Podíl DPFO z celkových nákladů na práci činil v roce 2015 cca 9 %.
- Rozdíl podílu DPFO na celkových nákladech na práci v ČR v letech 2000–2015 se mezi jednotlivými typy poplatníků charakterizovanými vyšší mzdy, počtem dětí či rodinným stavem, zvýšil, a to ze 7,9 % v roce 2000 na 15,4 % v roce 2015. Mezi nejvíce podporované skupiny poplatníků patřily především rodiny s dětmi a samoživitelé.

Graf č. 3: Podíl DPFO na celkových nákladech na práci v ČR za roky 2000–2015

Zdroj: OECD Statistics.

III. Podrobné informace ke zjištěným skutečnostem

1. Inkaso DPFO a dopady legislativních změn DPFO v letech 2010–2015

- Inkaso DPFO

Tabulka č. 1: Inkaso DPFO dle druhů příjmů za ČR (v mld. Kč)

Druh příjmu	2012	2013	2014	2015
Daňové příjmy celkem*	583,58	610,60	639,01	670,22
DPFO celkem, z toho:	136,25	141,61	146,80	154,32
DPFO ze závislé činnosti	119,79	126,13	130,87	136,12
DPFO vybíraná srážkou	13,20	12,80	14,80	15,70
DPFO z příznání	3,26	2,68	1,13	2,50

Zdroj: data z GFŘ.

Pozn.: V tabulce je uvedena klasifikace druhů příjmů dle FS ČR.

*Bez příjmů z odvodů na sociální zabezpečení.

Podíl inkasa DPFO na daňových příjmech ČR v roce 2015 činil 23,03 % a DPFO byla čtvrtým nejvýznamnějším daňovým příjmem. Inkaso DPFO mezi roky 2012 a 2013 vzrostlo o 5,36 mld. Kč. Pozitivní vliv mělo mj. zavedení solidárního zvýšení daně, nemožnost uplatnění měsíční slevy na dani na poplatníka u starobních důchodců, zvýšení sazby srážkové daně pro nerezidenty. Inkaso DPFO mezi roky 2013 a 2014 vzrostlo o 5,19 mld. Kč. Přetrvával pozitivní vliv změn účinných od 1. 1. 2013 a pozitivní vliv omezení vztahujících se k uplatňování tzv. paušálních výdajů. Zároveň však negativně působilo zejména zrušení zákonné úpravy zamezující starobním důchodcům se zdanitelnými příjmy čerpat základní slevu na poplatníka. GFŘ v podkladech pro návrh SZÚ za rok 2014 nevedlo dopady zavedeného omezení – možnost čerpat daňové zvýhodnění na vyživované děti pouze pro rezidenty členského státu EU nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, přestože předpokládaný dopad do inkasa DPFO činil 2,5 mld. Kč. Konkrétní dopad jednotlivých institutů GFŘ nevedlo. Inkaso DPFO mezi roky 2014 a 2015 vzrostlo o 7,52 mld. Kč. Pozitivní vliv měl ekonomický růst. Negativně se na inkasu projevilo zavedení slevy na dani za umístění dítěte a progrese daňového zvýhodnění podle počtu dětí.

- Dopady legislativních změn DPFO

Průměrná roční odchylka v predikci oproti skutečnému plnění v období let 2010–2015 činila 1,27 mld. Kč, přičemž největší nepřesnost byla v roce 2014 u DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků ve výši 4,75 mld. Kč, v roce 2011 u DPFO z kapitálových výnosů a v roce 2010 u DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků; u těchto daní odchylka činila 5,8 mld. Kč.

Tabulka č. 2: Státní rozpočet – příjmy z DPFO

DPFO	2010			2011			2012		
	Predikce (v mld. Kč)	Skutečnost (v mld. Kč)	Plnění (v %)	Predikce (v mld. Kč)	Skutečnost (v mld. Kč)	Plnění (v %)	Predikce (v mld. Kč)	Skutečnost (v mld. Kč)	Plnění (v %)
– ze závislé činnosti a funkčních požitků	71,80	76,25	106,20	82,60	81,39	98,54	80,30	81,67	101,71
– z přiznání	9,90	4,14	41,82	5,40	1,52	28,15	2,70	1,69	62,59
– z kapitálových výnosů	6,60	7,10	107,58	13,50	7,70	57,04	9,00	9,23	102,56
Celkem	88,30	87,49	99,08	101,50	90,61	89,27	92,00	92,59	100,64
DPFO	2013			2014			2015		
	Predikce (v mld. Kč)	Skutečnost (v mld. Kč)	Plnění (v %)	Predikce (v mld. Kč)	Skutečnost (v mld. Kč)	Plnění (v %)	Predikce (v mld. Kč)	Skutečnost (v mld. Kč)	Plnění (v %)
– ze závislé činnosti a funkčních požitků	86,40	84,48	97,78	92,40	87,65	94,86	92,40	91,18	98,68
– z přiznání	2,70	1,35	50,00	3,20	0,57	17,81	3,30	1,26	38,18
– z kapitálových výnosů	9,00	8,66	96,22	9,00	9,99	111,00	9,10	10,62	116,70
Celkem	98,10	94,49	96,32	104,60	98,21	93,89	104,80	103,06	98,34

Zdroj: zákony o státním rozpočtu na roky 2010–2015; státní závěrečné účty za roky 2010–2015, návrh na rok 2012; podklady MF.

Pozn.: Predikce je ukazatel „rozpočet schválený“, ve kterém byly uvedeny shodné údaje s ukazatelem „rozpočet po změnách“.

V roce 2011 zpracovalo MF návrh změny právních předpisů v souvislosti s projektem jednoho inkasního místa⁷, která mj. měla zavést tzv. individuální účty⁸ všech poplatníků DPFO, tedy včetně poplatníků s příjmy ze závislé činnosti. Taková právní úprava by FS ČR, resp. MF umožnila analyzovat detailnější údaje o poplatnících DPFO, a tedy s přesnějšími údaji i dále pracovat pro predikce návrhů rozpočtů, vyhodnocování dopadů legislativních změn apod.

Zprávy k návrhům zákonů o státním rozpočtu (dále také „SR“) uváděly předpokládané dopady zaváděných legislativních změn, které byly totožné s údaji uváděnými v důvodových zprávách. Návrhy SZÚ za jednotlivé roky kontrolovaného období zpravidla obsahovaly pouze negativní či pozitivní vlivy na inkaso DPFO bez kvantifikace. Účelem zavedení solidárního zvýšení daně, zrušení možnosti uplatnit slevu na poplatníka starobními důchodci a omezení uplatňování výdajů procentem z příjmů (tzv. výdajové paušály) bylo podle důvodových zpráv zvýšení příjmů státního rozpočtu. Zvýšení daňového zvýhodnění na děti a zavedení slevy za umístění dítěte v předškolním zařízení měly za cíl podpořit rodiny s dětmi a rychlejší návrat rodiče na trh práce. MF v návrzích SZÚ nevyhodnotilo konkrétní dopady zavedených změn, proto nemohlo hodnotit naplnění záměrů, pro které tyto změny zavádělo. MF využívalo pro výpočet předpokládaných dopadů v důvodových zprávách k zákonům data zejména z Českého statistického úřadu a agregovaná data z automatizovaného daňového informačního systému (dále také „ADIS“). Při kvantifikaci dopadů vycházelo MF také z vlastních expertních odhadů a dalších vlastních hypotéz. MF navíc nemělo k dispozici údaje o počtu daňových nerezidentů z podaných daňových přiznání a počet poplatníků, kteří využívali daňové zvýhodnění na více než jedno vyživované dítě.

⁷ Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, účinný od 1. 1. 2012.

⁸ Návrh zákona o veřejných pojistných a správě daně z příjmů fyzických osob z roku 2013.

Tabulka č. 3: Kvantifikace předpokládaných dopadů jednotlivých institutů (v mld. Kč)

Rok	Odhad dle důvodové zprávy*				
	2012	2013	2014	2015	2016
Daňové zvýhodnění – zvýšení sazby a maximální výše daňového bonusu (1)	-3,4	-4,0	-4,0		
Daňové zvýhodnění – omezení možnosti čerpání na rezidenty EU, Norska a Islandu (2)			2,5		
Daňové zvýhodnění – zvýšení sazby na 2. a 3. dítě (3)				-1,3	-1,6
Školkové (4)				-0,2	
Solidární zvýšení (5)		1,5	1,9	2,2	0,3
Zrušení základní slevy na poplatníka u starobních důchodců (5)		2,0	2,5	2,5	

Zdroj: důvodové zprávy.

Pozn.: Důvodové zprávy k (1) zákonu č. 370/2011 Sb., (2) zákonnému opatření Senátu č. 344/2013 Sb., (3) zákonu č. 267/2014 Sb., (4) zákonu č. 247/2014 Sb., (5) zákonu č. 500/2012 Sb.

* Předpokládaný dopad na veřejné rozpočty.

NKÚ zjistil, že ačkoliv byly u daňového zvýhodnění predikce negativních dopadů na inkaso vyšší oproti dopadům pozitivním, docházelo v letech 2012–2014 ke snižování celkové sumy uplatňovaného daňového zvýhodnění. K nárůstu došlo až v roce 2015, avšak dopad oproti predikci byl více než dvojnásobný (predikce předpokládala negativní dopad na inkaso ve výši 1,3 mld. Kč, snížení daňové povinnosti bylo oproti roku 2014 ve výši 2,9 mld. Kč) vzhledem k zavedení a zvýšení sazby na 2., 3. a další vyživované dítě. V roce 2015 se výše uplatnění daňového zvýhodnění přiblížila stavu roku 2012, tj. stavu před omezením možnosti uplatnit daňové zvýhodnění pro nerezidenty a dále pro poplatníky uplatňující výdaje procentem z příjmů, tzv. výdajové paušály.

Solidární zvýšení daně se na výši daňové povinnosti DPFO v roce jeho zavedení (2013) projevilo více, než bylo predikováno, daňová povinnost vyplývající z daňových příznání před uplatněním slev na dani v tomto roce činila 4,5 mld. Kč.

Omezení uplatňování základní slevy na poplatníka starobními důchodci mělo mít v letech 2013–2015 pozitivní dopad na příjmy SR ve výši 7 mld. Kč. Zrušení tohoto omezení nálezem Ústavního soudu v roce 2014 mělo mít podle GFŘ za roky 2013 a 2014 negativní dopad ve výši 4,7 mld. Kč. GFŘ nemělo přehled o celkovém počtu a výši zpětně uplatňovaných slev na poplatníka starobními důchodci za zdaňovací období let 2013 a 2014, protože vyúčtování DPFO ze závislé činnosti v souladu se zákonem neobsahuje individualizované údaje o poplatnících, ale souhrnné údaje plátce.

2. Správa DPFO

• Odpočitatelné položky, solidární zvýšení daně a výdajové paušály

Systém DPFO u poplatníků uplatňujících v daňových příznáních (dále také „DAP“) k DPFO odpočitatelné položky administrativně zatěžuje správce daně i poplatníky. Přílohy DAP jsou pro kontrolu správnosti uplatnění odpočtu dle správce daně nedostatečné. Informace od třetích stran nemají správci daně možnost automaticky ověřit, proto požadují předložení dalších dokladů nad rámec povinných příloh stanovených v DAP. Správci daně se setkali i s případy, kdy se poplatníci stavěli negativně k vyžadování dalších listin, protože zákon výslovně nevyžaduje jejich předložení.

U odpočtu příspěvku na penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření, stejně tak v případě odpočtu pojistného na životní pojištění, NKÚ na vzorku 400 daňových

subjektů zjistil, že šest kontrolovaných FÚ⁹ u 88 daňových subjektů, které v DAP uplatnily tyto odpočty nepravdělně, neproověřilo, zda poplatníkům nevznikla povinnost dodanit uplatněné odpočty z důvodu nedodržení zákonných podmínek (např. předčasné ukončení smlouvy). Dále tři kontrolované FÚ u šesti daňových subjektů vyměřily DPFO v nesprávné výši, neboť hodnota odpočtu nebyla snížena o zákonem požadovanou částku.

Správce daně se o existenci a trvání smluv na penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření a na životní pojištění dozvěděl při uplatnění příslušné odpočitatelné položky od základu daně v DAP k DPFO, resp. prostřednictvím doloženého potvrzení. Pokud daňový subjekt v DAP za následující zdaňovací období odpočet neuplatnil, správce daně neměl informace o tom, zda poplatníkovi nevznikla povinnost dodanit uplatněné odpočty. Správce daně nemohl po podání DAP automatizovaně zkontrolovat oprávněnost nároku na odpočet, protože neměl k dispozici údaje, ze kterých by ukončení smlouvy ověřil.

Správce daně pro prověřování oprávněnosti nároku na odpočet úroků z úvěrů v DAP k DPFO využíval údaje z úvěrové smlouvy a data katastru nemovitostí. V případě uzavření smlouvy více spoludlužníky komplikuje správu daně skutečnost, že správci daně neměli prostřednictvím ADIS k dispozici údaje, ze kterých by ověřili, zda úroky z úvěru byly uplatněny pouze jedním nebo více spoludlužníky. NKÚ na vzorku 180 daňových subjektů zjistil, že na pěti kontrolovaných FÚ u 81 daňových subjektů byly uplatňovány úroky z úvěru ze smluv, kde se vyskytoval spoludlužník. Z těchto 81 daňových subjektů u 28 správce daně neproověřil, zda si úroky z úvěru neuplatňoval současně i spoludlužník.

Protože mezi správci daně a příslušnými institucemi nebyla upravena automatická výměna vybraných údajů formou elektronické komunikace, museli správci daně oprávněnost uplatnění odpočitatelných položek ověřovat standardními postupy podle DŘ, např. místním šetřením, postupem k odstranění pochybností nebo daňovou kontrolou.

Po zavedení solidárního zvýšení daně se zvýšila administrativní zátěž správců daně z důvodu zákonné povinnosti podávat DAP k DPFO i poplatníky DPFO ze závislé činnosti. Dalším důvodem zvýšené administrativní zátěže správců daně byla chybovost při výpočtu solidárního zvýšení daně. NKÚ na vzorku 211 daňových subjektů zjistil, že chybovost ve výpočtu solidárního zvýšení daně činila 8,3 % (v 37 DAP ze 447 DAP). Nejčastějšími chybami bylo nenavýšení daně o solidární zvýšení daně poplatníkem v DAP a numerické chyby ve výpočtu.

Od roku 2013 došlo postupně ke stanovení absolutní maximální výše uplatněných paušálních výdajů u všech příjmů z podnikání. Důvodem těchto změn byla snaha zvýšit příjmy státního rozpočtu.

⁹ Kontrole NKÚ bylo podrobena celkem 7 FÚ (viz seznam kontrolovaných osob), vzorky obsahují vždy údaje z těchto FÚ, pokud není uvedeno jinak.

Tabulka č. 4: Stanovení maximální možné výše uplatňovaných výdajů procentem z příjmů

OSVČ	Výdaje % z příjmů pro období 2012–2015	Max. částky pro rok 2012 v Kč	Max. částky pro období 2013 a 2014 v Kč	Max. částky pro rok 2015 v Kč
Osoby podnikající v zemědělství	80 %	x	x	1 600 000
Osoby s příjmy z řemeslných živností	80 %	x	x	1 600 000
Ostatní živnostníci	60 %	x	x	1 200 000
Ost. OSVČ (znalci, tlumočníci...)	40 %	x	800 000	800 000
Osoby s příjmy z pronájmu	30 %	x	600 000	600 000

Zdroj: ZDP, vlastní zpracování NKÚ.

Tabulka č. 5: Počet poplatníků dle uplatňování výdajů s příjmy ze samostatné činnosti

Vybrané údaje z DAP k DPFO za Českou republiku za ZO 2012 až 2015					
Zdaňovací období	Celkem počet DS § 7 (OSVČ)	Vedou daňovou evidenci	Vedou účetnictví	Nejsou účetní jednotkou	
				Uplatňují výdaje % z příjmů	Neuplatňují výdaje % z příjmů
2012	1 024 480	427 531	43 343	528 937	24 669
2013	1 001 192	445 262	43 203	488 802	23 925
2014	987 909	427 282	39 012	497 653	23 962
2015	989 936	410 958	35 681	519 078	24 219

Zdroj: data z GŘ.

Zavedení maximálních částek pro uplatnění výdajů procentem z příjmů v průběhu let 2013–2015 a omezení uplatnění slev na manželku/la a daňového zvýhodnění na vyživované dítě se ve způsobu uplatňování výdajů neprojeví. MF při tvorbě odhadu dopadů na veřejné rozpočty v důvodové zprávě vycházelo z předpokladu, že zhruba 50 % poplatníků raději přejde na vykazování skutečných výdajů. Oproti tomuto předpokladu naopak počet daňových subjektů uplatňujících výdaje procentem z příjmů od roku 2013 meziročně roste. NKÚ na vzorku 232 daňových subjektů zjistil, že způsob uplatňování výdajů změnilo 22 daňových subjektů (cca 9,5 %).

- **Základní sleva na poplatníka uplatňovaná starobními důchodci**

S účinností od 1. 1. 2013 nemohli poplatníci – starobní důchodci, kteří k 1. lednu příslušného roku pobírali starobní důchod, uplatnit základní slevu na poplatníka. NKÚ na vzorku 79 daňových subjektů zjistil, že u tří FÚ cca 9 % těchto poplatníků požádalo o zastavení výplaty starobního důchodu u České správy sociálního zabezpečení k 1. 1. 2013, v těchto případech na základě stanoviska GŘ ze dne 8. 1. 2013 jim však správci daně základní slevu nepřiznali. Nález Ústavního soudu v roce 2014 zrušily příslušná ustanovení a následně docházelo k opětovnému nárokování této slevy. Správci daně v posledním čtvrtletí 2014 zaevidovali více než 200 tis. případů řádných nebo dodatečných přiznání (cca 23krát více než v posledním čtvrtletí 2013), na základě kterých se vracely přeplatky na dani v celkovém objemu cca 3 mld. Kč. V této částce však nejsou zahrnuty nároky, které byly uplatňovány u zaměstnavatelů. GŘ odhadlo propad inkasa za rok 2014 ve výši 1,7 mld. Kč. Zrušení slevy na poplatníka pro starobní důchodce a následné zrušení tohoto omezení nálezy Ústavního soudu a umožnění dodatečného uplatnění slevy představovaly pro správce daně značné zvýšení administrativní a časové náročnosti správy DPFO.

- **Sleva za umístění dítěte**

Na vzorku 157 DAP k DPFO u 105 daňových subjektů ze sedmi kontrolovaných FÚ zjistil NKÚ, že 72 % potvrzení předškolního zařízení o výši vynaložených výdajů za umístění vyživovaného dítěte poplatníka neobsahovalo identifikaci poplatníka uplatňujícího si tuto slevu. V těchto případech, ačkoliv zákon nevyžaduje na potvrzení identifikaci poplatníka, vznikalo riziko neoprávněného uplatnění slevy vztahující se k jednomu vyživovanému dítěti více poplatníky. NKÚ u 113 DAP k DPFO, kde nebyla uvedena identifikace poplatníka, zjistil, že u šesti FÚ v 78 DAP správce daně neproověřil, zda sleva nebyla uplatněna duplicitně. Správce daně nemá k dispozici obdobnou evidenci, jako je tomu v případě uplatňování daňového zvýhodnění u vyživovaných dětí.

- **Daňové zvýhodnění na vyživované dítě**

V roce 2016 byla do systému ADIS zavedena centrální evidence vyživovaných dětí, která umožnila správcům daně účinněji ověřovat správnost uplatnění nároku na daňové zvýhodnění poplatníků, kteří podali DAP, nebo alespoň jeden z poplatníků podal DAP a druhý byl zaměstnán. V případě, že oba poplatníci byli zaměstnáni a roční zúčtování daně z příjmů fyzických osob prováděl plátce (zaměstnavatel), neměl správce daně údaje o jimi uplatňovaném daňovém zvýhodnění na vyživované děti, tudíž byla tato evidence nekompletní.

Tabulka č. 6: Přehled částek daňového zvýhodnění na vyživované dítě (v Kč)

Výše zvýhodnění	Od 1. 1. 2009	Od 1. 1. 2012	Od 1. 1. 2015	Od 1. 1. 2016
Na 1 dítě	11 604	13 404	13 404	13 404
Na 2 děti	11 604	13 404	15 804	17 004
Na 3 a další	11 604	13 404	17 004	20 604
Daňový bonus max./rok	52 200	60 300	60 300	60 300

Zdroj: ZDP, vlastní zpracování NKÚ.

Kontrolou NKÚ na FÚ bylo zjištěno, že nejčastější chybou při uplatňování nároku na vyživované dítě byla chyba v pořadí vyživovaných dětí. Z 263 zjištěných chyb na kontrolovaných FÚ, se 64 % chyb týkalo chybně použité sazby. Z 60 chyb prověřených NKÚ bylo v 17 případech uvedeno duplicitní rodné číslo dítěte, v 16 případech nebylo v DAP uvedeno dítě, na které si poplatník daňové zvýhodnění neuplatnil, ale pro správné stanovení daně ho v DAP uvést měl. V šesti případech správci daně zjistili, že došlo k neoprávněnému uplatnění zvýhodnění na dítě. Ověřování správnosti uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované děti je pro správce daně administrativně náročné. Tato náročnost se ještě zvýšila po zavedení odstupňování výše daňového zvýhodnění podle pořadí vyživovaných dětí.

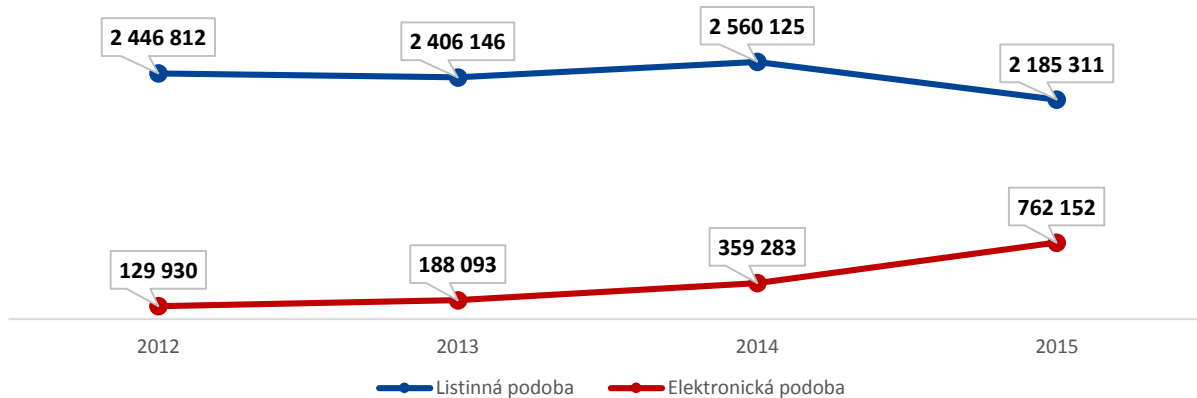
- **Čerpání daňových úlev nerezidenty**

Změna právní úpravy účinná od 1. 1. 2014, která spočívala v omezení uplatnění daňového zvýhodnění pro daňové rezidenty, se v praxi projevila v omezené míře. NKÚ na vzorku 129 daňových subjektů zjistil, že 38,8 % poplatníků přestalo uplatňovat daňové zvýhodnění, avšak 26,4 % poplatníků začalo podávat přiznání jako rezidenti, aby mohli uplatňovat daňové zvýhodnění. Posouzení statutu nerezidenta a s tím související oprávněnost na uplatnění nároku na daňové zvýhodnění je vždy individuální záležitostí a správci daně při něm primárně vycházejí z podkladů přiložených k DAP k DPFO a ze znalostí daňového subjektu. Správci daně nemají k dispozici správné údaje o počtu nerezidentů.

- **Odmítnutá podání učiněná prostřednictvím datové schránky**

Tendence růstu počtu elektronických podání byla ovlivněna mj. zavedením povinnosti činit podání vůči správci daně pouze v elektronické formě, pokud má daňový subjekt zřízenou datovou schránku. Tato povinnost vychází z DŘ s účinností od 1. 1. 2015.

Graf č. 4: Počty podání daňových tvrzení podle formy

Zdroj: data z GFŘ.

Pozn.: Počty podání jsou uvedeny včetně VDA vybírané srážkou.

Pokud daňový subjekt učinil podání prostřednictvím datové schránky, avšak nedodržel strukturu a formát stanovený správcem daně, došlo na straně správce daně k odmítnutí tohoto podání v ADIS. V ADIS není zavedena funkcionality k automatickému informování daňového subjektu o tom, že jeho podání bylo odmítnuto. Dle GFŘ se tato funkcionality nebude zavádět z důvodu hospodárnosti (od roku 2020 je plánováno spuštění nového informačního systému). Správce daně je dle DŘ povinen daný subjekt vyzvat, aby toto vadné podání napravil.

Tento postup zvyšoval administrativní zátěž, měl vliv na nákladnost daňového řízení a efektivnost správy daně, a tedy nenaplňoval cíl elektronizace správy daní a s ní spojené snižování nákladů na straně správce daně, ale také u daňového subjektu.

Graf č. 5: Počty odmítnutých podání učiněných prostřednictvím datové schránky v roce 2015

Zdroj: data z GFŘ.

Pozn.: Počty podání jsou uvedeny včetně VDA vybírané srážkou.

Na základě analýzy důvodů pro odmítnutí podání prostřednictvím datové schránky zjistil NKÚ, že dle sdělení kontrolovaných FÚ bylo 24 % podání odmítnuto z důvodu, který nebrání správnému zjištění a stanovení daně. Jednalo se zejména o formální chyby. Dále NKÚ zjistil, že FÚ přistupovaly k jednotlivým podáním dle druhů chyb nejednotně. NKÚ kontrolou vzorku 141 odmítnutých podání zjistil, že tři FÚ v 8 případech daňové subjekty řádně nevyzvaly k odstranění vad podání, avšak uložily jim pokutu za opožděné tvrzení daně. Tím správci

daně porušili ustanovení § 6 odst. 3 DŘ, neboť neumožnily poplatníkům uplatnit jejich práva. Odvoláním podaným daňovými subjekty proti rozhodnutím o uložení pokuty většinou vyhověly.

- **Údaje ve vyúčtování DPFO ze závislé činnosti**

Ve vyúčtování DPFO ze závislé činnosti jsou uvedeny v souladu se zákonem pouze souhrnné údaje za všechny poplatníky a celková sražená záloha, kterou byl plátce daně povinen odvést. Plátce (zaměstnavatel) provádí kromě výpočtu daně a odvádění záloh také roční zúčtování záloh na dani, na základě kterého vrací přeplatky na dani z vlastního účtu, pokud poplatník (zaměstnanec) podepsal prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Správce daně má k dispozici například údaje o počtu zaměstnanců, o hodnotě sražené daně na zálohách a vrácených přeplatků na dani z ročního zúčtování, o celkové částce vyplaceného měsíčního daňového bonusu a zaplacených zálohách. V současné době nejsou na dani ze závislé činnosti zavedeny individuální účty poplatníků, správce daně tak nemá informace o jednotlivých poplatnících (bylo připravováno v rámci projektu JIM), jako tomu je u DPFO z přiznání. Jediné individuální údaje jsou uvedeny v příloze č. 2 vyúčtování, kde jsou uvedeny údaje o daňových nerezidentech ČR.

Detailní údaje z DAP k DPFO umožňují zaměřit kontrolní činnost na konkrétní rizikové oblasti, které mohou orgány finanční správy získat například analýzou vývoje těchto údajů. Obdobné zacílení kontrolní činnosti u DPFO ze závislé činnosti je nemožné (např. vyplacení nezdaněných finančních prostředků zaměstnancům, kteří si nepodali daňové přiznání). NKÚ zjistil, že správci daně v letech 2013–2015 provedli u DPFO z přiznání celkem 21 408 daňových kontrol a doměřili daň v hodnotě 663 mil. Kč a u DPFO ze závislé činnosti provedli celkem 12 989 daňových kontrol a doměřili daň v hodnotě 250 mil. Kč. Z poměru výše doměřené daně z kontrol provedených u daňových subjektů podávajících DAP k DPFO a u plátců DPFO ze závislé činnosti vyplývá, že vyšší doměrky realizovali správci daně u daňových subjektů podávajících DAP k DPFO. Průměrný doměrek na jednu kontrolu činil v roce 2015 u DPFO ze závislé činnosti 19 tis. Kč, což bylo o 39 % méně než u DPFO z přiznání (31 tis. Kč).

- **Míra daňového zatížení**

Tabulka č. 7: Údaje o poplatnících podávajících DAP se základem daně pouze podle ustanovení § 6 a § 7 ZDP

Vybrané ukazatele	2012	2013	2014	2015
Počet daňových subjektů aktivních	1 952 749	1 968 378	2 152 136	2 147 274
Počet DS, které podaly DAP pouze z příjmů podle § 6 ZDP	653 250	893 334	869 588	823 621
Dílčí základ daně z příjmů pouze podle § 6 ZDP v Kč	276 436 902 960	405 114 451 093	371 673 462 987	375 959 619 772
Daň po uplatnění slevy u poplatníků s příjmy pouze podle § 6 ZDP v Kč	20 787 819 943	36 039 839 342	32 252 232 680	33 178 051 945
Rozdíl na daňovém bonusu u poplatníků s příjmy pouze podle § 6 ZDP v Kč	1 350 246 709	1 631 452 012	1 593 056 566	1 662 239 891
Počet DS, které podaly DAP z příjmů pouze podle § 7 ZDP	556 567	562 115	553 509	551 985
Dílčí základ daně z příjmů pouze podle § 7 ZDP v Kč	71 854 504 271	75 255 709 586	81 652 679 464	87 170 500 960
Daň po uplatnění slevy u poplatníků s příjmy pouze podle § 7 ZDP v Kč	2 698 421 183	3 478 236 982	4 064 983 980	4 548 669 851
Rozdíl na daňovém bonusu u poplatníků s příjmy pouze podle § 7 ZDP v Kč	2 629 596 279	1 671 200 040	1 499 155 282	1 530 522 351

Zdroj: data z GFŘ.

Pozn.: Příjmy podle § 6 ZDP = příjmy DPFO ze závislé činnosti, příjmy podle § 7 ZDP = příjmy DPFO ze samostatné činnosti; DS = daňový subjekt.

V roce 2015 průměrná hodnota základu daně u poplatníků, kteří vykázali základ daně pouze podle § 6 ZDP činila 456 472 Kč, průměrná hodnota daně v roce 2015 činila u těchto poplatníků 64 023 Kč. Přitom rozdíl na daňovém bonusu vykázali v 155 668 DAP v hodnotě 1 662 239 891 Kč. Nejčastějšími důvody pro podávání DAP k DPFO u poplatníků s dílčím základem daně pouze s příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP) byly zejména: dosažení příjmů ze závislé činnosti od více zaměstnavatelů současně, dosažení limitu pro uplatnění solidárního zvýšení daně, odmítnutí provést roční zúčtování daně zaměstnavatelem, nepředložení podkladů pro provedení ročního zúčtování daně zaměstnavateli, nebo poplatníci nepožádali o provedení ročního zúčtování daně zaměstnavatelem.

Průměrná hodnota základu daně u poplatníků, kteří vykázali základ daně pouze podle ustanovení § 7 ZDP, činila v roce 2015 jen 157 921 Kč, průměrná hodnota daně v roce 2015 činila u těchto poplatníků 34 638 Kč. Přitom rozdíl na daňovém bonusu vykázali v 70 220 DAP v hodnotě 1 530 522 351 Kč. NKÚ zjistil, že poplatníci s příjmy pouze podle ustanovení § 7 ZDP vykázali v kontrolovaném období v průměru o cca 77 % nižší základ daně než poplatníci s příjmy pouze podle ustanovení § 6 tohoto zákona.

Tabulka č. 8: Daňové zatížení a podíl vyplacených daňových bonusů

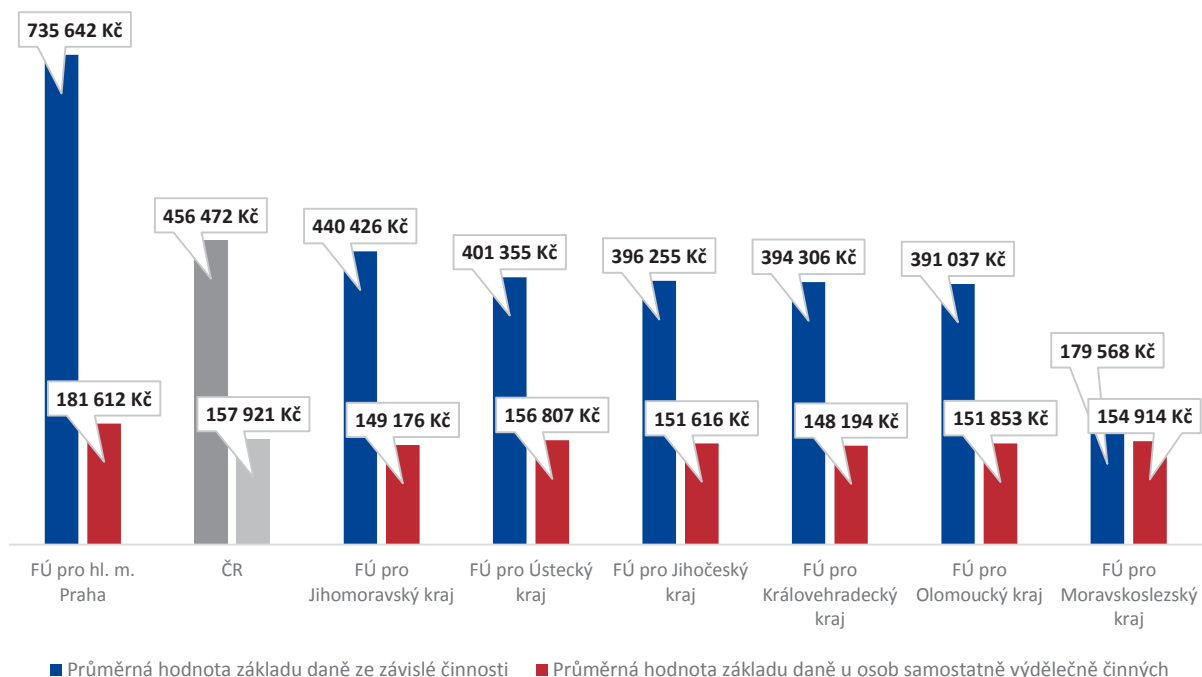
Rok		2012	2013	2014	2015
Poplatník s příjmy pouze podle § 6 ZDP	Míra daňového zatížení	75,2 %	8,90 %	8,68 %	8,82 %
	Podíl vyplaceného DB na ZD	0,49 %	0,40 %	0,43 %	0,44 %
Poplatník s příjmy pouze podle § 7 ZDP	Míra daňového zatížení	3,76 %	4,62 %	4,98 %	5,22 %
	Podíl vyplaceného DB na ZD	3,66 %	2,22 %	1,84 %	1,76 %

Zdroj: data z GFR, vlastní zpracování NKÚ.

Pozn.: Míra daňového zatížení = (daň po uplatnění slev/dílčí základ daně) x 100; podíl daňového bonusu na základu daně = (rozdíl na daňovém bonusu/dílčí základ daně) x 100; DB = daňový bonus; ZD = základ daně.

Podíl daňového bonusu na daňovém základu u poplatníků se základem daně pouze podle ustanovení § 7 ZDP činil průměrně 2,37 % a u poplatníků se základem daně pouze podle ustanovení § 6 ZDP činil 0,44 %, tj. daňové zvýhodnění uplatňovali ve větším rozsahu (cca 5krát) poplatníci s dílčím základem daně pouze podle ustanovení § 7 ZDP. Meziroční pokles podílu u poplatníků se základem daně pouze podle ustanovení § 7 ZDP byl ovlivněn omezením uplatňování slev a daňového zvýhodnění. Meziroční pokles podílu vyplaceného daňového bonusu na základu daně u poplatníků s příjmy pouze podle ustanovení § 7 ZDP byl ovlivněn omezením uplatňování slev a daňového zvýhodnění.

NKÚ porovnáním kontrolovaných FÚ zjistil, že nejvyšší základy daně vykazovali poplatníci u FÚ pro hl. m. Prahu, a to jak v DAP u DPFO ze závislé činnosti, tak v DAP u DPFO z příznání. Nejnižší základy daně vykazovali poplatníci u FÚ pro Moravskoslezský kraj.

Graf č. 6: Průměrná výše základů daně vykázaných v DAP u kontrolovaných FÚ v roce 2015

Zdroj: data z FÚ a GFŘ, vlastní zpracování NKÚ.

3. Efektivnost a nákladovost správy DPFO

Tabulka č. 9: Efektivnost ve vztahu k výdajům na správu DPFO – příjmy na 1 Kč výdajů v Kč

Rok	2012	2013	2014	2015
Daňové příjmy celkem	70,18	71,92	76,81	72,71
DPFO z přiznání a DPFO ze závislé činnosti	153,51	157,76	164,96	156,38
DPFO ze závislé činnosti	917,60	948,56	1004,26	942,93
DPFO z přiznání	4,86	3,92	1,68	3,37

Zdroj: data z GFŘ, vlastní zpracování NKÚ.

Pro sledování a vyhodnocování výkonnosti FS ČR existuje několik hledisek, mj. míra výdajů při výběru daní. Toto je možné provést kvantifikací poměru výnosů daňového systému a nákladů, které jsou potřebné na fungování tohoto systému (viz příloha č. 3). Tuto metodu používá FS ČR v každoročních zprávách o její činnosti.

Efektivnost správy DPFO ze závislé činnosti je ovlivněna přenesením podstatné části povinností na plátce daně, tedy až do okamžiku před vyměřením daně. Plátci daně odvádějí na účet správce daně měsíční zálohy, které ovlivňují výši inkasa této daně. Průměrné výdaje na správu vyměřené daně z 1 DAP v roce 2015 činily 352,15 Kč a NKÚ je stanovil jako poměr celkových nákladů na správu DPFO z přiznání v roce 2015 a počtu vyměřených DAP. NKÚ stanovil odhad počtu poplatníků, kterým roční zúčtování daně za zdaňovací období 2015 zpracoval plátce (tj. kteří nepodali DAP) ve výši 2 693 335¹⁰. Náklady na správu DPFO ze závislé činnosti u těchto poplatníků tak činí cca 948,5 mil. Kč, což lze vzhledem k legislativní úpravě povinností plátců u DPFO ze závislé činnosti označit za odhadované náklady nesené zaměstnavateli za správce daně. Při zohlednění těchto nákladů by byla efektivnost správy

¹⁰ Počet poplatníků je určen jako rozdíl mezi průměrným počtem zaměstnanců z Vyúčtování DPFO ze závislé činnosti za leden – prosinec a počtem DS, které vykazaly v DAP dílčí základ daně podle § 6 ZDP.

DPFO v roce 2015 cca 75,54 Kč příjmů na 1 Kč výdajů. Efektivnost správy DPFO ze závislé činnosti by činila 124,55 Kč příjmů na 1 Kč výdajů.

Tabulka č. 10: Nákladovost ve vztahu k výdajům na správu DPFO – výdaje na 100 Kč příjmů v Kč

Rok	2012	2013	2014	2015
Daňové příjmy celkem	1,42	1,39	1,30	1,38
DPFO z příznání a DPFO ze závislé činnosti	0,65	0,63	0,61	0,64
DPFO ze závislé činnosti	0,11	0,11	0,10	0,11
DPFO z příznání	20,57	25,50	59,38	29,71

Zdroj: data z GŘ, vlastní zpracování NKÚ.

Na nízkou efektivnost správy DPFO z příznání mělo vliv vrácení přeplatků, a to i poplatníkům, kteří měli příjmy ze závislé činnosti a podali DAP s vykázaným přeplatkem. Tyto přeplatky se vyplácejí z účtu, na kterém se eviduje inkaso DPFO z příznání. To potvrzuje i rozdíl ve výši inkasa, které bylo cca 54krát vyšší u DPFO ze závislé činnosti než u DPFO z příznání.

Tabulka č. 11: Počet daňových subjektů na správce daně v roce 2015

FÚ	Správa DPFO z příznání		Správa DPFO ze závislé činnosti	
	Přepočtený počet systemizovaných míst	Počet daňových subjektů aktivních na 1 správce daně	Přepočtený počet systemizovaných míst	Počet daňových subjektů aktivních na 1 správce daně
FÚ pro hlavní město Prahu	394	981	199	902
FÚ pro Středočeský kraj	280	1 446	170	486
FÚ pro Jihočeský kraj	131	1 371	111	361
FÚ pro Plzeňský kraj	134	1 234	91	446
FÚ pro Karlovarský kraj	63	1 283	29	698
FÚ pro Ústecký kraj	194	1 088	149	353
FÚ pro Liberecký kraj	108	1 046	88	331
FÚ pro Královéhradecký kraj	140	1 248	106	331
FÚ pro Pardubický kraj	101	1 515	78	352
FÚ pro Kraj Vysočina	126	1 350	84	376
FÚ pro Jihomoravský kraj	333	1 029	126	758
FÚ pro Olomoucký kraj	162	1 267	65	698
FÚ pro Moravskoslezský kraj	356	851	123	636
FÚ pro Zlínský kraj	198	862	92	413

Zdroj: data z GŘ, vlastní zpracování NKÚ.

Pozn.: Není zahrnut SFÚ.

Nejvíce zatíženými správci DPFO byli u DPFO ze závislé činnosti FÚ pro hl. m. Prahu a FÚ pro Jihomoravský kraj, u DPFO z příznání FÚ pro Středočeský kraj a FÚ pro Pardubický kraj.

GŘ v kontrolovaném období neprovádělo analýzu výkonnostních ukazatelů, protože personální systém FS ČR do roku 2015 neumožňoval sledovat počty pracovníků podle prováděných činností. Od roku 2016 FS ČR zavedl nový systém, který takové sledování umožňuje, ale do konce kontroly jej nebylo možné plně využívat z důvodu nejednotného přístupu k zadávání údajů vedoucími pracovníky. Proto NKÚ pro výpočet přepočteného počtu systemizovaných míst použil přepočet koeficientem založeným na poměru skutečného počtu systemizovaných míst správců DPFO k celkovému počtu systemizovaných míst. Analýzou využitosti správců daně lze odhalit nedostatky v personálním zajištění správy daně, jako je např. neefektivní alokace personálních zdrojů na jednotlivé činnosti.

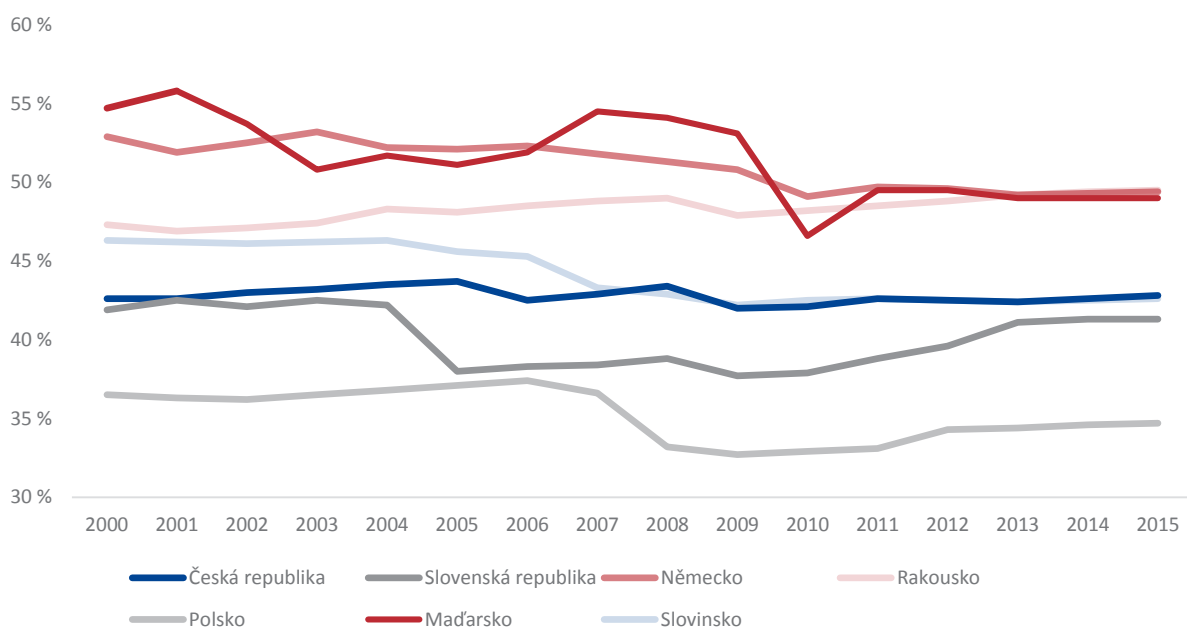
Finanční správa kromě subjektů, které poskytují pojišťovací produkty (konkrétně Česká asociace pojišťoven), jednala taktéž se státními organizacemi (Česká správa sociálního zabezpečení) o možné spolupráci pro výměnu informací, které by mohly umožnit ověřovat oprávněnost nároků na daňové úlevy poplatníků a taktéž výši jejich celkových příjmů.

V případě České asociace pojišťoven byl základní problém ve výkladu ustanovení zákonů upravujících povinnost mlčenlivosti. Česká asociace pojišťoven odmítla poskytnout seznam osob, které předčasně ukončily pojistné smlouvy, s tím, že dotaz musí směřovat na konkrétní osoby, nikoliv poskytnutí celého seznamu. V případě České správy sociálního zabezpečení byl problém technického rázu – nekompatibilita informačních systémů, přičemž výměna informací probíhala na žádosti a nebyla zautomatizovaná. Zpracování žádostí přinášelo administrativní zátěž na obou stranách. Zjednodušení sdílení těchto informací mělo řešit jedno inkasní místo. Tento stav, kdy správce daně neměl k dispozici automatizovanou výměnu informací o daňových subjektech, měl mj. negativní vliv na efektivnost správy daně a taktéž nepřispěl k odolnosti systému DPFO proti daňovým únikům.

4. Daňové zatížení v České republice v mezinárodním kontextu

Ke srovnání daňového zatížení poplatníků DPFO byly vybrány následující státy: Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko a Maďarsko. Německo bylo vybráno s ohledem na velkou provázanost v rámci mezinárodního obchodu, ostatní země ve výběru tvoří užší společenství v rámci rozšířené Visegrádské skupiny. Porovnání zemí v rámci OECD je uvedeno v příloze č. 1 a č. 2. Předpokladem pro relevantní srovnání bylo poměrování poplatníků s totožnými specifickými vlastnostmi, tzn. s totožnou výší příjmů a počtem jimi vyživovaných osob, které ovlivňují jejich výslednou daňovou povinnost.

Graf č. 7: Komparace celkového zdanění práce u bezdětného poplatníka s průměrnou mzdou za roky 2000–2015

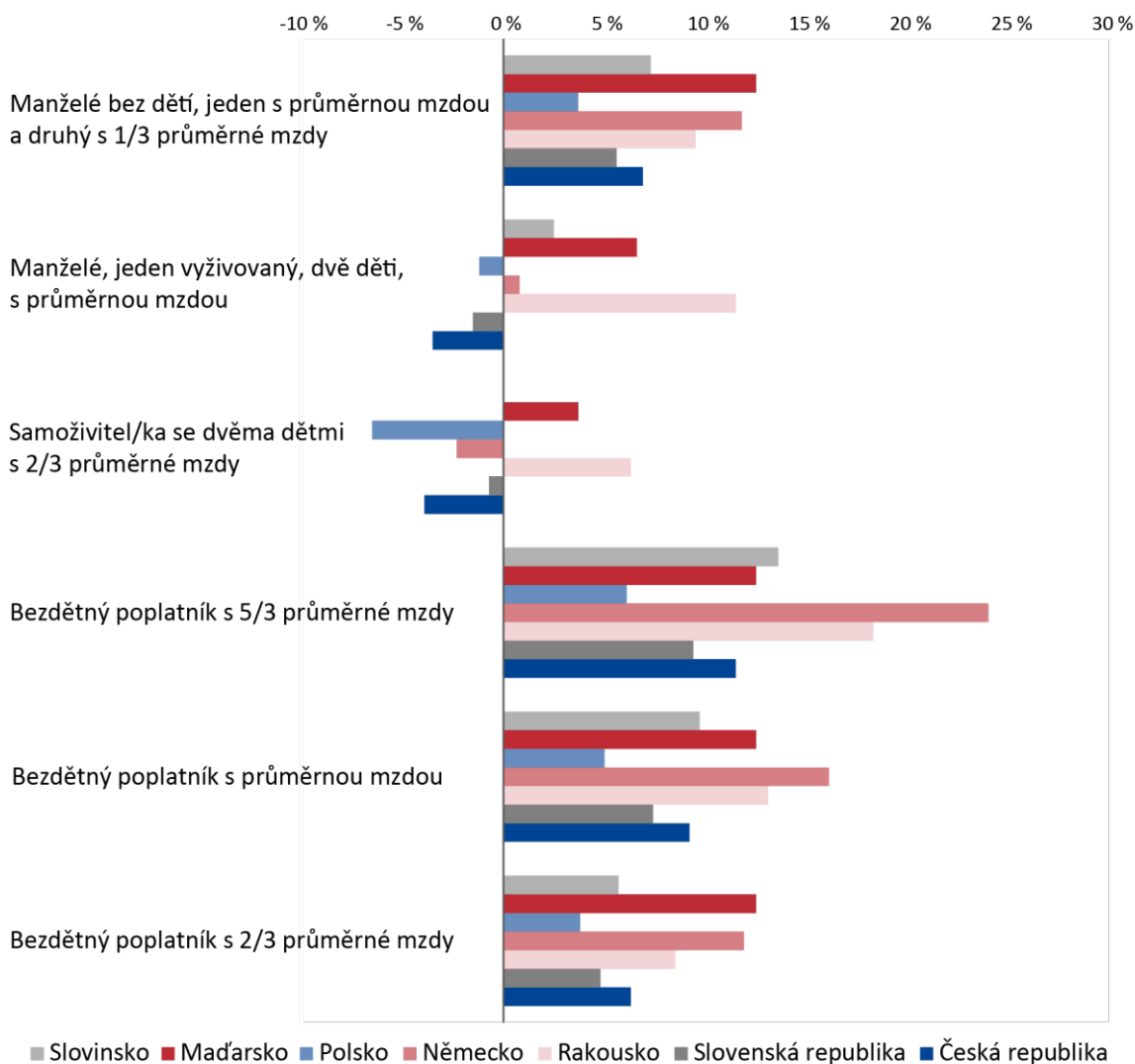

Zdroj: OECD Statistics.

Výše uvedený graf ilustruje rozdíly ve výši celkového zdanění práce u bezdětného poplatníka s průměrnou mzdou. V průběhu sledovaného období byly mezi jednotlivými státy rozdíly,

přičemž v roce 2000 činil maximální rozdíl daňového zatížení práce 18,2 %, v roce 2015 pak 14,8 %. Dlouhodobě nejvyšší daňové zatížení měly ve sledovaném období Německo (průměrně 51 %) a Rakousko (průměrně 48,3 %).

Graf č. 8: Podíl DPFO z celkových nákladů na práci v roce 2015

Zdroj: OECD Statistics.

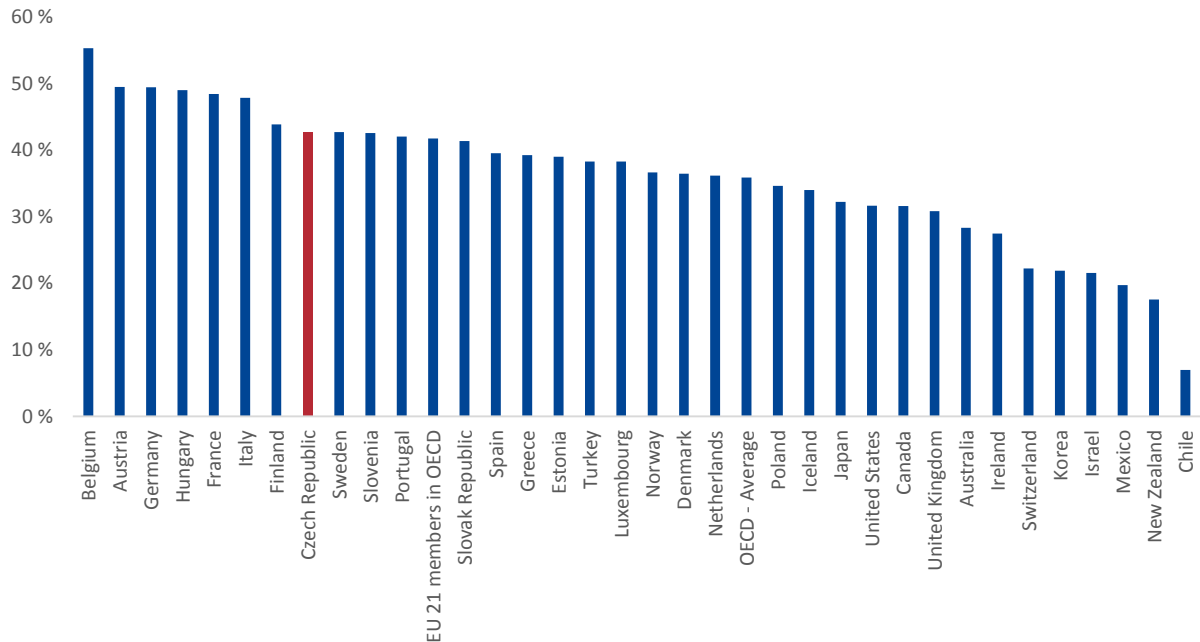
Výše uvedený graf uvádí stav podílu DPFO na celkových nákladech na práci v roce 2015. Mezi nejvíce podporované skupiny poplatníků patřily především rodiny s dětmi a samoživitelé. Je patrné, že aplikaci negativní daňové povinnosti (daňový bonus) u těchto poplatníků využívaly všechny srovnávané státy, kromě Rakouska. Z uvedených údajů však nelze vyvozovat, že proplácení této negativní povinnosti v ostatních státech je v gesci správce daně, jako je tomu v případě České republiky.

Z výše uvedených údajů vyplývá, že daňovou progresi využívají všechny srovnávané státy, přičemž rozdíly jsou patrné nejen z hlediska výše získávaných příjmů ze zaměstnání, ale taktéž vyživovací povinnosti poplatníků DPFO.

Seznam zkratk

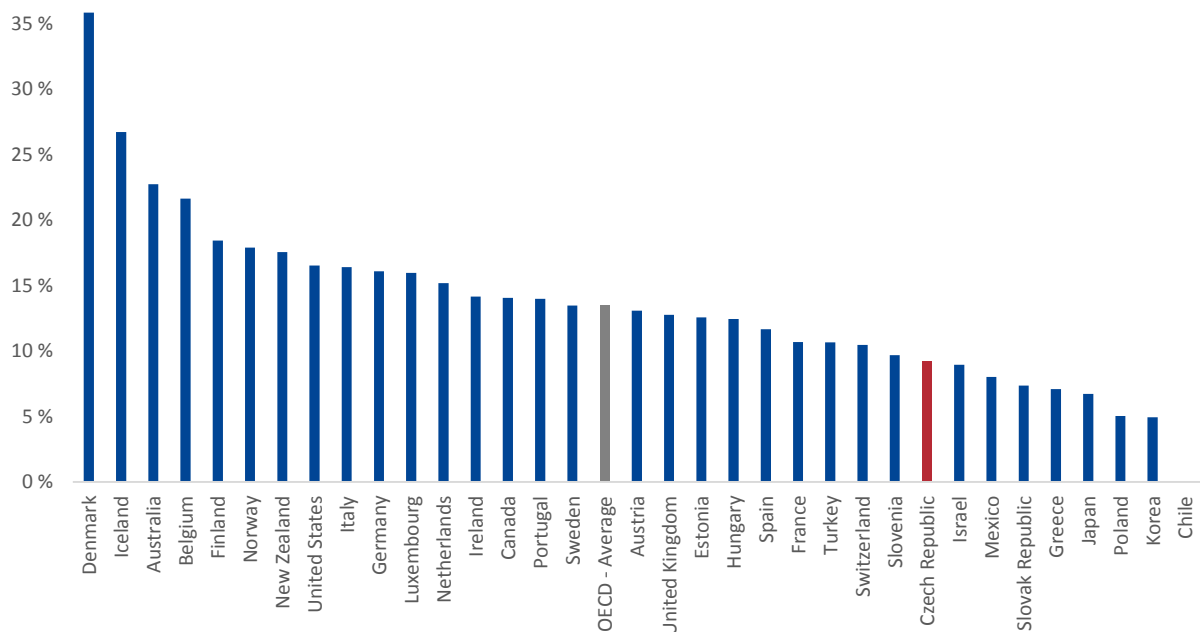
ADIS	automatizovaný daňový informační systém
ČR	Česká republika
DAP	daňové přiznání
DB	daňový bonus
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DŘ	daňový řád
DS	daňový subjekt
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
FS ČR	Finanční správa ČR
FÚ	finanční úřad
GFŘ	Generální finanční ředitelství
HDP	hrubý domácí produkt
JIM	jedno inkasní místo
MF	Ministerstvo financí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
Pl. ÚS	plénum Ústavního soudu
PO	právnícká osoba
SD	správce daně
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SR	státní rozpočet
SZÚ	státní závěrečný účet
VDA	vyúčtování DPFO ze závislé činnosti
ZD	základ daně
ZDP	zákon o daních z příjmů
ZO	zdaňovací období

Příloha č. 1: Komparace celkového zdanění práce u bezdětného poplatníka s průměrnou mzdou (rok 2015)

Zdroj: OECD Statistics.

Příloha č. 2: Podíl DPFO z celkových nákladů na práci u bezdětného poplatníka s průměrnou mzdou (rok 2015)

Zdroj: OECD Statistics.

Příloha č. 3

NKÚ zvolil pro vyjádření nákladovosti a efektivity DPFO z příznání a DPFO ze závislé činnosti metodu přepočtu výdajů koeficientem založeným na poměru zaměstnanců vykonávajících správu DPFO z příznání, resp. DPFO ze závislé činnosti na celkovém počtu zaměstnanců FS ČR.

Nákladovost a efektivnost správy DPFO (v Kč)

Rok	2012	2013	2014	2015
Inkaso DPFO	123 048 652 871	128 814 816 674	131 994 788 943	138 623 108 645
Přepočtený počet zaměstnanců DPFO	1 419,64	1 445,50	1 448,48	1 469,64
Přepočtené výdaje na DPFO	801 592 644	816 515 616	800 162 818	886 452 093
Efektivnost ve vztahu k výdajům na správu DPFO				
Příjmy na 1 Kč výdajů	153,51	157,76	164,96	156,38
Příjmy na 1 zaměstnance	86 676 406	89 114 254	91 126 224	94 324 534
Nákladovost ve vztahu k výdajům na správu DPFO				
Výdaje na 100 Kč příjmů	0,651	0,634	0,606	0,639
Výdaje na 1 zaměstnance	564 648	564 867	552 414	603 176

Zdroj: data z GŘ, vlastní zpracování NKÚ.

Nákladovost a efektivnost správy DPFO z příznání (v Kč)

Rok	2012	2013	2014	2015
Inkaso DPFO z příznání	3 261 488 258	2 680 353 365	1 128 075 815	2 498 164 301
Přepočtený počet zaměstnanců DPFO z příznání	1 188,44	1 210,09	1 212,59	1 230,30
Přepočtené výdaje na DPFO z příznání	671 048 305	683 540 978	669 851 334	742 087 865
Efektivnost ve vztahu k výdajům na správu DPFO z příznání				
Příjmy na 1 Kč výdajů	4,86	3,92	1,68	3,37
Příjmy na 1 zaměstnance	2 744 352	2 214 998	930 304	2 030 533
Nákladovost ve vztahu k výdajům na správu DPFO z příznání				
Výdaje na 100 Kč příjmů	20,575	25,502	59,380	29,705
Výdaje na 1 zaměstnance	564 648	564 867	552 414	603 176

Zdroj: data z GŘ, vlastní zpracování NKÚ.

Nákladovost a efektivnost správy DPFO ze závislé činnosti (v Kč)

Rok	2012	2013	2014	2015
Inkaso DPFO ze ZČ	119 787 164 613	126 134 463 308	130 866 713 128	136 124 944 344
Přepočtený počet zaměstnanců DPFO ze ZČ	231,20	235,41	235,89	239,34
Přepočtené výdaje na DPFO ze ZČ	130 544 340	132 974 638	130 311 484	144 364 228
Efektivnost ve vztahu k výdajům na správu DPFO ze závislé činnosti				
Příjmy na 1 Kč výdajů	917,60	948,56	1004,26	942,93
Příjmy na 1 zaměstnance	518 119 566	535 809 979	554 768 074	568 751 334
Nákladovost ve vztahu k výdajům na správu DPFO ze závislé činnosti				
Výdaje na 100 Kč příjmů	0,109	0,105	0,100	0,106
Výdaje na 1 zaměstnance	564 648	564 867	552 414	603 176

Zdroj: data z GŘ, vlastní zpracování NKÚ.

16/24

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Národní bezpečnostní úřad

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/24. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Národní bezpečnostní úřad.

Kontrolovaná osoba:

Národní bezpečnostní úřad (dále také „NBÚ“).

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od srpna 2016 do února 2017.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2013–2015, v případě věcných souvislostí také období předcházející a následující.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 15. května 2017,
schválilo usnesením č. 8/VIII/2017
kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

NBÚ byl zřízen zákonem č. 148/1998 Sb.¹. NBÚ je organizační složkou státu a účetní jednotkou.

Podle zákona č. 412/2005 Sb.² vykonává NBÚ státní správu v oblasti ochrany utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti. Podle zákona č. 181/2014 Sb.³ vykonává též státní správu v oblasti kybernetické bezpečnosti a mj. zajišťuje činnost Národního centra kybernetické bezpečnosti.

Národní centrum kybernetické bezpečnosti (dále také „NCKB“) jako součást NBÚ, se sídlem v Brně, vzniklo na základě usnesení vlády č. 781⁴.

Úlohou NCKB je koordinace spolupráce na národní i mezinárodní úrovni při předcházení kybernetickým útokům i při navrhování a přijímání opatření pro řešení incidentů i proti probíhajícím útokům.

NBÚ provádí bezpečnostní řízení o žádostech fyzických osob, vydává osvědčení fyzické osoby a osvědčení fyzické osoby pro cizí moc potvrzující cizí moci vydání osvědčení fyzické osoby, vydává rozhodnutí o nevydání osvědčení, dále prověřuje, zda fyzické osoby, které již jsou držiteli osvědčení, splňují i nadále podmínky pro jeho vydání, vydává rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby a realizuje řadu dalších úkonů s tím spojených. V tabulce č. 1 jsou uvedeny statistické údaje k bezpečnostním řízením o žádostech fyzických osob.

Tabulka č. 1: Přijaté žádosti a ukončená bezpečnostní řízení NBÚ v letech 2013–2015

	Důvěrné	Tajné	Přísně tajné	Celkem
2013				
Přijaté žádosti	1 342	3 506	243	5 091
Osvědčení vydáno	1 222	3 191	125	4 538
Osvědčení nevydáno	6	11	2	19
Řízení zastaveno	106	73	7	186
2014				
Přijaté žádosti	2 043	2 827	197	5 067
Osvědčení vydáno	1 445	3 160	235	4 840
Osvědčení nevydáno	9	14	1	24
Řízení zastaveno	60	67	7	134
2015				
Přijaté žádosti	2 887	3 190	159	6 236
Osvědčení vydáno	3 014	2 983	164	6 161
Osvědčení nevydáno	7	6	3	16
Řízení zastaveno	128	86	4	218

Zdroj: zprávy o činnosti NBÚ za roky 2013–2015.

V tabulce č. 2 jsou uvedeny vybrané ekonomické údaje NBÚ za jednotlivé roky kontrolovaného období.

¹ Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů.

² Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

³ Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti).

⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. 10. 2011 č. 781, o ustavení Národního bezpečnostního úřadu gestorem problematiky kybernetické bezpečnosti a zároveň národní autoritou pro tuto oblast.

Tabulka č. 2: Vybrané ekonomické údaje NBÚ (v Kč)

	2013	2014	2015
Příjmy NBÚ	715 821	7 585 774	30 544 184
Výdaje NBÚ	295 754 732	336 908 627	310 410 618
- z toho výdaje NCKB	55 681 044	93 858 532	56 420 766
Náklady NBÚ	285 098 191	332 161 686	325 936 757
Výnosy NBÚ	637 403	3 093 591	1 270 922
Aktiva NBÚ	887 205 450	923 345 988	879 773 979

Zdroj: závěrečné účty NBÚ; účetní závěrky NBÚ ke dni 31. 12. 2013, k 31. 12. 2014 a k 31. 12. 2015.

Významný nárůst příjmů v roce 2015 byl způsoben připsáním finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie na projekt *Realizace technologického centra pro provoz Národního centra kybernetické bezpečnosti*. Realizovaný projekt způsobil rovněž zvýšené výdaje NCKB v roce 2014.

Pozn.: Právní předpisy jsou v tomto kontrolním závěru aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení výsledků kontroly

Kontrolou NKÚ bylo prověřeno hospodaření NBÚ s peněžními prostředky státu. Ke kontrole byly vybrány finančně nejvýznamnější položky NBÚ v kontrolovaném období, zejména nejvýznamnější výdaje související se zřízením NCKB. Zároveň bylo prověřeno plnění nápravných opatření přijatých NBÚ na základě kontrolní akce NKÚ č. 04/16 z roku 2004. V tabulce č. 3 je uveden kontrolou prověřený objem majetku NBÚ.

Tabulka č. 3: Kontrolovaný objem majetku (v Kč)

Položka	Částka
Technické zhodnocení nemovitého majetku	42 266 104
Nabývání nemovitého majetku	13 376 600
Opravy a udržování majetku	1 752 489
Software	7 501 272
Dopravní prostředky	6 776 753
Výpočetní technika	40 366 058
Pořízený drobný dlouhodobý majetek	9 789 397
Úbytky majetku (syntetický účet 022)	428 103
Celkem	122 256 776

Zdroj: kontrolní protokol NKÚ.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno:

- **NBÚ v rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb.⁵ neúčtoval o stavebních úpravách nemovitého majetku v hodnotě 5 167 812 Kč.** Nesprávným účtováním NBÚ v letech 2013, 2014 a 2015 podhodnotil položku rozvahy *Stavby* a nadhodnotil položku rozvahy *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* minimálně o 5 167 812 Kč. NBÚ tím zároveň v účetních knihách let 2014 až 2016 účtoval odpisy nemovitého majetku v částce o 168 762 Kč nižší, než měl.
- **NBÚ ve třech zadávacích řízeních nepostupoval v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb.⁶ a v jednom případě nedodržel postupy stanovené usnesením vlády ze dne 10. 5. 2010 č. 343⁷ pro používání elektronických tržišť.** Zjištěná pochybení v oblasti zadávání veřejných zakázek neměla významný vliv na výsledky zadávacích řízení.

Kontrolou hospodaření NBÚ s peněžními prostředky a majetkem státu byly na kontrolovaném vzorku zjištěny dílčí nedostatky, které nebyly závažné z hlediska četnosti ani významnosti.

III. Podrobné informace ke skutečnostem zjištěným při kontrole

1. Účtování o stavebních úpravách nemovitého majetku

Dodavatel stavebních úprav objektu NCKB realizoval pro NBÚ stavební práce v celkové hodnotě 29 868 254 Kč. Cenu za dílo uhradil NBÚ dodavateli na základě 14 přijatých faktur, poslední faktura byla dodavatelem vystavena dne 15. 12. 2013 na částku 5 167 812 Kč. NBÚ od dodavatele převzal dokončenou a zkolaudovanou stavbu dne 10. 12. 2013 a dne 31. 12. 2013 předmětnou stavbu zařadil do užívání. Poslední fakturu přijatou od dodavatele v hodnotě 5 167 812 Kč NBÚ ke dni 31. 12. 2013 nepřeučtoval ze syntetického účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* na stranu „má dáti“ syntetického účtu 021 – *Stavby*, i když se již jednalo o dlouhodobý hmotný majetek uvedený do stavu způsobilého k užívání. NBÚ tím v roce 2013, 2014 a 2015 podhodnotil položku rozvahy *Stavby* a nadhodnotil položku rozvahy *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* minimálně o 5 167 812 Kč.

NBÚ v důsledku tohoto postupu snížil výši odpisů objektu NCKB za rok 2014 o hodnotu 61 368 Kč, za rok 2015 o hodnotu 61 368 Kč a v roce 2016 o hodnotu 46 026 Kč. V letech 2014 až 2016 NBÚ podhodnotil o tyto částky náklady a zároveň o stejné částky nadhodnotil výsledek hospodaření.

Výše uvedené pochybení NBÚ nezjistil ani při provádění dokladové inventury účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* v letech 2013 až 2015.

V průběhu kontrolní akce NKÚ záúčtoval NBÚ předmětný majetek na příslušný účet a zahájil jeho odpisování ke dni 1. 10. 2016.

⁵ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁶ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

⁷ Usnesení vlády České republiky ze dne 10. 5. 2010 č. 343, *k používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy při vynakládání finančních prostředků*.

2. Veřejné zakázky

V roce 2012 realizoval NBÚ veřejnou zakázku na zhotovení stavebních úprav objektu NCKB. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že NBÚ při zadávání této veřejné zakázky nepostupoval v souladu s ustanovením § 81 odst. 4 písm. e) zákona č. 137/2006 Sb., neboť v oznámení o výběru nejvhodnější nabídky neuvedl poučení o lhůtě pro podání námitek podle ustanovení § 110 odst. 4 a zákazu uzavření smlouvy podle § 82 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb.

V roce 2013 rozšířil NBÚ výše uvedenou veřejnou zakázku o dodatečné stavební práce, které nebyly co do rozsahu obsaženy v původních zadávacích podmínkách. Realizaci těchto dodatečných prací zadal NBÚ formou jednacního řízení bez uveřejnění. Při realizaci jednacního řízení bez uveřejnění NBÚ nepostupoval v souladu s postupem upraveným zákonem č. 137/2006 Sb., neboť uzavřel dodatek ke smlouvě o dílo o 6 dní dříve, než vydal rozhodnutí o výběru nabídky.

Při realizaci veřejné zakázky na rekonstrukci bytové jednotky v Brně, která byla zadána prostřednictvím elektronického tržiště, nepostupoval NBÚ v souladu s ustanovením § 147a odst. 2 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb., neboť uzavřenou smlouvu o dílo nezveřejnil na profilu zadavatele do 15 dnů od jejího uzavření, ale až 31 dnů po jejím uzavření.

Při realizaci veřejné zakázky na nákup licencí pro systém zálohování nepostupoval NBÚ v souladu s článkem VI.1 odst. 4 *Pravidel systému používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy při pořizování a obměně určených komodit*, neboť nerealizoval tuto veřejnou zakázku otevřenou výzvou poté, co v původně vypsané uzavřené výzvě nebyly podány žádné nabídky.

16/25**Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo průmyslu a obchodu*
za rok 2015, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2015
a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu
pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/25. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo průmyslu a obchodu při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“).

Kontrolováno bylo období roku 2015 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od září 2016 do dubna 2017.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které MPO podalo, vypořádala vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání MPO proti rozhodnutí o námitkách bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém X. jednání, které se konalo dne 26. června 2017,

schválilo usnesením č. 6/X/2017

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MPO bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Podle ustanovení § 13 tohoto zákona je MPO ústředním orgánem zejména pro státní průmyslovou politiku, obchodní politiku, zahraničně ekonomickou politiku, tvorbu jednotné surovinové politiky, využívání nerostného bohatství, energetiku, teplárenství, plynárenství, těžbu, hutnictví, strojírenství, elektrotechniku a elektroniku, pro průmysl chemický, vnitřní obchod a ochranu zájmů spotřebitelů, zahraniční obchod a podporu exportu, věci malých a středních podniků a pro věci živností, technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií. MPO koordinuje zahraničně obchodní politiku České republiky ve vztahu k jednotlivým státům, řídí a vykonává činnosti spojené s uplatňováním licenčního režimu v oblasti hospodářských styků se zahraničím, řídí puncovníctví a zkoušení drahých kovů.

MPO pro programové období let 2007 až 2013 plnilo roli řídicího orgánu¹ pro operační program *Podnikání a inovace* (dále také „OPPI“)².

Dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, je MPO organizační složkou státu (dále také „OSS“) a dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, (dále také „zákon o účetnictví“) vybranou účetní jednotkou.³ Dle ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)⁴, je správcem rozpočtové kapitoly 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu* (dále také „kapitola 322 MPO“).

V roce 2015 bylo MPO zřizovatelem šesti organizačních složek státu a pěti příspěvkových organizací.

Podíl MPO na příjmech a výdajích kapitoly 322 MPO byl v roce 2015 následující:

- 99,27 % příjmů kapitoly,
- 98,65 % výdajů kapitoly.

Přehled základních údajů z účetní závěrky MPO sestavené k 31. prosinci 2015 (dále také „ÚZ“) a z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“) vygenerovaný z rozpočtového systému⁵ je uveden v následujících tabulkách.

¹ Řídicím orgánem se dle *Metodiky finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007–2013* (tuto metodiku vzala vláda ČR na vědomí svým usnesením ze dne 9. července 2003 č. 678, k *Metodice finančních toků a kontroly strukturálních fondů a Fondu soudržnosti*) rozumí vládou pověřený ústřední orgán státní správy nebo zákonem určená právnická osoba na úrovni NUTS II zodpovědný/á za řízení, koordinaci a implementaci programů.

² Usnesení vlády ČR ze dne 22. února 2006 č. 175, k *Návrhu Národního rozvojového plánu České republiky na léta 2007 až 2013*.

³ Viz ustanovení § 1 odst. 3 zákona o účetnictví.

⁴ Dále také „zákon o rozpočtových pravidlech“.

⁵ Dle ustanovení § 3 písm. o) zákona o rozpočtových pravidlech je rozpočtový systém informačním systémem veřejné správy, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

Tabulka č. 1: Údaje účetní závěrky MPO sestavené k 31. prosinci 2015 – rozvaha a výkaz zisku a ztráty, údaje za běžné období

Ukazatel	Částka v Kč
Aktiva netto	35 329 814 720,55
Pasiva	35 329 814 720,55
Náklady	46 572 132 787,26
Výnosy	23 266 516 830,37
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-23 305 615 956,89

Zdroj: účetní závěrka MPO sestavená k 31. prosinci 2015.

Pozn.: MPO v ÚZ vykázalo aktiva v hodnotě brutto ve výši 35 921 465 153,20 Kč upravené o korekce ve výši 591 650 432,65 Kč.

Tabulka č. 2: Údaje účetní závěrky MPO sestavené k 31. prosinci 2015 – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů, údaje za běžné období

Položka výkazu		Částka v Kč
P.I.	Majetek a závazky účetní jednotky	8 190 504,20
P.II.1	Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů	3 968 902 229,88
P.II.2	Krátkodobé podmíněné závazky z předfinancování transferů	1 477 479 489,00
P.IV.	Další podmíněné pohledávky	7 585 000,00
P.VI.	Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku	710 400,00
P.VII.	Další podmíněné závazky	232 000,00
P.VIII.5	Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům	2 506 255 845,08

Zdroj: účetní závěrka MPO sestavená k 31. prosinci 2015.

Tabulka č. 3 – Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu MPO za rok 2015

Ukazatel	Částka v Kč
Příjmy (skutečnost celkem)	36 904 279 314,22
Výdaje (skutečnost celkem)	46 467 343 961,33

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS za rok 2015.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontrolní akce č. 16/25 bylo prověřit, zda MPO při vedení účetnictví v roce 2015 a sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2015, při předkládání údajů pro hodnocení plnění rozpočtu⁶ a při sestavení závěrečného účtu (dále také „ZÚ“) za rok 2015 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy. Jednalo se o první kontrolu účetní závěrky MPO provedenou NKÚ po účetní reformě v oblasti veřejných financí, která byla zahájena v roce 2010⁷.

Cílem kontrolní akce bylo také identifikovat případná systémová rizika při vedení účetnictví (např. neúplnost či nesprávnost údajů), která by mohla mít vliv na účetní výkazy za Českou republiku⁸. Aby mohly být údaje z účetnictví použitelné pro konsolidaci na úrovni státu, je třeba zajistit jejich potřebnou kvalitu, zejména obsahovou stejnorodost, která je základem pro možnost přiřazovat k sobě při konsolidačních operacích sourodé položky a sčítat je⁹.

Při kontrole bylo provedeno i vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. 13/11¹⁰.

V rámci kontroly bylo prověřováno mimo jiné i plnění jedné ze základních povinností OSS při hospodaření s majetkem státu¹¹, tj. vést majetek v účetnictví a provádět jeho inventarizaci v souladu se zákonem o účetnictví.

Organizační složky státu jsou povinny v souladu se zákonem o účetnictví účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládají v účetní závěrce¹², musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

⁶ Dle ustanovení § 20 zákona o rozpočtových pravidlech jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti. Dle § 5 odst. 1 i dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu.

⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, byl s účinností od 1. ledna 2010 novelizován zákonem č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony. Pro organizační složky státu byly stanoveny nové účetní metody implementující aktuální principy pro vedení účetnictví a výkaznictví, byla stanovena nová směrná účtová osnova a účetní výkazy. Nově byly také stanoveny povinnosti týkající se předávání údajů do centrálního systému účetních informací státu.

⁸ Povinnost sestavit účetní výkazy za Českou republiku je stanovena vyhláškou č. 312/2014 Sb., o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška státu). První výkazy byly sestaveny za rok 2015.

⁹ Viz ustanovení § 20 vyhlášky č. 312/2014 Sb.

¹⁰ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 13/11 – *Údaje pro účely monitorování a řízení veřejných financí předávané Ministerstvem průmyslu a obchodu k 31. 12. 2012 ve formě pomocného analytického přehledu prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu*, zveřejněn v částce 4/2013 Věstníku NKÚ.

¹¹ Viz ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb.

¹² V souladu s ustanovením § 21a odst. 5 zákona o účetnictví organizační složky státu zveřejňují účetní závěrku prostřednictvím Ministerstva financí způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Informace z účetnictví a z účetních závěrek jsou základním informačním zdrojem zejména pro operativní a strategické řízení na úrovni účetních jednotek i státu a jsou administrativním zdrojem dat pro účely statistik. Mají význam i při modelování procesů veřejné správy¹³, a to pro určení nákladovosti jednotlivých vykonávaných agend¹⁴.

Vedení účetnictví

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy a správnost používání účetních metod. Byly identifikovány významné transakční cykly¹⁵ a posouzeno nastavení systému účtování. U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem ověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví. Nejvýznamnější nesprávnosti zjištěné kontrolou jsou uvedeny v části III. tohoto kontrolního závěru.

Na základě zjištěných skutečností NKÚ konstatuje, že MPO v roce 2015 nevedlo správné a úplné účetnictví ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 až 3 zákona o účetnictví.

Spolehlivost údajů účetní závěrky sestavené k 31. prosinci 2015¹⁶

Kontrolovány byly činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví MPO a měly vliv na hodnoty kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce MPO k 31. prosinci 2015.

Pro posouzení spolehlivosti účetní závěrky byla stanovena významnost neboli materialita (tj. hodnota nesprávností, u kterých je možné přiměřeně očekávat, že jednotlivě nebo v součtu ovlivní ekonomická rozhodnutí uživatelů účetní závěrky) ve výši 931 mil. Kč¹⁷.

MPO bylo k 31. prosinci 2015 příslušné hospodařit s majetkovými účastmi státu v šesti akciových společnostech. Informace o těchto majetkových účastech státu vykázané v rozvaze nemohly být skupinou kontrolujících vyhodnoceny na soulad s ustanoveními právních předpisů upravujících účetnictví OSS, protože tyto předpisy zůstaly i pro rok 2015 nedostatečné a nejednoznačné¹⁸. OSS má ve svém finančním majetku vykazovat majetkovou účast státu v obchodní korporaci podle vlivu, který má v dané obchodní korporaci. Z právní úpravy však není zřejmé, zda OSS v případě jednotlivých majetkových účastí vykonávaly vliv

¹³ Usnesení vlády České republiky ze dne 14. července 2014 č. 585, k postupu při procesním modelování agend a tvorby standardů agend veřejné správy pro jednotný a finančně měřitelný výkon veřejné správy.

¹⁴ Příloha č. 1 usnesení vlády České republiky ze dne 14. července 2014 č. 585 vymezuje pro účely modelování agend veřejné správy pojem „náklady“ jako: „spotřebované ekonomické zdroje v peněžním vyjádření (včetně opotřebení majetku vyjádřeného odpisy). V rámci této metodiky jde o zdroje vydané na provádění agendy, tj. jejích procesních oblastí, procesů, výstupů či typů případů. Celkovými náklady se rozumí součet přímo přiřaditelných nákladů vypočítaných na základě pracnosti agendy, dalších přímo přiřaditelných nákladů (např. poplatky jako poštovné apod.) a poměrově alokované části nepřímých (sdílených) nákladů úřadu.“

¹⁵ Související např. s transfery, dlouhodobým majetkem, peněžními prostředky mimo rozpočet.

¹⁶ <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/statni-rozpocet/oss-sf/47609109>, dále viz záložka „ÚČETNÍ ZÁVĚRKA“.

¹⁷ Tj. ve výši 2 % z celkových nákladů vykázaných v ÚZ k 31. prosinci 2015.

¹⁸ Tuto skutečnost NKÚ opakovaně konstatuje v kontrolních závěrech ze svých kontrolních akcí (dostupné např. z <https://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?cisloakce=16/03&rok=0&sestava=20>).

rozhodující, podstatný či ostatní¹⁹. MPO ve výkazu rozvaha k 31. prosinci 2015 vykázalo na účtech 061 – *Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem* a 062 – *Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem* majetkové účasti státu v akciových společnostech, se kterými bylo v roce 2015 příslušné hospodařit, v celkové výši 16,033 mld. Kč. **Zda MPO ve výkazu rozvaha k 31. prosinci 2015 vykázalo majetkové účasti z hlediska míry vlivu správně, to nebylo z výše uvedených důvodů skupinou kontrolujících vyhodnoceno. Zmíněná nejednoznačnost právních předpisů není dávana k tíži MPO.**

Kontrolou bylo zjištěno, že některé informace v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2015 nevykázalo MPO v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví. V údajích za běžné období byly zjištěny nesprávnosti ve výši přesahující 25 mld. Kč (viz tabulka č. 4) a jsou ve svém celkovém rozsahu významné.

Tabulka č. 4 – Přehled nesprávností zjištěných v jednotlivých částech ÚZ (v Kč)

Nesprávnost v účetní závěrce	
Výkaz	Celková nesprávnost
CELKOVÁ NESPRÁVNOST V ÚČETNÍ ZÁVĚRCE	25 323 999 322,11
Rozvaha	17 758 792 627,98
Výkaz zisku a ztráty	791 088 310,04
Přehled o peněžních tocích	2 547 735 135,82
Přehled o změnách vlastního kapitálu	5 181 638,41
Příloha účetní závěrky (podrozvahové účty)	4 221 201 609,86

Zdroj: vlastní.

Jak vyplývá z tabulky č. 4, významné nesprávnosti se vyskytují ve všech částech účetní závěrky a mají na účetní závěrku rozsáhlý dopad. **Podle názoru NKÚ, který vychází ze skutečností popsaných v části III.1. tohoto kontrolního závěru, účetní závěrka MPO sestavená k 31. prosinci 2015 nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.**

Vykázáním nesprávných konečných zůstatků účtů podmíněných závazků je podávána nesprávná informace o nárocích na budoucí rozpočty²⁰. Informace o podmíněných závazcích

¹⁹ Pokud by měl být vykázán vliv OSS, je nutné vzít v úvahu, že je vždy omezen v rozsahu ustanovení zákona č. 219/2000 Sb., podle kterého jsou práva akcionáře vykonávána jménem státu, nikoliv jménem OSS. Některými právy zákon č. 219/2000 Sb. pověřil přímo vládu. Z tohoto důvodu je o některých úkonech rozhodováno pouze s jejím předchozím souhlasem. Žádné ministerstvo tedy nemůže vykonávat hlasovací práva na základě vlastního uvážení bez ohledu na právní důvody a bez ovlivňování. Ve vztahu k OSS tak nelze hovořit o ovládající osobě. Z uvedeného je zřejmé, že účtující OSS je v disponování s těmito majetkovými účastmi státu v obchodních korporacích omezena. Pokud by měl být vykázán vliv státu, není to možné, protože jiné OSS mohou mít příslušnost hospodařit s dalšími majetkovými účastmi ve stejné korporaci, které vykazují ve svých účetních závěrkách, a vliv státu je tak možné určit až na základě součtu majetkových účastí u všech OSS.

²⁰ Viz ustanovení § 7 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti.

jsou významné z hlediska rozsahu²¹. Při kontrolách NKÚ jsou v této oblasti opakovaně zjišťovány nedostatky²².

Údaje předkládané pro hodnocení plnění státního rozpočtu²³

Údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu jsou zpracovávány správci kapitol státního rozpočtu v rozpočtovém systému. Údaje z **rozpočtového systému a z nich sestavené finanční výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu** podávají detailní informace především **o pohybech peněžních prostředků státního rozpočtu** (rozpočtové údaje), tj. o inkasech (příjmech) a výdajích realizovaných na bankovních účtech státního rozpočtu²⁴. Základním přínosem těchto údajů je, že umožňují sledovat plán neboli rozpočet očekávaných příjmů a odhadovaných výdajů i jeho skutečné plnění, tj. skutečná inkasa a výdaje prostředků.

Správce kapitoly státního rozpočtu zodpovídá za to, že údaje za kapitolu jsou v tomto systému správné²⁵.

Kontrolou údajů vložených MPO do rozpočtového systému byly zjištěny nesprávnosti ve výši 15 747 683 183,47 Kč. **Největší podíl na zjištěných nesprávnostech (15,7 mld. Kč) mělo chybné zařazení transferu poskytnutého v souladu se zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů.** Tento transfer je ve zveřejněném ZÚ kapitoly 322 MPO²⁶ označen jako dotační titul *Dotace na obnovitelné zdroje energie* a ve zveřejněném státním závěrečném účtu za rok 2015²⁷ jako *dotace na obnovitelné zdroje energie*. Oproti tomu ve zveřejněných výsledcích hospodaření MPO podle rozpočtu za rok 2015²⁸ jsou tyto peněžní prostředky uvedeny jako výdaje na vlastní činnost ústředního orgánu státní správy. Číselná klasifikace podle rozpočtové skladby tak podává jinou informaci, než je zveřejněna v závěrečném účtu kapitoly i ve státním závěrečném účtu za rok 2015, a nelze z ní identifikovat, že jde o jeden z nástrojů řízení energetické politiky státu²⁹. Číselné řady v této oblasti, která souvisí mimo jiné i s veřejnou podporou, jsou tak zatíženy uvedenou chybou.

²¹ Viz např. kontrolní závěr z kontrolní akce č. 15/35 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy za rok 2015, účetní závěrka Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy za rok 2015 a údaje předkládané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015*, zveřejněn v částce 4/2016 *Věstníku NKÚ*.

²² Viz např. kontrolní závěr z kontrolní akce č. 15/32 – *Účetní závěrka Ministerstva vnitra k 31. 12. 2014*, zveřejněn v částce 4/2016 *Věstníku NKÚ*, nebo kontrolní závěr z kontrolní akce č. 16/08 – *Účetní závěrka Ministerstva spravedlnosti za rok 2015*, zveřejněn v částce 1/2017 *Věstníku NKÚ*.

²³ <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/statni-rozpocet/kapitola/322>.

²⁴ Sledují se i jiné údaje, např. o pohybech rezervního fondu aj.

²⁵ Viz příloha č. 1 k vyhlášce č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti.

²⁶ <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/ministerstvo/o-ministerstvu/rozpocet/rocni-zprava-mpo-za-rok-2015--176973/>,

dále viz „Přílohy ke stažení“, soubor „ROCNI ZPRAVA MPO 2015.pdf“, který obsahuje ZÚ kapitoly 322 MPO za rok 2015.

²⁷ <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2015/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2015-26636>.

²⁸ <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/statni-rozpocet/kapitola/322>,
dále viz záložka „ROZPOČET“.

²⁹ <https://www.nku.cz/cz/publikace-a-dokumenty/ostatni-publikace/audit-v-oblasti-udrzitelne-energie---prirucka-pro-nejvyssi-kontrolni-institute-id6063/>.

Závěrečný účet za rok 2015

V závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu mají jednotliví správci těchto kapitol povinnost zveřejnit informace o hospodaření s peněžními prostředky a majetkem státu v příslušné kapitole státního rozpočtu za příslušný rozpočtový rok³⁰ v rozsahu stanoveném právním předpisem³¹.

Rozsah informací, které jsou stanoveny právním předpisem jako povinně zveřejňované v závěrečném účtu, nebyl po roce 2010 doplněn o další údaje, jejichž vykazování bylo účetní reformou v oblasti veřejných financí stanoveno a které o hospodaření s rozpočtovými prostředky v příslušném rozpočtovém roce vypovídají lépe než jen peněžní toky. Ukazují totiž nejen náklady a výnosy³² za příslušné rozpočtové období a nároky (pohledávky)³³ a závazky existující ke konci rozpočtového roku, ale i potenciální nároky (podmíněné pohledávky) a potenciální závazky (podmíněné závazky)³⁴.

Podávají informace i o znehodnocení majetku, tzn. o výši opravných položek (při identifikaci přechodného snížení hodnoty aktiv) a o výši odpisů (při identifikaci trvalého snížení hodnoty aktiv)³⁵, informují také o rizicích vzniklých v průběhu rozpočtového období (účetní rezervy)³⁶.

³⁰ V souladu s ustanovením § 30 zákona o rozpočtových pravidlech sestavují správci kapitol o výsledcích rozpočtového hospodaření minulého roku návrh závěrečného účtu své kapitoly, projednávají ho v příslušných výborech poslanecké sněmovny a po tomto projednání jej uveřejní v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup.

³¹ Vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu.

³² MPO v příloze účetní závěrky na položce „E.2. *Doplňující informace k položkám výkazu zisku a ztráty*“ uvedlo doplňující informaci k položce „B.IV.3.“ (účet 675) výkazu zisku a ztráty: „... Výnosy by mohly být o cca 3,7 mld. vyšší, EU ale souhrnné žádosti v této výši zamítla za naše bývalá pochybení v souvislosti s ČMZRB.“ Důsledkem plošné korekce vyměřené v této výši v rámci OPPI je zatížení státního rozpočtu o výdaje, které měly být financovány z rozpočtu EU, ale již nebudou, neboť Evropská komise z důvodu systémové nesrovnalosti neprovede refundaci prostředků vynaložených členským státem. Vzhledem k tomu, že v důsledku finančních oprav Evropská komise neprovedla refundaci prostředků vynaložených členským státem v rámci předfinancování, je ČR nucena tyto výdaje uhradit ze svého rozpočtu, ačkoli s tím státní rozpočet nepočítal. Přestože informace o plošné korekci ve výši 3 735 337 720,42 Kč mají (nebo mohou mít) významný dopad na výdaje státního rozpočtu, není vyhláškou č. 419/2001 Sb. vyžadován komentář v závěrečném účtu.

³³ Na rozdíl od finančních výkazů se v účetnictví zobrazuje např. to, že transfer byl poskytnut formou zálohy a očekává se z tohoto důvodu ještě jeho vypořádání, proto náklad z něj je jen odhad, nebo to, že OSS vznikl nárok na refundaci (např. z prostředků fondů Evropské unie), apod.

³⁴ Podmíněné závazky za kapitolu 322 MPO (za OSS a PO) byly k 31. prosinci 2015, dle údajů zveřejněných z účetních závěrek v informačním portálu MONITOR, ve výši 1 593 754 202,75 Kč; z toho 93 % podmíněných závazků vykazuje MPO. U podmíněných závazků lze očekávat, resp. nelze vyloučit, potenciálně významný dopad na budoucí výdaje státního rozpočtu, přesto není vyhláškou č. 419/2001 Sb. vyžadován komentář v závěrečném účtu.

³⁵ MPO v ÚZ vykázalo aktiva v hodnotě brutto ve výši 35 921 465 153,20 Kč upravené o korekce (hodnotu opravěk ke stálým aktivům) ve výši 591 650 432,65 Kč.

³⁶ Cílem rezerv je zajištění případných budoucích rizik i zahrnutí budoucích výdajů do plánovacího horizontu účetní jednotky. K jejich tvorbě vede zásada opatrnosti a v rozvaze se vykazují na straně pasiv jako cizí zdroje. Neméně významným účelem tvorby rezerv je krytí budoucích ztrát.

Současně podávají i informaci o hospodaření s prostředky, které nejsou součástí státního rozpočtu.³⁷

Celkově všechny tyto informace umožňují podat věrnější obraz o výsledku hospodaření v daném roce, nezkrácený o ekonomické dopady a zátěže působící na jiná období. Zatímco např. odložení úhrady závazků vede u peněžně založeného systému, tedy i v případě finančních výkazů, k dosažení rozpočtově lepšího výsledku hospodaření, v akruálně³⁸ založeném účetnictví takový postup k dosažení lepšího výsledku hospodaření nevede³⁹. Náklady zatíží výsledek hospodaření již při vzniku závazku, ne až v okamžiku jeho úhrady.

Význam akruálně založených údajů je patrný i pro potřeby sestavování národních účtů⁴⁰; např. plošné korekce mají přímý vliv na vyčíslení tzv. neutralizačních operací prováděných za účelem eliminace dopadu předfinancování prostředků Evropské unie (dále také „EU“) na výši deficitu (schodku) a dluhu sektoru vládních institucí⁴¹, a tím vyčíslení pohledávky na prostředky z rozpočtu EU. Rozpočtové údaje nelze v principu použít jako administrativní zdroj dat pro tyto účely, neboť se v nich plošná korekce v příslušném období nepromítá⁴².

V ZÚ kapitoly 322 MPO za rok 2015 byly při kontrole zaměřené na soulad s právními předpisy zjištěny nesprávnosti a v některých částech i neúplnost závěrečného účtu (viz část III. tohoto kontrolního závěru).

Hospodaření mimo rozpočet

Při kontrole bylo zjištěno, že MPO v roce 2015 hospodařilo s peněžními prostředky *Programu energetických úspor* mimo rozpočet. O těchto peněžních prostředcích neúčtovalo, nepoužívalo je prostřednictvím rozpočtu a nakládalo s nimi bez zákonného zmocnění, pouze na základě **smlouvy uzavřené mezi MPO a komerční bankou**. Konečné zůstatky těchto prostředků na bankovních účtech byly k 31. prosinci 2015 ve výši **13 563 583,70 Kč**. Dle zprávy komerční banky informující o nakládání s těmito prostředky byly v roce 2015 vyplaceny z těchto prostředků dotace ve výši **14,9 mil. Kč** a k 30. dubnu 2016 byl stav nesplacených úvěrů poskytnutých z těchto prostředků ve výši **63,4 mil. Kč**. Kontrolní činnost ve vztahu ke všem

³⁷ V roce 2015 to v případě MPO byly peněžní prostředky u dvou komerčních bank; jejich konečný zůstatek na bankovních účtech k 31. prosinci 2015 byl ve výši 1,946 mld. Kč.

³⁸ Akruální princip (nebo také báze, koncept) je jedna ze základních účetních zásad, říká, že náklady a výnosy se účtují do období, se kterým věcně a časově souvisí, aniž by bylo bráno v úvahu, kdy došlo k reálnému pohybu peněz.

³⁹ Viz zpráva k souhrnným účetním výkazům za Českou republiku (dostupné z <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/ucetni-vykaznictvi-statu/ucetni-vykazy-za-ceskou-republiku>).

⁴⁰ Zdrojové údaje pro tvorbu národních účtů jsou záležitostí, u které statistický úřad Evropské unie EUROSTAT vyzývá k zajišťování kvality těchto informací.

⁴¹ Postupy se netýkají případů, kdy je účetní jednotka z vládního sektoru, tj. OSS, konečným příjemcem prostředků z předfinancovaného transferu.

⁴² Důvodová zpráva k návrhu vyhlášky č. 437/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech), ve znění vyhlášky č. 434/2010 Sb., uvádí, že: „... Pro potřeby plnění závazků České republiky vůči Evropské unii je nutné, aby dotčené vybrané účetní jednotky dodávaly údaje z administrativních zdrojů dat, za které jsou považovány zejména údaje z účetnictví, a to ve stanovené struktuře a detailu tak, aby tyto údaje odpovídaly zásadě nestrannosti, spolehlivosti, relevantnosti a transparentnosti...“

těmto peněžním prostředkům má dle smlouvy provádět jeden zástupce MPO a dva zástupci komerční banky, z nichž jeden plní funkci předsedy tohoto dozorčího výboru. **Způsob hospodaření s těmito prostředky není dle NKÚ v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech** (viz část III. tohoto kontrolního závěru).

III. Podrobné informace ke zjištěným skutečnostem

1. Nesprávnosti zjištěné v účetnictví a v účetní závěrce

Kontrolou byly zjištěny nesprávnosti u jednotlivých položek ÚZ v návaznosti na jejich obsahové vymezení podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. Tyto nesprávnosti vznikly nesprávnou aplikací účetních metod a nedodržením některých dalších podmínek stanovených pro vedení účetnictví právními předpisy.

Kontrolou byly zjištěny tyto nejvýznamnější nesprávnosti:

- MPO neúčtovalo o **transferech** poskytovaných z národních zdrojů, které byly realizovány formou poskytnutí peněžních prostředků před splněním povinnosti jejich vyúčtování nejpozději k okamžiku provedení finančního vypořádání, jako o zálohách. Tato skutečnost je systémovou nesprávností a byla zjištěna již v kontrolní akci č. 13/11⁴³. Opatření k nápravě nebylo provedeno v souladu s platnou účetní regulací. Při kontrole vybraných operací byla např. v případě dotace poskytnuté na podporu obnovitelných zdrojů energie vyčíslena **nesprávnost, která měla dopad na vykázané zůstatky účtů rozvahy, tj. došlo k podhodnocení zůstatku účtu 373 – Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery o 11,775 mld. Kč, podhodnocení zůstatku účtu 389 – Dohadné účty pasivní o 15,7 mld. Kč a nadhodnocení zůstatku účtu 383 – Výdaje příštích období o 3,925 mld. Kč.**
- MPO účtovalo o **krátkodobých podmíněných pohledávkách z předfinancování transferů i v případech, kdy nešlo o transfer ve prospěch jiných subjektů, ale o vlastní spotřebu peněžních prostředků spolufinancovaných z prostředků rozpočtu EU**, u kterých bylo MPO konečným příjemcem transferu ve smyslu ČÚS č. 703 – *Transfery*. O krátkodobých podmíněných pohledávkách z předfinancování transferů jako o předpokládaných pohledávkách za EU účtovalo MPO na podrozvahových účtech dále také v případech, kdy hodnotu těchto pohledávek vykázalo současně i v rozvaze. Celkově byla **vyčíslena nesprávnost, která měla dopad na vykázaný zůstatek účtu přílohy účetní závěrky, tj. došlo k nadhodnocení zůstatku účtu 911 – Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů o 3,883 mld. Kč.**
- MPO **neúčtovalo o peněžních prostředcích**, se kterými bylo příslušné hospodařit a které byly uloženy na bankovních účtech vedených u Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s., (dále jen „ČMZRB“) a jedné komerční banky. Tato skutečnost byla zjištěna již v kontrolní akci č. 13/11, opatření k nápravě nebylo provedeno. MPO

⁴³ Usnesení vlády ČR ze dne 28. dubna 2014 č. 303, ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 13/11 Údaje pro účely monitorování a řízení veřejných financí předávané Ministerstvem průmyslu a obchodu k 31. 12. 2012 ve formě pomocného analytického přehledu prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu.

v důsledku neúčtování o těchto peněžních prostředcích **podhodnotilo** v ÚZ v rozvaze **zůstatky účtů aktiv v účtové skupině 24 – Ostatní bankovní účty o 1,946 mld. Kč** (viz bod 4 tohoto kontrolního závěru).

- MPO vykázalo v přehledu o peněžních tocích **na položce „A.I.5. Výnosy z podílů na zisku“ přijaté dividendy v opačné hodnotě**, čímž tuto položku nadhodnotilo o **1 548 735 135,82 Kč**; současně je **nevykázalo na položce „A.IV. Přijaté podíly na zisku“** ve výši 774 367 567,91 Kč, ale nesprávně na položce **„A.I.6. Ostatní úpravy o nepeněžní operace“**.
- MPO vykázalo v přehledu o peněžních tocích **na položce „B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv“ bezúplatné nabytí dlouhodobého finančního majetku ve výši 999 mil. Kč**, i když se nejednalo o snížení stavu peněžních prostředků způsobené pořízením dlouhodobých aktiv.
- MPO neúčtovalo **o nákladech z příspěvků na provoz poskytnutých zřízeným příspěvkovým organizacím** jako o poskytnutém transferu. Jedná se o systémový nedostatek a byla vyčíslena **nesprávnost, která měla dopad na vykázané zůstatky účtů výkazu zisku a ztráty, tj. došlo k nadhodnocení zůstatku účtu 549 – Ostatní náklady z činnosti o 545,734 mil. Kč a podhodnocení zůstatku účtu 571 – Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery o 545,734 mil. Kč**.
- MPO neúčtovalo **o dlouhodobých podmíněných závazcích a pohledávkách z uzavřených smluv**. Jedná se o systémový nedostatek. Při kontrole vybraných operací byla vyčíslena **nesprávnost, která měla dopad na vykázané zůstatky účtů přílohy, tj. došlo k podhodnocení zůstatků účtů 974 – Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv a 934 – Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv o 226,837 mil. Kč**. Vykázáním nesprávných konečných zůstatků účtů podmíněných závazků je podávána nesprávná informace o nárocích na budoucí rozpočty²⁰. Přitom informace o podmíněných závazcích jsou významné z hlediska rozsahu²¹. Kontrolami NKÚ jsou v této oblasti opakovaně zjišťovány významné nedostatky²².
- **O výnosech plynoucích z realizace projektů „technické pomoci“ OPPI**, u kterých bylo MPO konečným příjemcem transferu ve smyslu ČÚS č. 703 – *Transfery*, neúčtovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu v souladu s tímto standardem. Jedná se o systémový nedostatek. Při kontrole vybraných operací byla vyčíslena **nesprávnost, která měla dopad na vykázané zůstatky účtů výkazu zisku a ztráty, tj. došlo k nadhodnocení zůstatku účtu 675 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů o 131,062 mil. Kč a podhodnocení zůstatku účtu 671 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů o 131,062 mil. Kč**.
- MPO v rozporu s právními předpisy a ČÚS č. 705 – *Rezervy* vytvořilo a zaúčtovalo **rezervu k pohledávce**, kterou v ÚZ vykázalo na účtu 346 – *Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi*. Platná účetní regulace neumožňuje tvořit rezervu na snížení hodnoty vykázané výše aktiv. **Nesprávnost měla dopad na vykázané zůstatky účtů v ÚZ, tj. v rozvaze na nadhodnocení zůstatku účtu 441 – Rezervy o 119,945 mil. Kč a ve výkazu zisku a ztráty na nadhodnocení zůstatku účtu 555 – Tvorba a zúčtování rezerv o 119,945 mil. Kč**.
- **O prostředcích poskytnutých zřízeným příspěvkovým organizacím na pořízení dlouhodobého majetku**, které nejsou dle ČÚS č. 703 – *Transfery* považovány za

transfer, neúčtovalo MPO v souladu s ČÚS č. 709 – *Vlastní zdroje*. Byla vyčíslena nesprávnost, která měla dopad na vykázané zůstatky účtů v ÚZ, tj. ve výkazu zisku a ztráty došlo k nadhodnocení zůstatku účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti a v rozvaze k nadhodnocení zůstatku účtu 401 – Jmění účetní jednotky o 40,902 mil. Kč.*

2. Nesprávnosti zjištěné v údajích pro hodnocení plnění státního rozpočtu

V roce 2015 MPO na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace poskytlo operátorovi trhu s elektřinou v souladu se zákonem č. 165/2012 Sb. dotaci v celkové výši 15,7 mld. Kč.⁴⁴

Poskytnutou dotaci MPO zatřídilo z hlediska odvětvového členění dle rozpočtové skladby na paragraf 2161 – *Činnost ústředního orgánu státní správy v odvětví energetiky, průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb*. Obsahem tohoto paragrafu má být podle přílohy k vyhlášce č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, vlastní činnost MPO.

Dle ustanovení § 2 odst. 3 této vyhlášky se mají výdaje z hlediska odvětvového třídít podle druhu činnosti, na kterou se výdaje vynakládají, nebo podle zaměření právního subjektu, jemuž organizace peněžní prostředky poskytuje za účelem jeho podpory. Z výše uvedeného je zřejmé, že poskytnuté peněžní prostředky svým charakterem odpovídaly pododdílu rozpočtové skladby 211 – *Záležitosti těžebního průmyslu a energetiky* a rozpočtovému paragrafu 2115 – *Úspora energie a obnovitelné zdroje*.

MPO ve výše uvedeném případě zatřídilo údaj podléhající třídění rozpočtovou skladbou v rozporu s vymezením uvedeným v příloze k vyhlášce č. 323/2002 Sb. a nevložit správné údaje pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu do rozpočtového systému. V důsledku této skutečnosti v údajích za rok 2015 MPO nadhodnotilo rozpočtový paragraf 2161 – *Činnost, ústředního orgánu státní správy v odvětví energetiky, průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb* a podhodnotilo rozpočtový paragraf 2115 – *Úspora energie a obnovitelné zdroje* o částku 15,7 mld. Kč.

3. Nesprávnosti zjištěné v závěrečném účtu a jeho neúplnost

Sestavení návrhu závěrečného účtu je určeno vyhláškou č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu. Za rok 2015 byly v souladu s touto vyhláškou podkladem pro sestavení návrhu závěrečného účtu

⁴⁴ V ustanovení § 28 odst. 2 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, je uvedeno, že vláda stanoví nařízením prostředky státního rozpočtu pro poskytnutí dotace na úhradu části ceny elektřiny pro zákazníky a na úhradu provozní podpory tepla, a to do 31. října kalendářního roku, který předchází kalendářnímu roku, pro který Energetický regulační úřad stanoví cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny. Podle nařízení vlády č. 338/2013 Sb., o stanovení limitu prostředků státního rozpočtu pro poskytnutí dotace na úhradu části ceny elektřiny pro zákazníky a na úhradu provozní podpory tepla pro rok 2014, činí částka této dotace 15,7 mld. Kč. Nařízením vlády č. 231/2014 Sb., o stanovení limitu prostředků státního rozpočtu pro poskytnutí dotace na úhradu části ceny elektřiny pro zákazníky a na úhradu provozní podpory tepla pro rok 2015, byla stanovena částka dotace ve stejné výši, tj. 15,7 mld. Kč.

vstupní údaje v rozpočtovém systému, finanční výkazy⁴⁵ a údaje analytických evidencí. Pro rok 2015 tedy již nebylo stanoveno, že podkladem pro sestavení závěrečného účtu jsou i údaje z účetních závěrek OSS a PO sestavených k 31. prosinci hodnoceného roku, jako tomu bylo ve znění vyhlášky č. 419/2001 Sb. platném do 31. prosince 2015. Uvedení informací z účetnictví však tato vyhláška v průvodní zprávě závěrečného účtu ve stanovených konkrétních bodech i nadále vyžaduje. Jedná se např. o bezúplatné převody majetku, předpisy, přeplatky a nedoplatky v případě příjmů z titulu správních poplatků nebo stav poskytnutých nesplacených návratných finančních výpomocí. Tyto údaje nelze z rozpočtového systému zjistit.

3.1 Zjištěné nesprávnosti

V závěrečném účtu kapitoly 322 MPO za rok 2015 byly zjištěny nesprávnosti, kdy některé informace neodpovídaly údajům ve finančních výkazech za rok 2015 nebo údajům v účetnictví a v účetní závěrce k 31. prosinci 2015. V některých případech byly zjištěny nesprávné číselné a věcné údaje zapříčiněné např. nesprávným výpočtem, chybným zápisem nebo špatným přenosem z podkladů věcně příslušných odborů či podřízených organizací. Podrobnosti jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

3.2 Neúplnost

MPO v závěrečném účtu kapitoly 322 MPO za rok 2015 v rozporu s požadavky stanovenými vyhláškou č. 419/2001 Sb. neuvvedlo:

- porovnání výsledku hospodaření podřízených příspěvkových organizací s výsledkem z předchozího roku,
- komentář k hlavním důvodům nespoteřování rozpočtových výdajů v hodnoceném roce ani hlavní důvody nečerpání nároků z nespoteřovaných výdajů, tzv. nároků z minulých let,
- samostatnou přílohu obsahující organizační schéma kapitoly 322 MPO k 31. prosinci 2015 s vyjádřením kompetenčního uspořádání mezi správcem kapitoly a jím zřízenými organizačními složkami státu a příspěvkovými a podobnými organizacemi, popř. dalšími subjekty,
- kontrolní zjištění z kontrolních akcí provedených NKÚ u MPO (s výjimkou kontrolní akce č. 15/21 – *Peněžní prostředky určené na rekultivace v lokalitách jezer Most a Chabařovice*⁴⁶, kdy je konstatováno porušení rozpočtové kázně), popis přijatých opatření k odstranění zjištěných závad ani zhodnocení jejich plnění.

Vyhláška č. 419/2001 Sb. stanoví k povinnému hodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů kapitoly státního rozpočtu v příloze 1 (část první, hlava II., díl 1, bod 8), že volba způsobu, rozsahu a formy hodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů kapitoly odpovídá specifickým podmínkám kapitol a že v oblasti hospodaření organizačních složek státu lze komentář zaměřit např. na porovnání nákladovosti (např. nákladovosti na 1 zaměstnance ve srovnání dvou let).

⁴⁵ Finanční výkazy v celém sestaveném rozsahu ale nejsou součástí (přílohou) závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu.

⁴⁶ Kontrolní závěr z této kontrolní akce byl zveřejněn v částce 3/2016 *Věstníku NKÚ*.

MPO naplnění této povinnosti realizovalo pouze u části provozních výdajů, a to deklaratorním způsobem formou popisu výdajů jednotlivých organizací. Souhrnné údaje z finančních výkazů a z účetních závěrek pro tyto účely využity nebyly, a tak hodnocení na úrovni kapitoly 322 MPO nebylo provedeno.

Na základě zveřejněných⁴⁷ celkových údajů z finančních výkazů a účetních závěrek kapitoly 322 MPO NKÚ konstatuje, že:

- a) za rozpočtovou kapitolu 322 MPO⁴⁸ za rok 2015 byly vykázány celkové:
- realizované výdaje ve výši 47,10 mld. Kč; tyto výdaje měly od roku 2013 rostoucí tendenci; meziroční změna⁴⁹ výdajů je nárůst o 9,75 mld. Kč;
 - náklady ve výši 47,50 mld. Kč⁵⁰; tyto náklady měly od roku 2013 rostoucí tendenci; meziroční změna nákladů je nárůst o 8,89 mld. Kč;
 - příjmy ve výši 37,18 mld. Kč; příjmy měly meziročně velkou kolísavost, neboť významnou část příjmů tvoří převody z Národního fondu;
 - výnosy⁵¹ ve výši 23,83 mld. Kč; výnosy měly meziročně kolísavost, která je ale ve svém rozsahu menší než u příjmů, neboť MPO o pohledávkách za Národním fondem, a tedy i o výnosech účtovalo ve věcné a časové souvislosti;
- b) na úrovni MPO byly za rok 2015 vykázány celkové:
- realizované výdaje ve výši 46,47 mld. Kč, meziroční změna výdajů je zvýšení o 9,75 mld. Kč; tyto výdaje mají od roku 2013 rostoucí tendenci;
 - náklady ve výši 46,57 mld. Kč, meziroční změna nákladů je zvýšení o 8,80 mld. Kč; tyto náklady mají od roku 2013 rostoucí tendenci;
 - **výdaje na činnost** ve výši 16,60 mld. Kč⁵²;
 - **náklady z činnosti** ve výši 1,81 mld. Kč⁵³; meziroční změna nákladů z činnosti je zvýšení cca o 702 mil. Kč⁵⁴; největší podíl na těchto nákladech⁵⁵ v roce 2015 měly mzdové a s nimi související náklady a ostatní služby (vykazované na účtu 518);

⁴⁷ Zdroj: informační systém MONITOR, státní pokladna; závěrečné účty kapitoly 322 MPO od roku 2013 do roku 2015.

⁴⁸ Tj. za všechny OSS v této kapitole včetně MPO.

⁴⁹ Porovnání za rok 2015 oproti roku 2014.

⁵⁰ V období let 2012 až 2015 byly vždy vykázány celkové náklady za kapitolu v obdobné výši jako uskutečněné výdaje v kapitole, neboť významnou část výdajů tvoří transfery (ve smyslu vymezení tohoto pojmu dle ČÚS č. 703 – *Transfery*), a proto významnou část nákladů tvoří náklady na transfery.

⁵¹ Významnou část výnosů tvoří výnosy z transferů (transfery jsou zde chápány ve smyslu vymezení tohoto pojmu dle ČÚS č. 703 – *Transfery*).

⁵² Vykázaná výše je ovlivněna nesprávným zatříděním dotací na obnovitelné zdroje energie v částce 15,70 mld. Kč do výdajů na činnost MPO.

⁵³ Vykázaná výše je ovlivněna změnou účtování o poskytování příspěvku na provoz zřízeným příspěvkovým organizacím a o dotacích na pořízení dlouhodobého majetku poskytnutých zřízeným příspěvkovým organizacím. Celková výše těchto peněžních prostředků poskytnutých v roce 2015 byla 586,64 mil. Kč. MPO oproti roku 2014 o nich v roce 2015 neúčtovalo jako o nákladech na transfery, ale jako o nákladech z činnosti na účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti* (viz bod III.1. tohoto kontrolního závěru).

⁵⁴ Nárůst je ovlivněn i změnou účtování o poskytování příspěvku na provoz zřízeným příspěvkovým organizacím a o dotacích na pořízení dlouhodobého majetku poskytnutých zřízeným příspěvkovým organizacím ve výši 586,64 mil. Kč.

⁵⁵ Při vyloučení účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti* z důvodu nesprávného účtování na tomto účtu ve výši 586,64 mil. Kč.

- náklady z činnosti přepočtené na 1 zaměstnance ve výši 2,37 mil. Kč⁵⁶, to je oproti roku 2014 nárůst o cca 0,89 mil. Kč⁵⁷;
- příjmy ve výši 36,90 mld. Kč; příjmy měly meziročně velkou kolísavost, neboť významnou část příjmů tvoří převody z Národního fondu;
- výnosy ve výši 23,27 mld. Kč; výnosy měly meziročně kolísavost, která je ale ve svém rozsahu menší než u příjmů, neboť MPO o pohledávkách za Národním fondem, a tedy i o výnosech účtovalo ve věcné a časové souvislosti;

c) na úrovni ostatních OSS v kapitole 322 MPO byly za rok 2015 vykázány celkové:

- realizované výdaje ve výši 636,55 mil. Kč, meziroční změna je zvýšení o 6,27 mil. Kč; tyto výdaje měly od roku 2012 rostoucí tendenci;
- náklady ve výši 928,91 mil. Kč; meziroční změna nákladů je 86,16 mil. Kč, tyto náklady měly od roku 2012 rostoucí tendenci;
- **výdaje na činnost** ve výši 468,68 mil. Kč;
- **náklady z činnosti** ve výši 820,72 mil. Kč; meziroční změna je nárůst o 12,98 mil. Kč;
- náklady z činnosti přepočtené na 1 zaměstnance ve výši 1,07 mil. Kč, to je oproti roku 2014 nárůst o 0,11 mil. Kč a oproti roku 2012 nárůst o 0,77 mil. Kč;
- příjmy ve výši 272,90 mil. Kč, příjmy měly od roku 2012 rostoucí tendenci;
- výnosy ve výši 568,44 mil. Kč, výnosy měly od roku 2012 rostoucí tendenci;

d) v kapitole 322 MPO byly v roce 2015 vykázány finanční vztahy k pěti příspěvkovým organizacím:

- Jedna z nich neodpovídala podmínkám stanoveným pro příspěvkové organizace v zákoně o rozpočtových pravidlech, neboť nehospodařila s žádnými prostředky získanými hlavní činností⁵⁸. Jednalo se o Státní výzkumný ústav materiálu, u kterého je v závěrečném účtu uvedeno, že v majetku organizace je již pouze v katastru nemovitostí duplicitně zapsaný pozemek o velikosti 3 m² a že otázka nápravy se řeší a po jejím vyřešení je organizace určena ke zrušení. Obdobný komentář ke zmíněné organizaci je v závěrečných účtech kapitoly uváděn již 13 let.⁵⁹
- Meziroční tempo růstu příspěvku na provoz poskytnutého Ministerstvem průmyslu a obchodu příspěvkovým organizacím bylo v roce 2015 (ve srovnání s rokem 2014) o 100 procentních bodů větší než meziroční tempo růstu výnosů u těchto organizací.

Podrobnosti jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto kontrolnímu závěru.

⁵⁶ Tato hodnota je ovlivněna změnou účtování o poskytování příspěvku na provoz zřízeným příspěvkovým organizacím a o dotacích na pořízení dlouhodobého majetku poskytnutých zřízeným příspěvkovým organizacím. Po vyloučení nesprávnosti ve výši 586,64 mil. Kč z celkových nákladů z činnosti byly vyčísleny náklady z činnosti přepočtené na 1 zaměstnance ve výši 1,60 mil. Kč.

⁵⁷ Také tato skutečnost je ovlivněna změnou účtování o poskytování příspěvku na provoz a o dotacích na pořízení dlouhodobého majetku poskytnutých zřízeným příspěvkovým organizacím ve výši 586,64 mil. Kč.

⁵⁸ Viz ustanovení § 53 zákona o rozpočtových pravidlech.

⁵⁹ Obdobné informace jsou uvedeny v závěrečných účtech kapitoly 322 MPO i za předchozí roky, např. v průvodní zprávě k ZÚ kapitoly 322 MPO za rok 2003 je uvedeno, že Státní výzkumný ústav materiálu (SVÚM) spravuje majetek zatížený restitučními spory a po splnění tohoto úkolu je určen ke zrušení. U SVÚM se v roce 2003 problematika správy majetku týkala řešení sporů o spoluvlastnictví. V průvodní zprávě k ZÚ kapitoly 322 MPO za rok 2007 je uvedeno, že se v průběhu roku 2007 podařilo prodat nemovitý majetek ve výši 4 500 tis. Kč. Tyto prostředky byly odvedeny na příjmový účet MPO. Zbývající majetek je zatížen restitučními spory a po jejich vyřešení je organizace určena ke zrušení. ZÚ kapitoly 322 MPO za rok 2016 uvádí, že SVÚM byl k 15. prosinci 2016 zrušen.

4. Hospodaření mimo rozpočet

4.1 Podpora malého a středního podnikání

Zásady pro poskytování podpory při zahájení podnikání a při upevňování ekonomického postavení malých a středních podnikatelů upravuje zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Dle ustanovení § 4 odst. 2 tohoto zákona se podpora poskytuje ve formě návratné finanční výpomoci, dotace, finančního příspěvku, záruky nebo úvěru se sníženou úrokovou sazbou. Podrobnosti poskytování podpory jsou dle ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 47/2002 Sb. obsaženy v programech podpory, které na návrh MPO schvaluje vláda.

V ustanovení § 5 tohoto zákona je dále stanoveno, že finanční prostředky státního rozpočtu určené k financování podpor podle tohoto zákona jsou soustředěny v rozpočtové kapitole 322 MPO, přičemž MPO může zajišťovat finanční prostředky pro financování těchto podpor i z dalších zdrojů.

Finanční příspěvky, záruky nebo úvěry se sníženou úrokovou sazbou poskytuje dle ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 47/2002 Sb. ČMZRB⁶⁰, a to z prostředků státního rozpočtu soustředěných na účtech zřízených touto bankou ve prospěch České republiky.

MPO dle ustanovení § 5 odst. 3 tohoto zákona dbá o to, že na účtech ČMZRB nebudou vznikat vklady prostředků státního rozpočtu nepřiměřené splatným závazkům. Dle odst. 4 uvedeného paragrafu jsou prostředky určené na financování podpory pro účely jejich zúčtování se státním rozpočtem prováděného bankou považovány za čerpané dnem uzavření smlouvy s příjemcem podpory, a to v rozsahu celého sjednaného závazku k jejich vyplacení. ČMZRB je tak správcem tohoto finančního nástroje⁶¹.

Podporu poskytuje ČMZRB na základě písemné dohody uzavřené s MPO. Dohoda musí obsahovat podmínky podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 47/2002 Sb. a dále stanoví výši odměny ČMZRB za poskytované služby zahrnující přiměřený zisk. ČMZRB dle ustanovení § 7 odst. 3 tohoto zákona pak poskytuje podporu příjemci na základě smlouvy uzavřené mezi ČMZRB a příjemcem podpory.

Na bankovních účtech byly k 31. 12. 2015 vedeny u ČMZRB peněžní prostředky České republiky v celkové výši 1 932 210 383,91 Kč, se kterými bylo příslušné hospodařit MPO. V rozporu s ustanovením § 2 zákona o účetnictví a s ustanovením § 14 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb. MPO o těchto peněžních prostředcích a o nakládání s nimi v průběhu roku 2015 neúčtovalo. K datu účetní závěrky neprovedlo jejich inventarizaci a nevykázalo je v účetní závěrce.

⁶⁰ Jediným akcionářem ČMZRB je od roku 2012 ČR, s majetkovými podíly je příslušné hospodařit Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo financí.

⁶¹ Viz např. kontrolní závěr z kontrolní akce č. 16/01 – *Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování opatření v rámci operačního programu Podnikání a inovace z hlediska dosažení cílů*, zveřejněn v částce 1/2017 *Věstníku NKÚ*.

4.2 Prostředky Fondu Phare energetických úspor

Fond Phare energetických úspor (dále také „Fond Phare“) byl do roku 2006 jedním z nástrojů předvstupní pomoci. V roce 2007 došlo mezi Evropskou komisí a MPO k uzavření *memoranda o porozumění*⁶², které řešilo použití revolvingového *Fondu Phare energetických úspor*. Dle článku 2 tohoto memoranda se Evropská komise rozhodla, v souladu se svojí strategií týkající se revolvingových fondů, vzdát se všech svých práv a závazků vyplývajících ze *Smlouvy o správě Fondu Phare energetických úspor v České republice* (dále také „Smlouva“) s tím, že práva a povinnosti ve vztahu k peněžním prostředkům Fondu Phare přejdou na MPO, které bude plně odpovědné za další dohled a jejich užití, a to v souladu s předpisy aplikovanými v České republice, včetně zvolení všech nezbytných opatření k zajištění dobré finanční správy a vyvarování se zneužití fondu nebo pokusů o podvod následujících po vstupu v platnost tohoto memoranda.

MPO nakládá s těmito prostředky jako s mimorozpočtovými zdroji. K tomu, aby mohlo jít o mimorozpočtové zdroje, by však musely být naplněny podmínky stanovené v ustanovení § 45 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech. Konkrétně by se muselo jednat o některý případ, který toto ustanovení vymezuje jako možné mimorozpočtové zdroje, např. o peněžitý dar anebo o prostředky poskytnuté ze zahraničí podle jejich vymezení na základě právního aktu, kterým byly poskytnuty. Peněžní prostředky byly poskytnuty na základě *memoranda o porozumění*, které nebylo vyhlášeno ve Sbírce mezinárodních smluv sdělením Ministerstva zahraničních věcí, a proto nemůže být považováno za právní akt ve smyslu ustanovení § 45 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech.

Dne 21. března 1997 byla uzavřena mezi MPO a komerční bankou *Smlouva o správě Fondu Phare energetických úspor v České republice*. Zdrojem finančních prostředků, které byly vloženy do tohoto Fondu Phare, byl program PHARE – CZ 93.03.02.04. Smlouva byla uzavřena na dobu deseti let ode dne nabytí platnosti a účinnosti. K této Smlouvě bylo uzavřeno celkem 7 dodatků a 4 přílohy. Dne 29. května 2008 nabyl platnosti a účinnosti dodatek č. 7 ke Smlouvě (dále také „dodatek č. 7“), v jehož rámci se MPO a komerční banka dohodly, že Fond Phare se bude dále nazývat *Program energetických úspor* a že veškeré odkazy na Fond Phare ve Smlouvě budou nahrazeny termínem *Program energetických úspor*. Bylo stanoveno, která ustanovení Smlouvy ve znění platném před účinností dodatku č. 7 se nadále budou aplikovat, že zdroje *Programu energetických úspor* budou vedeny na samostatném úročeném účtu otevřeném komerční bankou výhradně pro účely vymezené ve Smlouvě a že tento účet musí být veden odděleně od veškerých dalších účtů banky. Nově bylo stanoveno, že z peněžních prostředků *Programu energetických úspor* do jejich vyčerpání budou poskytovány nenávratné dotace ke krytí úroků z úvěrů poskytnutých bankou na investice vedoucí k energetickým úsporám. Správa těchto prostředků bude bankou prováděna bezúplatně a bude ukončena k datu úplného vyčerpání všech zdrojů *Programu energetických úspor*. Na tento účet byly poukazovány splátky jistin poskytnutých úvěrů z doby před platností dodatku č. 7.

Peněžní prostředky na účtu, který je veden u banky, nejsou ve vlastnictví této banky, ta je pouze spravuje v souladu s uzavřenou Smlouvou a jejími dodatky. **MPO v roce 2015 o těchto peněžních prostředcích, jejichž zůstatek k 31. prosinci 2015 činil 13 563 583,70 Kč, neúčtovalo, nevykázalo je v ÚZ a neprovedlo jejich inventarizaci. MPO tak nepostupovalo dle ustanovení § 2 zákona o účetnictví ani dle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb.**

⁶² Memorandum o porozumění vstoupilo v platnost dne 24. října 2007.

Peněžní prostředky *Programu energetických úspor* jsou vedeny na bankovním účtu v komerční bance, což není v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech. Ustanovení § 45 odst. 6 tohoto zákona sice umožňuje OSS zřizovat účty i jiné než státního rozpočtu, ale musí jít o účty, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis, nebo musí z povahy příjmů a výdajů dané právním předpisem vyplývat, že nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu. Žádný zvláštní právní předpis nestanoví pro MPO možnost zřízení bankovního účtu pro výše uvedené účely.

Navíc se nakládání s těmito peněžními prostředky řídí pouze smlouvou uzavřenou mezi MPO a komerční bankou. Přitom podle ustanovení § 45 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech prostředky, se kterými OSS disponuje, může používat pouze na opatření zakládající se na právních předpisech. Žádný právní předpis, který by stanovil pravidla pro nakládání s těmito prostředky, neexistuje. Nejsou tak stanovena zákonná pravidla pro nakládání s těmito prostředky.

Ve zprávě komerční banky, která informovala o využití prostředků za rok 2015 i o stavu *Programu energetických úspor* k 30. dubnu 2016, bylo kromě jiného uvedeno, že:

- za rok 2015 bylo na dotace vyplaceno 14 890 853,02 Kč;
- k 30. dubnu 2016 zbývalo 49 nesplacených úvěrů v celkové výši 63,41 mil. Kč;
- v roce 2015 byl jeden úvěr splacen a splátky byly použity k vyplacení nenávratných dotací.

Kontrolní činnost ve vztahu ke všem těmto peněžním prostředkům má dle Smlouvy provádět jeden zástupce MPO a dva zástupci komerční banky, z nichž jeden plní funkci předsedy tohoto dozorčího výboru.

Způsob hospodaření s těmito prostředky není v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Použité zkratky:

ACT	– Česká agentura na podporu obchodu (CzechTrade)
CzechTrade	– Česká agentura na podporu obchodu
CzechInvest	– Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
ČMI	– Český metrologický institut
ČMZRB	– Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČOI	– Česká obchodní inspekce
ČÚS	– Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky
Dodatek č. 7	– Dodatek č. 7 ke <i>Smlouvě o správě Fondu Phare energetických úspor v České republice</i>
EU	– Evropská unie
Fond Phare	– <i>Fond Phare energetických úspor</i>
Kapitola 322 MPO	– Kapitola státního rozpočtu 322 – <i>Ministerstvo průmyslu a obchodu</i>
MPO	– Ministerstvo průmyslu a obchodu
NFV	– Návrátne finanční výpomoci
NKÚ	– Nejvyšší kontrolní úřad
NUTS II	– Regiony soudržnosti (podle klasifikace územních statistických jednotek, z franc. <i>Nomenclature d'unités territoriales statistiques</i>)
OPPI	– Operační program <i>Podnikání a inovace</i>
OSS	– Organizační složka/y státu
PO	– Příspěvkové organizace
SEI	– Státní energetická inspekce
Smlouva	– <i>Smlouva o správě Fondu Phare energetických úspor v České republice</i>
SpSMPO	– Správa služeb ministerstva průmyslu a obchodu
SÚRAO	– Správa úložišť radioaktivních odpadů
SVÚM	– Státní výzkumný ústav materiálu
ÚNMZ	– Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
ÚZ	– Účetní závěrka MPO sestavená k 31. prosinci 2015
Výkaz FIN 1-12 OSS	– Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu
VZZ	– Výkaz zisku a ztráty
ZÚ	– Závěrečný účet

Zkrácené názvy právních předpisů:

Zákon o účetnictví	– zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
Zákon o rozpočtových pravidlech	– zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

A) Údaje, které neodpovídají údajům ve finančních výkazech za rok 2015

Pořadové číslo	Nesprávné údaje
1.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 1. „Rozpočtové příjmy a jejich plnění“ MPO v tabulce chybně uvedlo částku na řádku „Příjmy vlastního ministerstva – celkem“ ve sloupci „Schválený rozpočet“ ve výši 15 261 762 tis. Kč . Dle výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a OSS (sumář za kapitolu MPO) za rok 2015 mělo MPO správně uvést částku 16 766 502 tis. Kč .
2.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 1.1 „Zhodnocení příjmů vlastního ministerstva“ MPO uvedlo: <i>„Celkové příjmy za rok 2015 byly splněny v částce 36 901 247 tis. Kč, což představuje 132,44 % z ročního upraveného rozpočtu aparátu MPO ve výši 27 861 182 tis. Kč.“</i> Uvedené údaje o celkových příjmech obsahují nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. MPO do celkových příjmů nezapočítalo přijaté daňové příjmy ve výši 3 032 492,40 Kč.
3.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.2 „Zhodnocení rozpočtu výdajů organizačních složek státu (OSS)“ MPO u Státní energetické inspekce (dále také „SEI“) uvedlo: <i>„Za nákup knih a tiskovin bylo vydáno 120 tis. Kč. Byl pořízen drobný hmotný majetek v hodnotě 547 tis. Kč (nákup PC a monitorů, atd.) a spotřeba materiálu dosáhla 615 tis. Kč (kancelářské a hygienické potřeby, materiál pro autoprovaz, tonery a ostatní materiál).“</i> Částku ve výši 615 tis. Kč, představující spotřebu materiálu, MPO uvedlo chybně, neboť nesouhlasí s materiálem „Zpráva o čerpání prostředků státního rozpočtu SEI za rok 2015“ ani s údaji finančního výkazu FIN 1-12 OSS – SEI za rok 2015. Dle tohoto výkazu mělo MPO vykázat částku ve výši 785 tis. Kč (součet částek 615 184,48 Kč se zdrojem 1100000 a 169 720 Kč se zdrojem 4100000 vykázaných na rozpočtové položce 5139).
4.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.2 „Zhodnocení rozpočtu výdajů organizačních složek státu (OSS)“ MPO u Státní energetické inspekce uvedlo: <i>„Výdaje za ostatní služby ve výši 5 935 tis. Kč byly použity na úhradu služeb k nájům a za pronajaté prostory v Gorazdově, za parkování vozidel, na stravování, úklid a čištění v pronajatých prostorech, ...“</i> Částku ve výši 5 935 tis. Kč, představující výdaje za ostatní služby, MPO uvedlo chybně, neboť nesouhlasí s materiálem „Zpráva o čerpání prostředků státního rozpočtu SEI za rok 2015“ ani s údaji finančního výkazu FIN 1-12 OSS – SEI za rok 2015. Dle tohoto výkazu mělo MPO vykázat částku ve výši 6 598 tis. Kč (součet částek 5 935 442,96 Kč se zdrojem 110000 a 662 107 Kč se zdrojem 4100000 vykázaných na rozpočtové položce 5169).

5.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.2 „Zhodnocení rozpočtu výdajů organizačních složek státu (OSS)“ MPO u Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) nesprávně uvedlo čerpání výdajů za rok 2015 ve výši 4,71 mil. Kč . Skutečně bylo čerpáno 4,18 mil. Kč . Dle finančního výkazu FIN 1-12 OSS – SÚRAO za rok 2015 představuje částka 4,71 mil. Kč rozpočet schválený.
6.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.2 „Zhodnocení rozpočtu výdajů organizačních složek státu (OSS)“ MPO v tabulce „Přehled příjmů a výdajů OSS“ u Státní energetické inspekce uvedlo věcné výdaje ve sloupci „Skutečnost vč. RF a nároků“ ve výši 13 389 tis. Kč . Dle finančního výkazu FIN 1-12 OSS – SEI za rok 2015 mělo MPO správně uvést částku 12 789 tis. Kč . Dále MPO v této tabulce uvedlo u Státní energetické inspekce věcné výdaje ve sloupci „Konečný rozpočet“ ve výši 14 228 tis. Kč . Dle finančního výkazu FIN 1-12 OSS – SEI za rok 2015 mělo MPO správně uvést částku 13 628 tis. Kč . Dále MPO v této tabulce uvedlo na řádce „Státní energetická inspekce – mzdy“ ve sloupci „Skutečnost vč. RF a nároků“ částku ve výši 49 334 tis. Kč . Dle finančního výkazu FIN 1-12 OSS – SEI za rok 2015 mělo MPO správně uvést částku 49 934 tis. Kč .
7.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.3 „Zhodnocení plnění rozpočtu výdajů příspěvkových organizací“ MPO uvedlo: <i>„Příspěvkové organizace v roce 2015 hospodařily s příspěvkem ze státního rozpočtu celkem ve výši 536 901 tis. Kč.“</i> Tuto informaci MPO uvedlo také v tabulce na str. 47 (ve sloupcích „Skutečné plnění“ a „Konečný rozpočet 2015“) a v tabulce na str. 56 (údaj „Z toho: příspěvek na provoz“). Dle výkazu FIN 1-12 OSS za rok 2015 mělo MPO uvést částku 545 733 tis. Kč , která představuje výdaje zatříděné k 31. prosinci 2015 z hlediska druhového na rozpočtové položce 5331 – <i>Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím</i> .
8.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části E. „Ostatní výdaje a činnosti resortu MPO“ v kapitole 16. „Čerpání prostředků z rezervního fondu MPO v roce 2015 a jejich převod do příjmů MPO“ Ministerstvo průmyslu a obchodu uvedlo: <i>„Organizace použily prostředky rezervního fondu celkem ve výši 6 599 tis. Kč. Tyto finanční prostředky byly použity na úhradu nákladů ve výši 2 796 tis. Kč vyplývajících ze zapojení ČOI⁶³ do grantů financovaných EU a na činnosti Evropského spotřebitelského centra. ÚNMZ⁶⁴ použil prostředky z rezervního fondu ve výši 3 772 tis. Kč na úhradu výdajů twinningových projektů.“</i> Částku ve výši 6 599 tis. Kč představující prostředky rezervního fondu, které OSS v roce 2015 použily, uvedlo MPO chybně, neboť nesouhlasí s údaji finančního výkazu o zdrojích rezervního fondu OSS (REF 1-04 OSS) za rok 2015. Dle tohoto výkazu mělo

⁶³ Česká obchodní inspekce.

⁶⁴ Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

	<p>MPO vykázat částku v celkové výši 5 376 tis. Kč (tj. 2 796 tis. Kč za ČOI a 2 580 tis. Kč za ÚNMZ).</p> <p>Částku ve výši 3 772 tis. Kč představující prostředky rezervního fondu, které ÚNMZ v roce 2015 použil, uvedlo MPO chybně, neboť nesouhlasí s údaji finančního výkazu o zdrojích rezervního fondu OSS (REF 1-04 OSS) k 31. prosinci 2015. MPO mělo správně uvést částku ve výši 2 580 tis. Kč.</p> <p>Dle sdělení MPO byla vzhledem ke složitosti řady projektů, které ÚNMZ realizuje, vykazovaná výše rezervního fondu ÚNMZ neustále měněna a do závěrečného účtu se dostala částka z jedné z etap výpočtu rezervního fondu. Tato částka obsahovala nejen zdroj 2504606, ale i zdroj 3504606 ve výši 1 192 tis. Kč. Tato hodnota činí rozdíl mezi částkou 3 772 tis. Kč uvedenou v závěrečném účtu a správnou částkou ve výši 2 580 tis. Kč.</p>
9.	<p>V závěrečném účtu za rok 2015 v části E. „Ostatní výdaje a činnosti resortu MPO“ v kapitole 16. „Čerpání prostředků z rezervního fondu MPO v roce 2015 a jejich převod do příjmů MPO“ Ministerstvo průmyslu a obchodu uvedlo:</p> <p><i>„Rezervní fond organizačních složek státu ke dni 31. 12. 2014 činil 5 451 tis. Kč, z toho ČOI 824 tis. Kč, ÚNMZ 49 tis. Kč a SÚRAO 4 578 tis. Kč.“</i></p> <p>MPO uvedlo informace o rezervním fondu OSS ke dni 31. prosince 2014 místo ke dni 31. prosince 2015. Informace o rezervním fondu OSS k 31. prosinci 2014 byly mylně použity ze závěrečného účtu kapitoly MPO za rok 2014. Informace o stavu rezervního fondu OSS ke dni 31. prosince 2015 v závěrečném účtu chybí.</p>

B) Údaje, které neodpovídají údajům v ÚZ k 31. prosinci 2015

Pořadové číslo	Nesprávné údaje
1.	<p>V závěrečném účtu za rok 2015 v části E. „Ostatní výdaje a činnosti resortu MPO“ v kapitole 6. „Pohledávky z poskytnutých návratných finančních výpomocí“ MPO uvedlo:</p> <p><i>„V účetnictví MPO jsou k 31. 12. 2015 evidovány nesplacené pohledávky z NFV v celkové výši 123 041 tis. Kč...“</i></p> <p>V ÚZ ve výkazu rozvahy MPO k 31. prosinci 2015 ale vykázalo nesplacené pohledávky z NFV na účtech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 462 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé ve výši 123 315 639,02 Kč a • 316 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé ve výši 11 000 000 Kč.

C) Nesprávně uvedené číselné a věcné údaje v důsledku např. nesprávného výpočtu, chybného zápisu nebo přenosu z podkladů věcně příslušných odborů a podřízených organizací

Pořadové číslo	Nesprávné údaje
1.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 1. „Rozpočtové příjmy a jejich plnění“ MPO v tabulce nesprávně uvedlo u příjmů kapitoly MPO plnění v % ve výši 218,86 % . Správně mělo MPO uvést 132,30 % .
2.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 1. „Rozpočtové příjmy a jejich plnění“ MPO v tabulce nesprávně vykázalo částku „Ostatních nedaňových příjmů – OSS“ ve sloupci „Skutečnost“ ve výši 215 279 tis. Kč . Správně mělo MPO uvést částku 214 725 tis. Kč (tj. celkové nedaňové příjmy OSS činí 227 457 tis. Kč, z toho 6 074 tis. Kč příjmy ze strukturálních fondů, 6 657 tis. Kč převody z rezervních fondů a depozitních účtů a 214 725 tis. Kč ostatní nedaňové příjmy).
3.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 1. „Rozpočtové příjmy a jejich plnění“ MPO v tabulce u položky „Příjmy podřízených OSS – celkem“ uvedlo chybně plnění v %, když ho vykázalo ve výši 105,04 % . Správně mělo MPO uvést 106,66 % .
4.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 1.1 „Zhodnocení příjmů vlastního ministerstva“ MPO uvedlo: <i>„Na dosažených příjmech roku 2015 se podílely zejména příjmy ze zahraničí, tj. z prostředků strukturálních fondů EU poukázaných z Národního fondu MF a příjmy z finančních mechanismů v celkové výši 35 909 712 tis. Kč (refundace prostředků ze SF u spolufinancovaných programů OPLZZ, IOP a refundace prostředků z finančních mechanismů na program švýcarsko-české spolupráce INOSTART).“</i>

	V případě informace o refundaci prostředků ze strukturálních fondů (SF) u spolufinancovaného programu IOP (<i>Integrovaný operační program</i>) se jedná o záměnu zkratk. Správně se údaje o refundaci vztahují k příjmům z programu OPPI (operační program <i>Podnikání a inovace</i>).
5.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 1.2 „Zhodnocení příjmů organizačních složek státu (OSS) řízených ministerstvem“ MPO u České obchodní inspekce uvedlo: <i>„Česká obchodní inspekce (ČOI) upravený rozpočet příjmů ve výši 62 130 tis. Kč, naplnila ve výši 74 040 tis. Kč, tj. na 119,7%.“</i> Naplnění celkových příjmů České obchodní inspekce mělo MPO správně uvést ve výši 119,17 % .
6.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 1.2 „Zhodnocení příjmů organizačních složek státu (OSS) řízených ministerstvem“ MPO u České obchodní inspekce uvedlo: <i>„Nejvýznamnější položku v příjmové části rozpočtu tvořily přijaté sankční platby za pokuty uložené ve správním řízení, jak formou příkazů vydaných na místě, tak i příkazů a rozhodnutí vydaných ve správním řízení (vedených na inspektorátech). Výše přijatých pokut činila 58 102 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2014 (58 470 tis. Kč) došlo k nárůstu o 368 tis. Kč.“</i> Ve srovnání s rokem 2014 došlo k poklesu , nikoli nárůstu .
7.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.3 „Zhodnocení plnění rozpočtu výdajů příspěvkových organizací“ v případě Českého metrologického institutu (ČMI) v tabulce na str. 47 (ve sloupcích „Skutečné plnění“ a „Konečný rozpočet 2015“) MPO uvedlo příspěvek na provoz ve výši 63 120 tis. Kč . MPO mělo uvést příspěvek na provoz ve výši 70 024 tis. Kč , tuto informaci ČMI uvedl např. v podkladu pro sestavení ZÚ v dokumentu „Hodnotící zpráva o činnosti ČMI za období 1 až 12 / 2015“, v části 1.1 Výnosy.
8.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.3 „Zhodnocení plnění rozpočtu výdajů příspěvkových organizací“ v případě České agentury na podporu obchodu CzechTrade (ACT) MPO uvedlo: <i>„Česká agentura na podporu obchodu CzechTrade hospodařila s prostředky ze státního rozpočtu celkem ve výši 246 230 tis. Kč (z toho prostředky na ostatní činnost organizace ve výši 246 230 tis. Kč - na projekt BusinessInfo.cz). Ve vazbě na portál veřejné správy a ostatní informační systém veřejné správy použila 11 241 tis. Kč.“</i> MPO mělo uvést prostředky na projekt <i>BusinessInfo.cz</i> ve výši 11 241 tis. Kč , tuto informaci uvedla také ACT v podkladu pro ZÚ za rok 2015 ze dne 29. ledna 2016.
9.	V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.3 „Zhodnocení plnění rozpočtu výdajů příspěvkových organizací“ v tabulce na str. 54: a) v případě České agentury na podporu obchodu CzechTrade (ACT) MPO uvedlo informaci o dotaci na realizaci projektu <i>Kosmické technologie</i> v nulové výši a o dotaci na realizaci projektu <i>Design pro konkurenceschopnost</i> ve výši –710 tis. Kč.

	<p>MPO mělo uvést informaci o dotaci na realizaci projektu <i>Kosmické technologie ve výši –710 Kč a o dotaci na realizaci projektu <i>Design pro konkurenceschopnost ve výši 60 tis. Kč</i></i>, tyto informace uvedla také ACT v podkladu pro ZÚ za rok 2015 ze dne 29. ledna 2016;</p> <p>b) v údajích „Příspěvkové organizace celkem“ MPO uvedlo informaci o vratce <i>Mezinárodní konkurenceschopnost českých podniků ve výši –710 tis. Kč a o dotaci na realizaci projektu OPPI Kosmické technologie v nulové výši.</i></p> <p>MPO mělo uvést informaci o vratce dotace na realizaci projektu OPPI <i>Kosmické technologie ve výši 710 Kč a o dotaci <i>Mezinárodní konkurenceschopnost českých podniků ve výši 60 tis. Kč</i></i>, tyto informace uvedla také ACT v podkladu pro ZÚ za rok 2015 ze dne 29. ledna 2016.</p>
10.	<p>V závěrečném účtu za rok 2015 v části E. „Ostatní výdaje a činnosti resortu MPO“ v kapitole 8. „Přehled majetkových účastí státu v působnosti MPO“ Ministerstvo průmyslu a obchodu o majetkové účasti ve společnosti Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s., uvedlo:</p> <p><i>„MPO má příslušnost hospodařit s akciovým podílem ve výši 36 % základního kapitálu, což je 467 ks akcií na jméno o jmenovité hodnotě 1 mil. Kč. Celková jmenovitá hodnota akcií představuje částku 467 mil. Kč.“</i></p> <p>Ve výpisu z účtu majitele k zadanému datu včetně zástav a PPN⁶⁵ k 31. prosinci 2015 z evidence centrálního depozitáře, který tvoří přílohu k zápisu o provedení inventarizace syntetického účtu 062 ke dni 31. prosince 2015, je pro majitele účtu MPO uveden počet cenných papírů celkem 468 ks o jmenovité hodnotě 1 mil. Kč. Celková hodnota majetkové účasti ve společnosti Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s., k 31. prosinci 2015 tak činila 468 mil. Kč.</p>
11.	<p>V závěrečném účtu za rok 2015 v části E. „Ostatní výdaje a činnosti resortu MPO“ v kapitole 9. „Informace o bezúplatných převodech majetku“ MPO uvedlo:</p> <p><i>„MPO převedlo v roce 2015 bezúplatně majetek v hodnotě 23 941 tis. Kč a přijalo bezúplatně majetek v hodnotě 1 988 tis. Kč.“</i></p> <p>Částka 1 988 tis. Kč neodpovídá bezúplatně přijatému majetku MPO. MPO jako ústřední orgán bezúplatně přijalo majetek v celkové hodnotě 4 922 tis. Kč, a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hmotný movitý majetek v pořizovací ceně 3 103 tis. Kč (použitý kancelářský nábytek) a - nemovitý majetek v hodnotě 1 819 tis. Kč (stavba). <p>Částku 1 988 tis. Kč MPO v závěrečném účtu kapitoly 322 MPO za rok 2015 uvedlo chybně, hodnotu převzatého majetku MPO mělo správně uvést v celkové výši 4 922 tis. Kč.</p>
12.	<p>V závěrečném účtu za rok 2015 v části A. „Hospodaření kapitoly MPO v roce 2015“ v kapitole 2.2 „Zhodnocení rozpočtu výdajů organizačních složek státu (OSS)“ MPO u Puncovního úřadu nesprávně komentovalo, že finanční prostředky byly čerpány na 7 akcí, zatímco ve skutečnosti byly čerpány na 8 akcí.</p>

⁶⁵ Pozastavení výkonu práva vlastníka nakládat se zaknihovanými cennými papíry.

	<p>Dle materiálu „Činnost Puncovního úřadu v roce 2015“ byly finanční prostředky čerpány na 8 akcí. V závěrečném účtu kapitoly 322 MPO za rok 2015 není komentována akce „SMVS 12V011001029 – Softwarové vybavení – upgrade sw pro backup virtuální infrastruktury“, na kterou bylo čerpáno 112 646 Kč.</p> <p>Celková částka skutečně čerpaných prostředků ve výši 1 469 tis. Kč je v závěrečném účtu komentována správně (včetně výdajů na akci SMVS 12V011001029).</p>
13.	<p>V tabulkové příloze závěrečného účtu kapitoly 322 MPO za rok 2015 v tabulce 8 „Výdaje kapitoly na programy/projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie nebo finančních mechanismů“ u položky s přiřazeným kódem nástroje „33 – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost“ v části „Skutečnost k 31. 12. 2015“ ve sloupci „8 – kryto příjmem z rozpočtu EU“ je nesprávně uvedena částka 201 818,621 tis. Kč.</p> <p>Dle výkazu Fin 1-12 OSS je částka výdajů na operační program <i>Lidské zdroje a zaměstnanost</i> 201 815,621 tis. Kč. Tato nesprávnost se promítá v součtu stejného řádku ve sloupci „9 – celkem“ a rovněž v celkových součtech výdajů kapitoly za sloupce 8 a 9, kde jsou hodnoty uvedeny o 3 tis. Kč vyšší.</p>

Příloha č. 2

A) OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO v roce 2015

OSS	Název
00002542	Puncovní úřad
00020869	Česká obchodní inspekce
48135267	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
61387584	Státní energetická inspekce
66000769	Správa úložišť radioaktivních odpadů
70844844	Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva
47609109	Ministerstvo průmyslu a obchodu

Oddíl I. Příjmy rozpočtové kapitoly 322 MPO v letech 2012–2015

Tabulka č. 1: Příjmy rozpočtové kapitoly 322 MPO (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet	7 248 147 000,00	9 525 528 000,00	12 409 345 747,00	16 986 762 306,00
Rozpočet po změnách	11 984 074 000,00	12 363 275 716,00	16 409 345 747,00	28 101 442 310,00
Skutečnost	13 526 059 345,27	2 631 134 472,70	759 869 955,42	37 177 180 846,43

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 2: Příjmy MPO (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet	7 075 147 000,00	9 359 528 000,00	12 240 512 367,00	16 767 502 306,00
Rozpočet po změnách	11 811 074 000,00	12 192 861 666,00	16 240 512 367,00	27 862 182 310,00
Skutečnost	13 326 923 146,36	2 406 630 343,86	514 659 412,68	36 904 279 314,22

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 3: Příjmy ostatních OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (mimo MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet	173 000 000,00	166 000 000,00	168 833 380,00	219 260 000,00
Rozpočet po změnách	173 000 000,00	170 414 050,00	168 833 380,00	239 260 000,00
Skutečnost	199 136 198,91	224 504 128,84	245 210 542,74	272 901 532,21

Zdroj: informační systém MONITOR.

Z tabulek vyplývá, že příjmy MPO (skutečnost) v roce 2015 tvořily **99,27 %** příjmů rozpočtové kapitoly 322 MPO (skutečnost).

Oddíl II. Výdaje rozpočtové kapitoly 322 MPO v letech 2012–2015

Tabulka č. 4: Výdaje rozpočtové kapitoly 322 MPO (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet	27 927 095 000,00	27 352 958 000,00	35 006 132 275,00	38 725 936 500,00
Rozpočet po změnách	32 673 931 000,00	30 204 031 860,00	39 436 928 651,00	50 851 715 800,00
Konečný rozpočet	40 186 935 286,75	35 419 577 237,46	42 243 517 647,61	53 130 110 145,64
Skutečnost	34 575 111 653,70	32 778 047 682,22	37 352 427 450,43	47 103 897 859,34

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 5: Výdaje MPO (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet	27 308 149 000,00	26 751 771 000,00	34 407 290 140,00	38 118 575 317,00
Rozpočet po změnách	32 038 171 000,00	29 574 423 080,00	38 800 888 398,00	50 191 139 426,00
Konečný rozpočet	39 548 294 000,00	34 762 848 273,00	41 584 196 675,00	52 456 511 838,15
Skutečnost	33 956 408 425,67	32 158 036 130,36	36 722 142 669,35	46 467 343 961,33

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 6: Výdaje ostatních OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (mimo MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet	618 946 000,00	601 187 000,00	598 842 135,00	607 361 183,00
Rozpočet po změnách	635 760 000,00	629 608 780,00	636 040 253,00	660 576 374,00
Konečný rozpočet	638 641 286,75	656 728 964,46	659 320 972,61	673 598 307,49
Skutečnost	618 703 228,03	620 011 551,86	630 284 781,08	636 553 898,01

Zdroj: informační systém MONITOR.

Z tabulek vyplývá, že skutečné výdaje MPO v roce 2015 tvořily **98,65 %** výdajů rozpočtové kapitoly 322 MPO (skutečnost).

Oddíl III. Porovnání příjmů a výnosů v rozpočtové kapitole 322 MPO v letech 2012–2015

Tabulka č. 7: Porovnání příjmů a výnosů za všechny OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (včetně MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Příjmy	13 526 059 345,27	2 631 134 472,70	759 869 955,42	37 177 180 846,43
Výnosy	13 513 459 497,67	16 464 324 909,78	14 632 663 250,71	23 834 953 652,13

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 8: Porovnání příjmů a výnosů za MPO (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Příjmy	13 326 923 146,36	2 406 630 343,86	514 659 412,68	36 904 279 314,22
Výnosy	13 223 978 493,38	16 141 545 306,65	14 220 352 679,33	23 266 516 830,37

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 9: Porovnání příjmů a výnosů ostatních OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO
(bez MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Příjmy	199 136 198,91	224 504 128,84	245 210 542,74	272 901 532,21
Výnosy	289 481 004,29	322 779 603,13	412 310 571,38	568 436 821,76

Zdroj: informační systém MONITOR.

Oddíl IV. Porovnání výdajů a nákladů v rozpočtové kapitole 322 MPO

Tabulka č. 10: Porovnání výdajů a nákladů za všechny OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO
(včetně MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Výdaje	34 575 111 653,70	32 778 047 682,22	37 352 427 450,43	47 103 897 859,34
Náklady	34 648 654 773,44	32 908 291 922,41	38 608 048 788,48	47 501 043 869,56

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 11: Porovnání výdajů a nákladů za MPO (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Výdaje	33 956 408 425,67	32 158 036 130,36	36 722 142 669,35	46 467 343 961,33
Náklady	33 868 728 864,92	32 105 347 880,35	37 765 300 078,56	46 572 132 787,26

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 12: Porovnání výdajů a nákladů za ostatní OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO
(mimo MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Výdaje	618 703 228,03	620 011 551,86	630 284 781,08	636 553 898,01
Náklady	779 925 908,52	802 944 042,06	842 748 709,92	928 911 082,30

Zdroj: informační systém MONITOR.

Oddíl V. Tempa růstu příjmů a výnosů / výdajů a nákladů v rozpočtové kapitole 322 MPO

Tabulka č. 13: Příjmy a výdaje v rozpočtové kapitole 322 MPO (OSS včetně MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Příjmy	13 526 059 345,27	2 631 134 472,70	759 869 955,42	37 177 180 846,43
Výdaje	34 575 111 653,70	32 778 047 682,22	37 352 427 450,43	47 103 897 859,34

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 14: Tempo růstu příjmů a výdajů v rozpočtové kapitole 322 MPO (OSS včetně MPO)
(v Kč)

Tempo růstu (absolutní změna)	2013 – 2012	2014 – 2013	2015 – 2014
Příjmy	-10 894 924 872,57	-1 871 264 517,28	36 417 310 891,01
Výdaje v Kč	-1 797 063 971,48	4 574 379 768,21	9 751 470 408,91
Tempo růstu v % (relativní změna): $((x + 1) - x/x) \times 100$	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Příjmy	-80,55 %	-71,12 %	4 792,57 %
Výdaje	-5,20 %	13,96 %	26,11 %

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 15: Příjmy a výdaje MPO (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Příjmy	13 326 923 146,36	2 406 630 343,86	514 659 412,68	36 904 279 314,22
Výdaje	33 956 408 425,67	32 158 036 130,36	36 722 142 669,35	46 467 343 961,33

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 16: Tempo růstu příjmů a výdajů MPO (v Kč)

Tempo růstu (absolutní změna)	2013 – 2012	2014 – 2013	2015 – 2014
Příjmy	-10 920 292 802,50	-1 891 970 931,18	36 389 619 901,54
Výdaje	-1 798 372 295,31	4 564 106 538,99	9 745 201 291,98
Tempo růstu v % (relativní změna): $((x + 1) - x/x) \times 100$	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Příjmy	-81,94 %	-78,61 %	7 070,62 %
Výdaje	-5,30 %	14,19 %	26,54 %

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 17: Příjmy a výdaje ostatních OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (mimo MPO)
(v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Příjmy	199 136 198,91	224 504 128,84	245 210 542,74	272 901 532,21
Výdaje	618 703 228,03	620 011 551,86	630 284 781,08	636 553 898,01

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 18: Tempo růstu příjmů a výdajů ostatních OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO
(mimo MPO) (v Kč)

Tempo růstu (absolutní změna)	2013 – 2012	2014 – 2013	2015 – 2014
Příjmy	25 367 929,93	20 706 413,90	27 690 989,47
Výdaje	1 308 323,83	10 273 229,22	6 269 116,93
Tempo růstu v % (relativní změna): $((x + 1) - x/x) \times 100$	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Příjmy	12,74 %	9,22 %	11,29 %
Výdaje	0,21 %	1,66 %	0,99 %

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 19: Výnosy a náklady v rozpočtové kapitole 322 MPO (OSS včetně MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Výnosy	13 513 459 497,67	16 464 324 909,78	14 632 663 250,71	23 834 953 652,13
Náklady	34 648 654 773,44	32 908 291 922,41	38 608 048 788,48	47 501 043 869,56

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 20: Tempo růstu výnosů a nákladů v rozpočtové kapitole 322 MPO (OSS včetně MPO) (v Kč)

Tempo růstu (absolutní změna)	2013 – 2012	2014 – 2013	2015 – 2014
Výnosy	2 950 865 412,11	-1 831 661 659,07	9 202 290 401,42
Náklady	-1 740 362 851,03	5 699 756 866,07	8 892 995 081,08
Tempo růstu v % (relativní změna): $((x + 1) - x/x) \times 100$	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Výnosy	21,84 %	-11,13 %	62,89 %
Náklady	-5,02 %	17,32 %	23,03 %

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 21: Výnosy a náklady MPO (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Výnosy	13 223 978 493,38	16 141 545 306,65	14 220 352 679,33	23 266 516 830,37
Náklady	33 868 728 864,92	32 105 347 880,35	37 765 300 078,56	46 572 132 787,26

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 22: Tempo růstu výnosů a nákladů MPO (v Kč)

Tempo růstu (absolutní změna)	2013 – 2012	2014 – 2013	2015 – 2014
Výnosy	2 917 566 813,27	-1 921 192 627,32	9 046 164 151,04
Náklady	-1 763 380 984,57	5 659 952 198,21	8 806 832 708,70
Tempo růstu v % (relativní změna): $((x + 1) - x/x) \times 100$	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Výnosy	22,06 %	-11,90 %	63,61 %
Náklady	-5,21 %	17,63 %	23,32 %

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 23: Výnosy a náklady ostatních OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (mimo MPO) (v Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
Výnosy	289 481 004,29	322 779 603,13	412 310 571,38	568 436 821,76
Náklady	779 925 908,52	802 944 042,06	842 748 709,92	928 911 082,30

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 24: Tempo růstu výnosů a nákladů ostatních OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (mimo MPO) (v Kč)

Tempo růstu (absolutní změna)	2013 – 2012	2014 – 2013	2015 – 2014
Výnosy	33 298 598,84	89 530 968,25	156 126 250,38
Náklady	23 018 133,54	39 804 667,86	86 162 372,38
Tempo růstu v % (relativní změna): $((x + 1) - x/x) \times 100$	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Výnosy	11,50 %	27,74 %	37,87 %
Náklady	2,95 %	4,96 %	10,22 %

Zdroj: vlastní.

Oddíl VI. Výdaje a náklady na 1 zaměstnance v rozpočtové kapitole 322 MPO

Tabulka č. 25: Průměrný přepočtený počet zaměstnanců

Organizace	2012	2013	2014	2015
MPO	736	757	755	765
OSS bez MPO	772	766	762	766
OSS včetně MPO	1 508	1 523	1 517	1 531
PO	336	309	344	385
Celkem	3 352	3 355	3 378	3 447

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 322 MPO za roky 2012 až 2015 – tabulkové přílohy.

Tabulka č. 26: Náklady na 1 zaměstnance v rozpočtové kapitole 322 MPO

Organizace	Ukazatel	2012	2013	2014	2015
OSS vč. MPO	Náklady celkem (v Kč)	34 648 654 773,44	32 908 291 922,41	38 608 048 788,48	47 501 043 869,56
	Počet zaměstnanců	1 508	1 523	1 517	1 531
	Náklady na 1 zaměstnance (v Kč)	22 976 561,52	21 607 545,58	25 450 262,88	31 026 155,37
MPO	Náklady celkem (v Kč)	33 868 728 864,92	32 105 347 880,35	37 765 300 078,56	46 572 132 787,26
	Počet zaměstnanců	736	757	755	765
	Náklady na 1 zaměstnance (v Kč)	46 017 294,65	42 411 291,78	50 020 265,00	60 878 604,95
OSS bez MPO	Náklady celkem (v Kč)	779 925 908,52	802 944 042,06	842 748 709,92	928 911 082,30
	Počet zaměstnanců	772	766	762	766
	Náklady na 1 zaměstnance (v Kč)	1 010 266,72	1 048 229,82	1 105 969,44	1 212 677,65

Zdroj: informační systém MONITOR; závěrečné účty kapitoly 322 MPO za roky 2012 až 2015 – tabulkové přílohy; vlastní výpočty.

Tabulka č. 27: Výdaje na 1 zaměstnance v rozpočtové kapitole 322 MPO

Organizace	Ukazatel	2012	2013	2014	2015
OSS vč. MPO	Výdaje celkem (v Kč)	34 575 111 653,70	32 778 047 682,22	37 352 427 450,43	47 103 897 859,34
	Počet zaměstnanců	1 508	1 523	1 517	1 531
	Výdaje na 1 zaměstnance (v Kč)	22 927 792,87	21 522 027,37	24 622 562,59	30 766 752,36
MPO	Výdaje celkem (v Kč)	33 956 408 425,67	32 158 036 130,36	36 722 142 669,35	46 467 343 961,33
	Počet zaměstnanců	736	757	755	765
	Výdaje na 1 zaměstnance (v Kč)	46 136 424,49	42 480 893,17	48 638 599,56	60 741 626,09
OSS bez MPO	Výdaje celkem (v Kč)	618 703 228,03	620 011 551,86	630 284 781,08	636 553 898,01
	Počet zaměstnanců	772	766	762	766
	Výdaje na 1 zaměstnance (v Kč)	801 429,05	809 414,56	827 145,38	831 010,31

Zdroj: informační systém MONITOR, závěrečné účty kapitoly 322 MPO za roky 2012 až 2015 – tabulkové přílohy; vlastní výpočty.

Oddíl VII. Náklady z činnosti, náklady na transfery a výnosy z transferů vykázané MPO a ostatními OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO

Tabulka č. 28: Náklady z činnosti (položka A.I. výkazu zisku a ztráty) vykázané MPO a OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (v Kč)

Organizace	2012	2013	2014	2015
MPO	1 065 594 317,97	1 068 434 001,15	1 111 868 536,49	1 814 307 977,01
Ostatní OSS	770 056 839,80	772 731 584,91	807 739 144,56	820 721 822,03

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 29: Náklady z činnosti (položka A.I. výkazu zisku a ztráty) přepočtené na 1 zaměstnance u MPO a u OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (v Kč)

Organizace	2012	2013	2014	2015
MPO	1 447 818,37	1 411 405,55	1 472 673,56	2 371 644,41
Ostatní OSS	997 482,95	1 008 787,97	1 060 025,12	1 071 438,41

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 30: Náklady na transfery (položka A.III. výkazu zisku a ztráty) a jejich porovnání s celkovými náklady, které vykázaly MPO a OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO

Organizace	Ukazatel	2012	2013	2014	2015
MPO	Náklady na transfery (v Kč)	32 802 377 601,57	31 035 394 904,74	36 652 611 402,91	44 756 692 796,78
	Celkové náklady (v Kč)	33 868 728 864,92	32 105 347 880,35	37 765 300 078,56	46 572 132 787,26
	Podíl transferových nákladů na celkových nákladech (v %)	96,85 %	96,67 %	97,05 %	96,10 %
Ostatní OSS	Náklady na transfery (v Kč)	9 476 428,29	29 050 305,32	32 346 837,73	107 599 524,72
	Celkové náklady (v Kč)	779 925 908,52	802 944 042,06	842 748 709,92	928 911 082,30
	Podíl transferových nákladů na celkových nákladech (v %)	1,22 %	3,62 %	3,84 %	11,58 %

Zdroj: informační systém MONITOR; vlastní.

Tabulka č. 31: Náklady na transfery (položka A.III. výkazu zisku a ztráty) přepočtené na 1 zaměstnance u MPO a u ostatních OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (v Kč)

Organizace	2012	2013	2014	2015
MPO	44 568 447,83	40 997 879,66	48 546 505,17	58 505 480,78
Ostatní OSS	12 275,17	37 924,68	42 449,92	140 469,35

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 32: Výnosy z transferů (položka B.IV. výkazu zisku a ztráty) vykázané MPO a ostatními OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (v Kč)

Organizace	2012	2013	2014	2015
MPO	12 951 697 903,78	15 816 859 204,93	14 045 799 759,80	22 154 655 160,56
Ostatní OSS	79 000 000,00	84 927 101,19	83 396 084,11	170 908 388,85

Zdroj: informační systém MONITOR.

Oddíl VIII. Struktura nákladů MPO v roce 2015

Tabulka č. 33: Struktura nákladů MPO v roce 2015 (v Kč)

Položka VZZ	Název položky VZZ	Částka	Náklady na transfery	Částka
A.	NÁKLADY CELKEM	46 572 132 787,26	x	x
A.I.	Náklady z činnosti	1 814 307 977,01	x	x
A.II.	Finanční náklady	1 132 013,47	x	x
A.III.	Náklady na transfery	44 756 692 796,78	Účet 571 – úspora energie a obnovitelné zdroje	15 700 000 000,00
			Účet 571 ostatní	3 632 763 638,65
			Účet 575	25 423 929 158,13
A.IV.	Náklady ze sdílených daní a poplatků	0,00	X	x
A.V.	Daň z příjmů	0,00	X	x

Zdroj: účetní deník MPO za rok 2015 a ÚZ MPO sestavená k 31. prosinci 2015.

Pozn.: VZZ – výkaz zisku a ztráty.

Účet 571 – Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery.

Účet 575 – Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů.

Oddíl IX. Struktura výdajů z hlediska odvětvového u MPO a OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO v roce 2015

Tabulka č. 34: Struktura výdajů MPO v roce 2015 z hlediska odvětvového

Rozpočtový paragraf	Částka (v Kč)	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích (v %)
211100	884 555 799,00	1,90 %
211500	43 973 109,62	0,09 %
212300	229 308 172,72	0,49 %
212400	0,00	0,00 %
212500	21 100 626 392,15	45,41 %
212900	785 564 453,87	1,69 %
213900	58 891 171,57	0,13 %
214100	15 615 900,00	0,03 %
216100	16 598 435 177,71	35,72 %
218200	4 445 536 054,75	9,57 %
218210	174 800 000,00	0,38 %
218219	311 890 817,25	0,67 %
218220	359 578 049,54	0,77 %
219100	236 155 889,36	0,51 %
219900	282 902 419,00	0,61 %
249100	284 492,42	0,00 %
251000	17 500 000,00	0,04 %
256200	109 021 789,00	0,23 %
259000	13 062 291,72	0,03 %
372900	7 950 000,00	0,02 %
374300	64 698 900,00	0,14 %
379900	72 790 301,41	0,16 %
425000	641 621 597,00	1,38 %
622230	12 581 183,24	0,03 %
Celkem	46 467 343 961,33	100,00 %

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 35: Struktura výdajů OSS v rozpočtové kapitole 322 MPO (mimo MPO) v roce 2015 z hlediska odvětvového

Rozpočtový paragraf	Částka (v Kč)	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích (v %)
216200	468 675 605,66	73,63 %
256200	161 925 317,15	25,44 %
372400	4 181 029,68	0,66 %
622230	1 771 945,52	0,28 %
Celkem	636 553 898,01	100,00 %

Zdroj: informační systém MONITOR.

B) Příspěvkové organizace v rozpočtové kapitole 322 MPO v roce 2015

PO	Název
00001171	Česká agentura na podporu obchodu („CzechTrade“)
00002348	Státní výzkumný ústav materiálu („SVÚM“)
00177016	Český metrologický institut („ČMI“)
61382060	Správa služeb ministerstva průmyslu a obchodu („SpSMPO“)
71377999	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest

Tabulka č. 36: Celkové výnosy PO v rozpočtové kapitole 322 MPO (v Kč)

PO	2012	2013	2014	2015
CzechTrade	445 369 312,18	318 086 221,07	469 408 709,04	451 710 929,57
SVÚM	420 050,92	190 042,84	190 015,06	190 000,00
ČMI	429 121 107,19	459 131 342,35	494 954 530,85	522 054 309,87
SpSMPO	22 029 235,57	22 604 579,90	23 859 205,40	24 701 713,93
CzechInvest	356 452 559,04	338 834 902,89	358 392 863,96	431 568 926,34
Celkem	1 253 392 264,90	1 138 847 089,05	1 346 805 324,31	1 430 225 879,71

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 37: Výnosy PO v rozpočtové kapitole 322 MPO, jak jsou vykázány na položce VZZ
671 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů (v Kč)

PO	2012	2013	2014	2015
CzechTrade	303 401 386,09	247 584 335,29	384 880 701,00	319 331 650,85
SVÚM	420 000,00	190 000,00	190 000,00	190 000,00
ČMI	108 585 804,66	116 204 975,17	138 927 980,34	145 373 852,84
SpSMPO	21 120 000,00	22 271 192,00	22 838 168,00	24 068 858,00
CzechInvest	351 200 966,38	327 313 681,39	350 255 295,84	416 864 492,05
Celkem	784 728 157,13	713 564 183,85	897 092 145,18	905 828 853,74

Zdroj: informační systém MONITOR.

Tabulka č. 38: Výše příspěvku na provoz dle zákona č. 218/2000 Sb. (v Kč)

PO	2012	2013	2014	2015
CzechTrade	169 310 046,09	146 495 312,00	185 145 933,00	246 230 255,00
SVÚM	420 000,00	190 000,00	190 000,00	190 000,00
ČMI	78 030 000,00	69 817 000,00	72 377 857,00	70 024 450,00
SpSMPO	21 120 000,00	22 271 192,00	22 838 168,00	24 068 858,00
CzechInvest	351 200 966,38	327 313 681,39	192 534 565,10	203 292 042,00
Celkem	620 081 012,47	566 087 185,39	473 086 523,10	543 805 605,00

Zdroj: CSÚIS – výkaz „přehled o rozpočtu SPO“ – část II (jsou uvedeny údaje „skutečnost minulého roku v Kč“).

Tabulka č. 39: Podíl výnosů z transferů PO na celkových výnosech (v %)

PO	2012	2013	2014	2015
CzechTrade	68,12 %	77,84 %	81,99 %	70,69 %
SVÚM	99,99 %	99,98 %	99,99 %	100,00 %
ČMI	25,30 %	25,31 %	28,07 %	27,85 %
SpSMPO	95,87 %	98,53 %	95,72 %	97,44 %
CzechInvest	98,53 %	96,60 %	97,73 %	96,59 %
Celkem	62,61 %	62,66 %	66,61 %	63,33 %

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 40: Podíl příspěvku na provoz na celkových výnosech (v %)

PO	2012	2013	2014	2015
CzechTrade	38,02 %	46,06 %	39,44 %	54,51 %
SVÚM	99,99 %	99,98 %	99,99 %	100,00 %
ČMI	18,18 %	15,21 %	14,62 %	13,41 %
SpSMPO	95,87 %	98,53 %	95,72 %	97,44 %
CzechInvest	98,53 %	96,60 %	53,72 %	47,11 %
Celkem	49,47 %	49,71 %	35,13 %	38,02 %

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 41: Podíl příspěvku na provoz na výnosech z transferů (účet 671) (v %)

PO	2012	2013	2014	2015
CzechTrade	56 %	59 %	48 %	77 %
SVÚM	100 %	100 %	100 %	100 %
ČMI	72 %	60 %	52 %	48 %
SpSMPO	100 %	100 %	100 %	100 %
CzechInvest	100 %	100 %	55 %	49 %
Celkem	79 %	79 %	53 %	60 %

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 42: Četnost procentní výše příspěvku na provoz na celkových výnosech ve 20% intervalu

Interval	2012 – počet PO	2013 – počet PO	2014 – počet PO	2015 – počet PO
0–20 %	0	0	0	0
21–40 %	0	0	0	0
41–60 %	1	2	3	2
61–80 %	1	0	0	1
81–100 %	3	3	2	2

Zdroj: vlastní.

Tabulka č. 43: Tempo růstu výnosů PO

Tempo růstu (absolutní změna)	2013 – 2012	2014 – 2013	2015 – 2014
Výnosy celkem v Kč	-114 545 175,85	207 958 235,26	83 420 555,40
Výnosy transferové (účet 671) v Kč	-71 163 973,28	183 527 961,33	8 736 708,56
Příspěvek na provoz v Kč	-53 993 827,08	-93 000 662,29	70 719 081,90
Tempo růstu v % (relativní změna): $((x + 1) - x/x) \times 100$	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Výnosy celkem	-9,14 %	18,26 %	6,19 %
Výnosy transferové (účet 671)	-9,07 %	25,72 %	0,97 %
Příspěvek na provoz	-8,71 %	-16,43 %	14,95 %

Zdroj: vlastní.

16/27

Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných správců kapitol státního rozpočtu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/27. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s peněžními prostředky vynakládanými na úhradu vybraných nákladů z činnosti u vybraných správců kapitol státního rozpočtu.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od září 2016 do března 2017.

Kontrolováno bylo období od roku 2013 do roku 2015, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále také „SÚJB“);

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále také „ÚOOÚ“);

Úřad průmyslového vlastnictví (dále také „ÚPV“).

Kolegium NKÚ na svém X. jednání, které se konalo dne 26. června 2017,
schválilo usnesením č. 7/X/2017
kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

SÚJB, ÚOOÚ a ÚPV jsou ústředními orgány státní správy dle zákona č. 2/1969 Sb.¹, organizačními složkami státu dle zákona č. 219/2000 Sb.² a účetními jednotkami dle zákona č. 563/1991 Sb.³

Předmětem kontroly byly:

- peněžní prostředky vynaložené v kontrolovaném období u všech kontrolovaných osob na úhradu nákupu: služeb úklidu a ostrahy; služeb jazykového vzdělávání; právních služeb; oprav a udržování motorových vozidel;
- peněžní prostředky přijaté v kontrolovaném období za: pronájem majetku (SÚJB a ÚPV); uložené pokuty (ÚOOÚ); školné (ÚPV).

Předmětem kontroly bylo dále:

- nabývání a pozbývání motorových vozidel v kontrolovaném období (SÚJB a ÚOOÚ).

SÚJB vykonává státní správu a kontrolu při využívání jaderné energie a ionizujícího záření a v oblasti radiační ochrany, státní správu a kontrolu v oblasti zákazu chemických zbraní a nakládání s toxickými chemickými látkami a jejich prekurzory, zneužitelnými k porušování zákazu chemických zbraní, a státní správu a dozor v oblasti dodržování zákazu bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní. Jeho působnost byla v kontrolovaném období upravena zákonem č. 18/1997 Sb.⁴, zákonem č. 19/1997 Sb.⁵ a zákonem č. 281/2002 Sb.⁶

ÚOOÚ je ústředním správním úřadem pro oblast ochrany osobních údajů v rozsahu stanoveném zákonem č. 101/2000 Sb.⁷, zvláštními právními předpisy⁸, mezinárodními smlouvami a předpisy Evropské unie. ÚOOÚ vykonává působnost dozorového úřadu pro oblast ochrany osobních údajů vyplývající z mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu.

Působnost ÚPV je vymezena zákonem č. 14/1993 Sb.⁹ ÚPV rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné

¹ Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

² Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

³ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁴ Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů.

⁵ Zákon č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní a o změně a doplnění zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona.

⁷ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

⁸ Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), zejména ustanovení § 10 odst. 1 písm. a), směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, *Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat* č. 108, vyhlášená pod č. 115/2001 Sb. m. s.

⁹ Zákon České národní rady č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví.

známky a označení původu výrobků, vykonává činnost podle předpisů o patentových zástupcích a vede ústřední fond světové patentové literatury.

NKÚ vybral ke kontrole peněžní prostředky zaříděné podle přílohy k vyhlášce č. 323/2002 Sb.¹⁰ do třídy 5 – *Běžné výdaje* a do podseskupení rozpočtových položek 516 – *Nákup služeb*, 517 – *Ostatní nákupy* v rámci rozpočtových paragrafů 2161 – *Činnost ústředního orgánu státní správy v odvětví energetiky, průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb (SÚJB)*, 6149 – *Ostatní všeobecná vnitřní správa jinde nezařazená (ÚOOÚ)*, 2561 – *Činnost ústředních orgánů státní správy v oblasti hospodářství (ÚPV)*.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků v letech 2013 až 2015 činil celkem 79 131 270 Kč a kontrolovaný objem majetku v letech 2013 až 2015 činil celkem 14 612 051 Kč.

NKÚ v kontrolovaných oblastech zjišťoval jednotkové ceny nakupovaných služeb a prověřoval dodržování postupů stanovených pro vedení účetnictví, dodržování postupů při zadávání veřejných zakázek, provádění řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb.¹¹ a posuzoval hospodárnost vynakládání výdajů.

Celkové náklady z činnosti a výnosy z činnosti jednotlivých kontrolovaných osob v letech 2013 až 2015 jsou uvedeny v příloze č. 1.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení zjištěných skutečností

NKÚ zjistil nedostatky při zadávání veřejných zakázek. SÚJB a ÚOOÚ porušily zákon č. 137/2006 Sb.¹² SÚJB rozdělil veřejnou zakázku na nákup motorových vozidel, čímž došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limit stanovený pro podlimitní veřejné zakázky na dodávky. Celková předpokládaná hodnota veřejných zakázek činila 1 990 000 Kč. SÚJB také porušil jednu ze zásad, a to zásadu zákazu diskriminace, když v zadávacích řízeních na nákup osobních vozidel stanovil takové technické parametry, které odpovídaly konkrétní značce a typu vozidla. SÚJB takto pořídil třináct osobních vozidel za 3 855 488 Kč včetně DPH. ÚOOÚ u nákupu služeb výuky anglického jazyka při uzavírání smluv nedodržel zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, když uzavíral smlouvy přímo s konkrétními poskytovateli služby. Celková výše plnění za takto uzavřené smlouvy činila 961 450 Kč.

NKÚ zjistil nevhodné vynakládání peněžních prostředků u SÚJB v oblasti autoprovozu a úklidu. SÚJB **nepostupoval v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.**¹³ a dopustil se porušení rozpočtové kázně ve výši 28 728 Kč.

¹⁰ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

¹¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹² Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

¹³ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

ÚOOÚ a SÚJB nepostupovaly v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., když nakládaly s nepotřebným majetkem státu – osobními vozidly – dříve, než o jejich nepotřebnosti rozhodl písemně vedoucí kontrolované osoby.

SÚJB nepostupoval v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., když v letech 2013 až 2015 pronajímal dva byty v Praze 1, k nimž měl příslušnost hospodařit, za nižší nájemné, než je obvyklé v dané lokalitě, nájemné činilo měsíčně **67,99 Kč/m²** bez nájemného za vybavení bytu a jiných plateb spojených s užíváním bytu. SÚJB podhodnotil své výnosy minimálně o 588 tis. Kč.

NKÚ zjistil, že ÚPV zahrnoval do svého rozpočtu i příjmy a výdaje, které nemohou být zahrnuty do rozpočtu organizační složky státu ve smyslu ustanovení § 45 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb. Tyto peněžní prostředky souvisely s činností oddělení ÚPV – *Institutu průmyslově právní výchovy*.

NKÚ zjistil nedostatky v účetnictví, na jejichž základě konstatoval, že účetnictví SÚJB nebylo v účetním období roku 2013 až 2015 správné a úplné; účetnictví ÚPV nebylo v účetním období roku 2013 úplné a v účetním období roku 2013 až 2015 správné ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb.

Jednotkové ceny výukové hodiny anglického jazyka hrazené ÚPV byly dvakrát vyšší než u SÚJB. Jednotkové ceny výukové hodiny anglického jazyka se v kontrolovaném období u vybraných kontrolovaných osob pohybovaly od **254,10 Kč včetně DPH u SÚJB do 550 Kč včetně DPH u ÚPV**.

V sídlech ÚPV a ÚOOÚ se jednotkové ceny pravidelného měsíčního úklidu plochy 100 m² pohybovaly **od 816 Kč bez DPH u ÚPV do 1 548 bez DPH Kč u ÚOOÚ** a dále jednotkové ceny mytí 1 m² oken, které se pohybovaly od **8,50 Kč bez DPH u ÚPV do 13,50 Kč bez DPH u ÚOOÚ**.

Jednotkové ceny hodiny práce pracovníka ostrahy (zajištěno dodavatelsky) se pohybovaly **od 82 Kč bez DPH u ÚPV do 121 Kč bez DPH u ÚOOÚ**.

Pouze ÚPV platil v kontrolovaném období za měsíční pravidelný úklid plochy 100 m², za mytí 1 m² oken a za jednu hodinu ostrahy ceny nižší, než jsou průměrné ceny uváděné Českým statistickým úřadem.

Průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu 1 motorového vozidla se v kontrolovaném období pohybovala **od 11 089 Kč/rok u ÚOOÚ do 16 451 Kč/rok u SÚJB**. Stáří automobilů se v roce 2015¹⁴ pohybovalo od 36 měsíců u ÚOOÚ do 107 měsíců u ÚPV. Nejvyšší průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu na ujetý kilometr byla v kontrolovaném období zjištěna u ÚPV, a to v roce 2013.

V kontrolní akci nebyly zjištěny významné rozdíly jednotkových cen od jednotkových cen zjišťovaných v kontrolních akcích NKÚ zabývajících se touto problematikou.¹⁵

¹⁴ Stáří automobilů je počítáno od data prvního uvedení do provozu do 31. 12. 2015.

¹⁵ Jedná se o následující kontrolní akce (KA): KA č. 11/34 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2012 *Věstníku NKÚ*), KA č. 12/32 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ*), KA č. 13/34 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 2/2014 *Věstníku NKÚ*), KA č. 14/29 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2015 *Věstníku NKÚ*), KA č. 15/34 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2016 *Věstníku NKÚ*).

III. Podrobné informace ke zjištěným skutečnostem

1. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu služeb úklidu

V rámci kontrolní akce NKÚ byly zjišťovány jednotkové ceny pravidelného úklidu v sídlech kontrolovaných osob (SÚJB – Senovážné nám. 1585/9, Praha 1, ÚOOÚ – Pplk. Sochora 727/27, Praha 7, ÚPV – Antonína Čermáka 1057/2a, Praha 6).

U SÚJB byly úklidové služby hrazeny paušálně bez vyčíslení jednotkové ceny. Jednotkové ceny u ÚOOÚ a u ÚPV se v kontrolovaném období pohybovaly **od 816 Kč bez DPH do 1 548 Kč bez DPH** za měsíční úklid plochy 100 m² a dále jednotkové ceny mytí oken, které se pohybovaly **od 8,50 Kč bez DPH do 13,50 Kč bez DPH** za 1 m².

Tabulka č. 1: Jednotkové ceny úklidových služeb

Období	Cena pravidelného denního úklidu v sídlech kontrolovaných osob (v Kč bez DPH/100 m ² /měsíc)	
	ÚOOÚ	ÚPV
2013	1 547	816
2014	1 548	816
2015	1 542	816
Období	Cena mytí oken včetně rámu (v Kč bez DPH/m ²)	
	ÚOOÚ	ÚPV
2013	12,50	8,50
2014	13,50	8,50
2015	13,50	8,50

Zdroj: smlouvy, přijaté faktury.

Pozn.: u SÚJB byly úklidové služby hrazeny paušálně.

Dle údajů zveřejněných Českým statistickým úřadem byla v roce 2013 průměrná cena pravidelného denního úklidu/100 m²/měsíc 1 887,18 Kč bez DPH, v roce 2014 ve výši 1 899,65 Kč bez DPH a v roce 2015 ve výši 1 825,58 Kč bez DPH.

Dle údajů zveřejněných Českým statistickým úřadem byla v roce 2013 průměrná cena za mytí oken včetně rámu ve výši 10,98 Kč bez DPH/m², v roce 2014 ve výši 10,80 Kč bez DPH/m² a v roce 2015 ve výši 10,70 Kč bez DPH/m². ÚPV platil v kontrolovaném období za mytí oken méně než průměrné ceny uváděné Českým statistickým úřadem, ÚOOÚ pak více.

Při kontrole peněžních prostředků vynaložených na úklidové služby bylo zjištěno, že SÚJB a ÚOOÚ nepostupovaly dle zákona o finanční kontrole.

SÚJB v kontrolovaném období zajišťoval správu nemovitosti v objektu sídla a v regionálních centrech SÚJB Ostrava, Plzeň a Kamenná na základě mandátní smlouvy. SÚJB v letech 2013–2015 uhradil dodavateli na základě této mandátní smlouvy uzavřené již v roce 1996 částku 33 779 929,76 Kč, aniž by na trhu zjišťoval, zda tuto službu nemohl zajistit hospodárnějším a efektivnějším způsobem.¹⁶

NKÚ v kontrolovaném období u SÚJB a ÚOOÚ zjistil nesoulad mezi fakturací a uzavřenými smlouvami. SÚJB ve Smlouvě o poskytování úklidových služeb v regionálním centru SÚJB v Hradci Králové neupravil možnost zvýšení ceny služeb o míru inflace za předchozí rok, a přesto od února 2014 dodavatel upravil smluvní cenu o míru inflace za rok 2013 o 1,4 %.

¹⁶ Ustanovení § 4 odst. 1 písm. d), ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 25 odst. 1 a 2 písm. e) zákona č. 320/2001 Sb.

SÚJB tak v letech 2014 a 2015 uhradil za úklidové služby celkem o 8 083,35 Kč včetně DPH více, než uváděla smlouva. ÚOOÚ hradil vyšší sazby u nepravidelného a mimořádného úklidu, než určovala smlouva s dodavatelskou firmou. ÚOOÚ toto předběžnou kontrolu výdajů nezjistil a nezajistil hospodárné, efektivní a účelné využívání veřejných prostředků v souladu se zásadami spolehlivého řízení. Výše zjištěného nedostatku činila 28 789 Kč včetně DPH. Nedostatek byl odstraněn v průběhu kontroly.¹⁷

2. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu služeb ostrahy

V rámci kontrolní akce NKÚ byly zjišťovány jednotkové ceny hodiny práce pracovníka ostrahy (dodavately zajišťováno), které se v kontrolovaném období pohybovaly **od 82 Kč bez DPH u ÚPV do 121 Kč bez DPH u ÚOOÚ**. U SÚJB byly služby ostrahy hrazeny paušálně bez vyčíslení jednotkové ceny.

Dle údajů zveřejněných Českým statistickým úřadem byla v roce 2013 průměrná cena za služby ostrahy beze zbraně ve výši 96,95 Kč bez DPH/hod., v roce 2014 ve výši 97,35 Kč bez DPH/hod. a v roce 2015 ve výši Kč 98,88 bez DPH/hod.

ÚPV platil v kontrolovaném období za služby ostrahy méně než průměrné ceny uváděné Českým statistickým úřadem. ÚOOÚ hradil za služby ostrahy v roce 2013 a 2014 o 24 % a v roce 2015 o 22 % více, než je průměrná cena zveřejňovaná Českým statistickým úřadem.

3. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu služeb jazykového vzdělávání

Kontrola NKÚ se zaměřila také na hospodaření s peněžními prostředky vynaloženými na jazykové vzdělávání zajišťované externími poskytovateli. NKÚ v rámci kontroly zjišťoval jednotkovou cenu výukové hodiny (45 min.) anglického jazyka vyučovaného ve skupině. Zaměřil se na poskytovatele s nejvyšším podílem na výdajích na jazykovou výuku.

Tabulka č. 2: Jednotková cena výukové hodiny anglického jazyka ve skupině od hlavního poskytovatele výuky cizího jazyka (v Kč včetně DPH)

Období	SÚJB	ÚOOÚ	ÚPV
2013	254,10	544,50	550,00
2014	256,50	544,50	550,00
2015	256,50	305,00	550,00

Zdroj: smlouvy s poskytovateli jazykové výuky, dodatky smluv, přijaté faktury.

Jednotková cena výukové hodiny anglického jazyka českým lektorem se v kontrolovaném období pohybovala **od 254,10 Kč včetně DPH do 550 Kč včetně DPH**.

NKÚ u ÚOOÚ zjistil porušení zákona č. 137/2006 Sb., neboť ÚOOÚ v letech 2011, 2013 a 2015 uzavíral smlouvy na výuku anglického jazyka na základě přímého zadání jednomu

¹⁷ Ustanovení § 25 odst. 1 a 2 písm. e), ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 14 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., ustanovení § 44 odst. 1 písm. f) a ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.

poskytovateli. ÚOOÚ tak nedodržel zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.¹⁸ Celková výše přijatého plnění za takto uzavřené smlouvy činila 961 449,67 Kč.

NKÚ v kontrolovaném období u ÚOOÚ zjistil porušení zákona o finanční kontrole.¹⁷ ÚOOÚ nezjistil skutečnost, že dodavatel služeb jazykové výuky chybně fakturoval plnění na základě rámcové smlouvy o zajištění jazykové výuky ze dne 25. 9. 2014. Dodavatel fakturoval v případech individuální výuky veškeré lekce jako skupinové, přičemž výše jednotkové ceny za zajištění jedné lekce v délce 45 min činila u individuální výuky 295 Kč a u skupinové výuky 305 Kč. Zjištěný rozdíl za kontrolované období činil 12 730,45 Kč. Nedostatek byl odstraněn v průběhu kontroly.

4. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu právních služeb

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že právní služby zajišťovaly kontrolované osoby převážně vlastními zaměstnanci. ÚPV zcela, ÚOOÚ v kontrolovaném období vynaložil na právní služby celkem 328 tis. Kč za účelem doplnění rozkladové komise o odborníky ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb.¹⁹ SÚJB v kontrolovaném období vynaložil částku 442 tis. Kč na právní služby, které souvisely s řešením specifické a odborné problematiky spadající do jeho působnosti.

Jednotkové ceny hodinových sazeb u právních služeb byly zjištěny u ÚOOÚ a SÚJB. V kontrolovaném období byly jednotkové ceny u ÚOOÚ u jednotlivých poskytovatelů právních služeb konstantní a pohybovaly se **od 700 Kč včetně DPH/hod. do 907,50 Kč včetně DPH/hod.** Jednotková cena právních služeb u SÚJB se v roce 2013 a 2014 pohybovala **od 500 Kč včetně DPH/hod. do 605 Kč včetně DPH/hod.;** v roce 2015 pak 500 Kč včetně DPH/hod.

5. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu oprav a udržování motorových vozidel

Na základě zjištěné výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a udržování vybraných motorových vozidel v letech 2013 až 2015, počtu motorových vozidel a ujetých kilometrů byla vypočtena průměrná výše peněžních prostředků oprav a údržby na jedno motorové vozidlo a jeden ujetý kilometr.

¹⁸ Ustanovení § 18 odst. 5 zákona č. 137/2006 Sb., v návaznosti na § 6 zákona č. 137/2006 Sb.

¹⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Tabulka č. 3: Souhrnný přehled

Kontrolovaná osoba	Rok	Počet motorových vozidel ¹	Průměrné stáří motorových vozidel v měsících ²	Celkový počet ujetých km motorovými vozidly za rok	Peněžní prostředky vynaložené na opravy a udržování celkem	Průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu 1 motorového vozidla	Průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu na ujetý 1 km
SÚJB	2013	37	69,00	587 993	513 998	13 892	0,87
	2014	36	70,58	624 693	602 624	16 740	0,96
	2015	39	71,21	611 388	730 142	18 722	1,19
ÚOOÚ	2013	6	51,00	51 502	77 626	12 938	1,51
	2014	8	47,64	55 482	85 601	10 700	1,54
	2015	7	36,36	41 491	67 406	9 629	1,62
ÚPV	2013	6	83,30	34 449	106 349	17 725	3,09
	2014	6	95,30	51 594	37 138	6 190	0,72
	2015	6	107,30	40 786	58 823	9 804	1,44

Zdroj: ekonomické informační systémy a evidence kontrolovaných osob, inventurní soupisy.

Pozn.: ¹ Počet automobilů, které v daném roce ujely alespoň jeden kilometr nebo na opravy a udržování těchto automobilů byly vynaloženy peněžní prostředky.

² Stáří automobilů je počítáno od data prvního uvedení do provozu do 31. 12. 2013, 31. 12. 2014, resp. 31. 12. 2015, případně u automobilů vyřazených v průběhu roku do data jejich vyřazení.

Služby oprav a udržování automobilů byly zajišťovány na základě smluv uzavřených dle výsledku zadávacích řízení. Nejvyšší průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu na ujetý kilometr byla v roce 2013 u ÚPV ovlivněna zejména stářím automobilů. Stáří automobilů, se kterými byl ÚPV příslušný hospodařit, bylo dvojnásobné oproti stáří automobilů, se kterými byl příslušný hospodařit ÚOOÚ.

NKÚ zjistil, že SÚJB nepostupoval při řízení veřejných výdajů v souladu se zákonem o finanční kontrole¹⁷, když v kontrolovaném období uhradil dodavatelům za provedený záruční a pozáruční servis vozů celkem o 20 644,27 Kč více, než měl uhradit za práce dle ceníků, které byly součástí uzavřených smluv.

6. Nabývání a pozbývání motorových vozidel

U kontrolovaných osob SÚJB a ÚOOÚ²⁰ byla posuzována opodstatněnost nabytí motorových vozidel z hlediska nezbytnosti, dále bylo prověřeno, zda kontrolované osoby při nabývání a pozbývání majetku postupovaly v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb. a zda zadávání veřejných zakázek probíhalo v souladu s postupy stanovenými zákonem č. 137/2006 Sb.

SÚJB byl k 31. 12. 2015 příslušný hospodařit s třiceti devíti osobními vozidly, v kontrolovaném období nabytí čtrnáct a pozbyl sedmnáct osobních automobilů. ÚOOÚ byl k 31. 12. 2015 příslušný hospodařit se sedmi osobními vozidly. V kontrolovaném období nabytí čtyři a pozbyl také čtyři osobní automobily.

²⁰ ÚPV v kontrolovaném období nenabyl ani nepozbyl žádné motorové vozidlo.

NKÚ zjistil, že SÚJB nepostupoval v souladu se zákonem o veřejných zakázkách²¹, když v roce 2013 zadal celkem tři veřejné zakázky na dodávky automobilů jako veřejné zakázky malého rozsahu, ačkoliv celková předpokládaná hodnota veřejných zakázek na dodávky automobilů v roce 2013 činila 1 990 000,00 Kč bez DPH. Na základě výsledku zadávacích řízení byly uzavřeny s vybranými dodavateli kupní smlouvy a celková hodnota pořízených automobilů v roce 2013 činila 1 577 418,17 Kč bez DPH, tj. 1 908 676,00 Kč s DPH.

SÚJB při stanovení předpokládané hodnoty výše uvedených zakázek nesečetl předpokládané hodnoty dodávek automobilů, které hodlal v roce 2013 pořídit. SÚJB tímto postupem rozdělil předmět veřejné zakázky, čímž došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limit stanovený zákonem č. 137/2006 Sb. pro podlimitní veřejné zakázky na dodávky. Podlimitní veřejnou zakázkou se v období realizace předmětné veřejné zakázky rozuměla veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota činila v případě veřejné zakázky na dodávky nejméně 1 mil. Kč.

NKÚ dále u kontrolované osoby SÚJB zjistil, že pět výzev k podání nabídky včetně zadávací dokumentace na veřejné zakázky malého rozsahu obsahovalo velmi podrobné technické parametry vozidel, jako jsou např. požadavky na přesnou celkovou délku, celkovou šířku a celkovou výšku vozidel v mm, celkovou a pohotovostní hmotnost vozidel v kg, jmenovitý rozchod předních a zadních kol v mm, jmenovitý rozvor náprav v mm, přesný objem zavazadlového prostoru v litrech. Takto stanovené technické parametry vozidla odpovídaly pouze konkrétní značce a typu vozidla, o čemž svědčí i to, že byly podány pouze nabídky s identickými vozy. SÚJB tak nevhodnou formulací technických parametrů vozidla neodůvodněně zvýhodňoval určité dodavatele, a tedy nedodržel zásadu zákazu diskriminace a nepostupoval v souladu se zákonem o veřejných zakázkách.²²

SÚJB při nakládání s motorovými vozidly nepostupoval v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb. tím, že nakládal (likvidace, darování, bezúplatné převody) s nepotřebnými osobními vozidly bez předchozího písemného rozhodnutí o nepotřebnosti. U kontrolované osoby ÚOOÚ bylo také zjištěno, že v případě vyřazování vozidel v kontrolovaném období prováděl nabídková řízení bez písemného rozhodnutí o nepotřebnosti vydaného předsedou ÚOOÚ nebo jím písemně pověřeným jiným vedoucím zaměstnancem.²³

7. Přijaté peněžní prostředky

Kontrolované osoby mají významné daňové a nedaňové příjmy. SÚJB náleží např. příjmy za poplatky na činnosti správních úřadů vybírané na základě zákona č. 18/1997 Sb., které se v kontrolovaném období pohybovaly kolem 176 mil. Kč ročně.

ÚOOÚ jako orgán příslušný k projednávání přestupků v oblasti ochrany osobních údajů v kontrolovaném období uložil pokuty v celkové výši téměř 17 mil. Kč. Pokuty byly udělovány od 500 Kč do 2 500 000 Kč. Nejvíce přestupků připadalo na nevyžádaná obchodní sdělení a porušování povinností osob při zabezpečení osobních údajů ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb.

²¹ Ustanovení § 13 odst. 3 a 8 zákona č. 137/2006 Sb.

²² Ustanovení § 6 a § 18 odst. 5 zákona č. 137/2006 Sb.

²³ Ustanovení § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb.

ÚPV dlouhodobě hospodaří s kladným saldem celkových příjmů a celkových výdajů. ÚPV především vyměřuje a vybírá poplatky za udržování patentů dle zákona č. 173/2002 Sb.²⁴

Kontrola NKÚ se zaměřila na příjmy z pronájmů u SÚJB a ÚPV.

SÚJB v kontrolovaném období pronajímal mimo jiné dva byty v budově na adrese Senovážné náměstí 9, Praha 1. Jedná se o byty I. kategorie o shodné velikosti 139,4 m². Byty byly pronajímány na základě nájemních smluv z roku 1998 na dobu neurčitou.

V letech 2013 až 2015 hradil každý z nájemníků měsíčně částku 11 848 Kč (tj. 84,99 Kč/m²/měsíc), která v sobě dle vyjádření SÚJB zahrnovala i částku 2 370 Kč za pronájem vybavení bytu a za úhradu služeb spojených s užíváním bytu. Zbývajících 9 478 Kč připadá na podlahovou plochu bytu, což v přepočtu činí **67,99 Kč/m²/měsíc** (tj. po odečtení nájemného za vybavení bytu a za úhradu služeb spojených s užíváním bytu). Skutečná výše nájemného za 1 m² podlahové plochy bytů v letech 2013 až 2015 je tak výrazně nižší než uvedená cena nájemného 84,99 Kč/m²/měsíc, neboť tato obsahovala i částku nájemného za vybavení bytu a za úhradu služeb spojených s užíváním bytu.

Tabulka č. 4: Vývoj výše nájemného v průběhu trvání nájemního vztahu

Nájemné	Dle smlouvy	Zvýšené nájemné ode dne					
		1. 7. 1998	1. 7. 1999	1. 7. 2000	1. 7. 2001	1. 5. 2007	1. 9. 2012
Nájemné (v Kč)	2 672,00	3 780,00	4 474,00	4 693,00	4 881,00	x	x
Služby (v Kč)	668,00	668,00	668,00	668,00	668,00		
Celkem (v Kč)	3 340,00	4 448,00	5 142,00	5 361,00	5 549,00	7 104,00	11 848,00

Zdroj: SÚJB – evidenční listy, dopisy o zvýšení nájemného.

Pozn.: Údaje o výši nájemného a služeb již nejsou od 1. 5. 2007 uvedeny, od 1. 5. 2007 a od 1. 9. 2012 bylo nájemné jednostranně zvýšeno dle ustanovení zákona č. 107/2006 Sb.²⁵ a údaje o výši nájemného a služeb již nebyly samostatně vyčísleny.

Cílová hodnota měsíčního nájemného v Kč za 1 m² pro Prahu 1 uvedené v příloze č. 3 sdělení č. 180/2009 Sb. v roce 2012 činila měsíčně **143,61 Kč/m²** (bez nájemného za vybavení bytu a jiných platů spojených s užíváním bytu).²⁶

SÚJB tak nevyužíval důsledně všechny právní prostředky při uplatňování a hájení práv státu jako vlastníka a neodůvodněně snižoval výnos z majetku.²⁷ SÚJB tímto postupem podhodnotil v letech 2013 až 2015 své výnosy minimálně o částku 588 328,56 Kč, neboť v roce 2012 nevyužil možnosti upravit nájemné, k čemuž byl oprávněn.

ÚPV měl v kontrolovaném období příslušnost hospodařit mimo jiné k budově na adrese U půjčovny 955/10, Praha 1. ÚPV zde v kontrolovaném období pronajímal 11 bytů o velikosti

²⁴ Zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů, ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů.

²⁵ Zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ Sdělení č. 180/2009 Sb., o rozřídění obcí do velikostních kategorií podle počtu obyvatel, o územním rozčlenění obcí seskupením katastrálních území, o výši základních cen za 1 m² podlahové plochy bytů, o cílových hodnotách měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu, o maximálních přírůstcích měsíčního nájemného a o postupu při vyhledávání maximálního přírůstku nájemného pro konkrétní byt, které vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj, uvádí, že aktuální nájemné nezahrnuje nájemné za vybavení bytu, ani platby za služby spojené s užíváním bytu nebo za vytápění a energii.

²⁷ Ustanovení § 14 odst. 1 a 4 zákona č. 219/2000 Sb., ustanovení § 2 až 4 zákona č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

od 42,70 m² do 125,61 m². Nájemní smlouvy byly ukončeny v roce 2015 z důvodu rozhodnutí předsedy ÚPV o nepotřebnosti majetku dle zákona č. 219/2000 Sb. a jeho následného převedení na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. V kontrolovaném období byla výše měsíčního nájemného podlahové plochy bytů stanovena měsíčně **od 95,53 Kč do 143,61 Kč/m²** v souvislosti s technickým stavem bytových jednotek.

NKÚ se dále zabýval kontrolou příjmů a výdajů souvisejících s Institutem průmyslově právní výchovy ÚPV (dále též „Institut“) a zahrnovaných do rozpočtu. V rámci organizační struktury ÚPV je Institut jedním z oddělení ÚPV – *Oddělení Institutu průmyslově právní výchovy*. ÚPV nabízel mimo jiné služby pro odborníky v oblasti ochrany průmyslového vlastnictví a další zájemce ve formě dvouletého dálkového specializačního studia, probíhajícího jedenkrát v měsíci ve dvoudenních soustředěních v prostorách v sídle ÚPV, které zahrnovalo výuku patentového práva, patentových informací a rešerší, práv na označení s návazností na související problematiku. Studium bylo určeno pro zájemce se středoškolským i vysokoškolským vzděláním. Přednášejícími byli jak zaměstnanci ÚPV, tak externí přednášející. Studia se účastnili externí zájemci (úplatně) a zaměstnanci ÚPV (bezúplatně). Dálkové dvouleté specializační studium probíhalo ve spolupráci s jednou ze soukromých pražských univerzit.

V kontrolovaném období měly příjmy ze školného klesající tendenci. Za období 2012 až 2016 činily celkové příjmy ze školného v Institutu 2 978 000 Kč. Dle údajů ÚPV zpracovaných k 30. 1. 2017 činily výdaje spojené se studiem na Institutu za období let 2012 až 2016 celkem 2 744 400 Kč.

ÚPV provozuje tuto činnost, přestože žádný právní předpis²⁸ upravující činnost ÚPV nestanovuje možnost nabízet vzdělávací služby za úplatu, resp. hradit za služby externích přednášejících i pro posluchače, kteří nejsou zaměstnanci ÚPV.²⁹

8. Účetnictví

Při kontrole dodržování postupů stanovených zákonem o účetnictví, vyhláškou č. 410/2009 Sb. a vyhláškou č. 323/2002 Sb. bylo zjištěno:

- **úctování na nesprávný účet** a tím porušení ustanovení § 4 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb. u ÚPV a u SÚJB. U ÚPV se jednalo se o náklady spojené s úklidovými službami v roce 2014 ve výši 1 178 028,15 Kč a v roce 2015 ve výši 1 160 349,60 Kč a dále o náklady spojené s opravou vozidla ve výši 13 450 Kč.

U SÚJB se jednalo o náklady spojené s opravou vozidla v roce 2013 ve výši 88 670,93 Kč, v roce 2014 se jednalo o částku 50 258,19 Kč a v roce 2015 o částku 99 669 Kč.

SÚJB v letech 2013 a 2014 chybně zaúčtoval zůstatkové ceny automobilů vyřazovaných v důsledku změny příslušnosti hospodaření s majetkem. O bezúplatné změně příslušnosti

²⁸ Zákon č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o ochraně průmyslového vlastnictví, zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochranných známkách), a zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ Ustanovení § 45 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.

hospodaření mělo být účtováno na vrub účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*. SÚJB tak v kontrolovaném období nadhodnotil náklady celkem o 79 348,81 Kč.

- SÚJB a ÚPV **neúčtovaly o všech účetních případech**, které souvisely s kontrolovaným obdobím, čímž nepostupovaly v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. SÚJB neúčtoval o opravách motorových vozidel v celkové hodnotě provedených prací, ale pouze ve výši uhrazené spoluúčasti na pojistné události. V kontrolovaném období se jednalo o 292 236 Kč. SÚJB dále porušil ustanovení § 4 odst. 8 a § 7 odst. 6 zákona č. 563/1991 Sb.

ÚPV nezaúčtoval do nákladů roku 2013 částku 48 614 Kč za opravu motorového vozidla poškozeného dopravní nehodou. ÚPV nezaúčtoval do výnosů roku 2013 úhradu od pojišťovny za poškození vozidla.

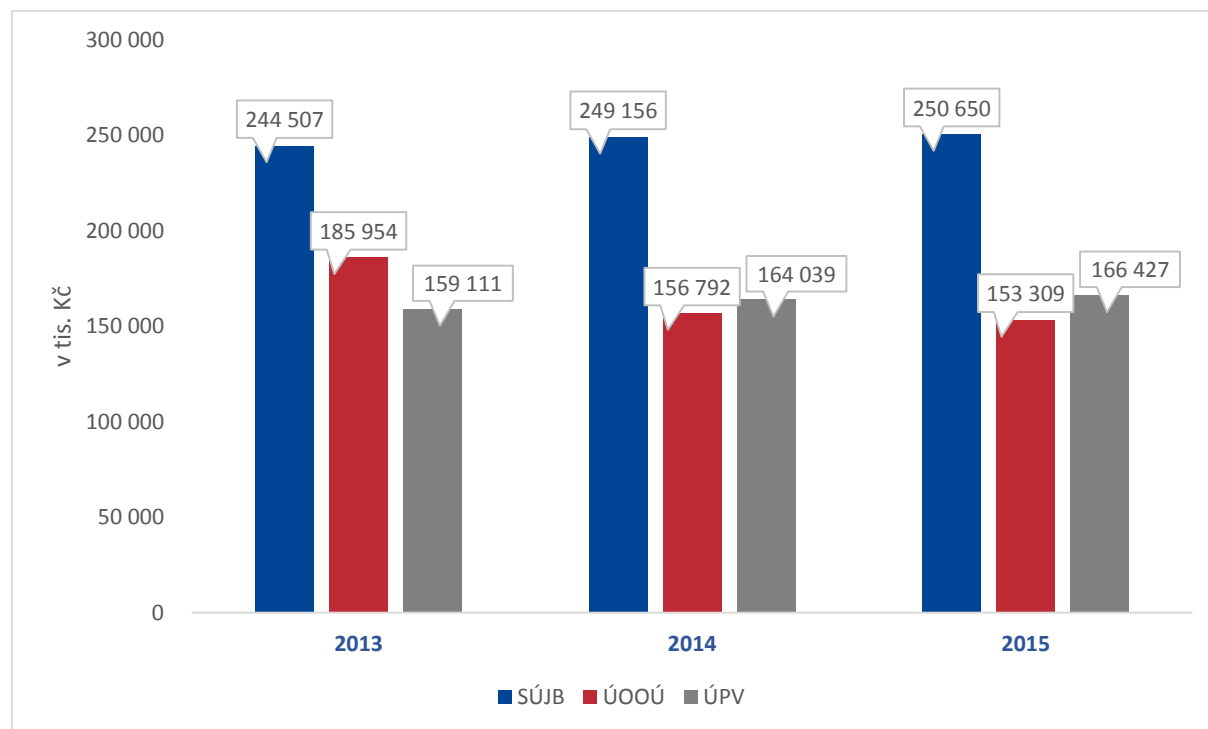
- **chybné zatřídění výdajů na nesprávnou rozpočtovou položku** a tím porušení ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., ustanovení § 1 odst. 2 vyhlášky č. 323/2002 Sb. u SÚJB a ÚPV. V kontrolovaném období se jednalo o výdaje na právní služby ve výši 16 940 Kč, o výdaje na provedené opravy, údržbu a servis motorových vozidel ve výši 238 598,12 Kč u SÚJB.

ÚPV chybně zatřídil výdaje na provedené opravy, údržbu a servis motorových vozidel ve výši 13 450 Kč.

Účetnictví SÚJB nebylo v účetním období roku 2013 až 2015 správné a úplné. Účetnictví ÚPV nebylo v účetním období roku 2013 úplné a v účetním období roku 2013 až 2015 správné ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb.

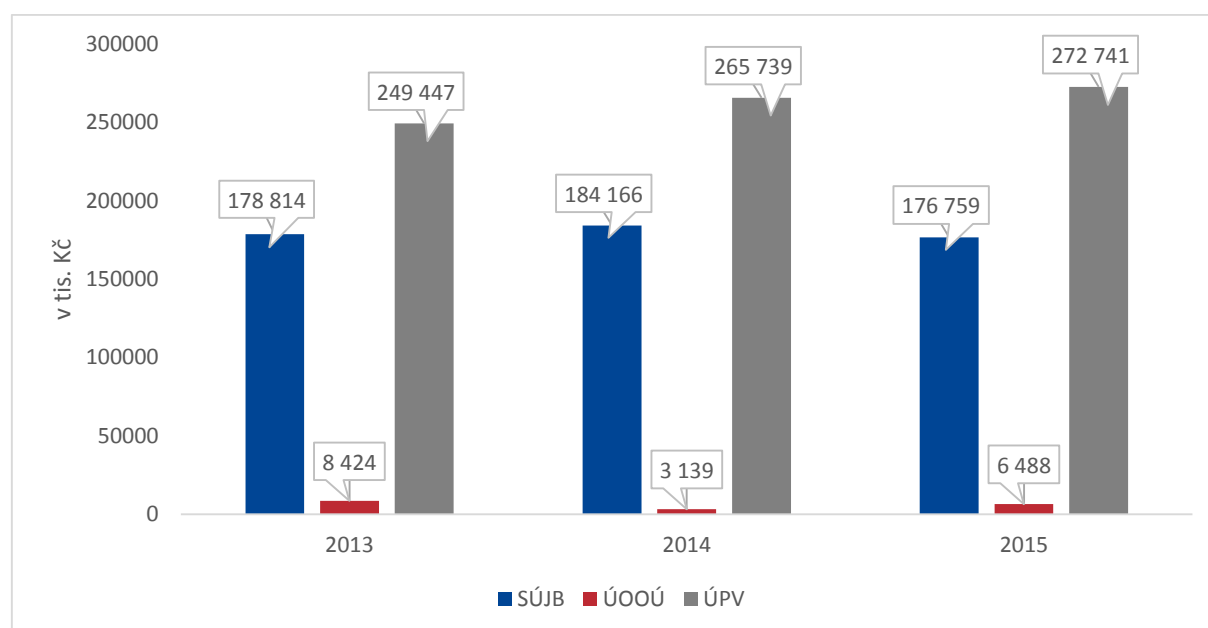
Příloha č. 1

Graf č. 1: Přehled nákladů z činnosti kontrolovaných osob v letech 2013–2015

Zdroj: účetní závěrky SÚJB, ÚOOÚ a ÚPV za roky 2013 až 2015; MONITOR – informační portál Ministerstva financí.

Graf č. 2: Přehled výnosů z činnosti kontrolovaných osob v letech 2013–2015

Zdroj: účetní závěrky SÚJB, ÚOOÚ a ÚPV za roky 2013 až 2015; MONITOR – informační portál Ministerstva financí.

16/30

Peněžní prostředky státní pokladny a řízení likvidity státní pokladny

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/30. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Daniel Reiesiegel, MPA.

Cílem kontroly bylo prověřit postupy Ministerstva financí při správě peněžních prostředků státní pokladny a při řízení likvidity státní pokladny; prověřit výnosy, náklady a stavy aktiv a pasiv související s řízením likvidity státní pokladny a se správou peněžních prostředků státní pokladny.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od listopadu 2016 do května 2017.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2015 a 2016, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo financí (dále také „MF“).

Námitky, které MF podalo proti kontrolnímu protokolu, vypořádala vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách.

Kolegium NKÚ na svém XIII. jednání, které se konalo dne 28. srpna 2017,
schválilo usnesením č. 8/XIII/2017
kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo financí je ústředním orgánem státní správy, organizační složkou státu a účetní jednotkou. MF je správcem čtyř kapitol státního rozpočtu, a to kapitol *Ministerstvo financí*, *Všeobecná pokladní správa*, *Státní dluh* a *Operace státních finančních aktiv*. Podle ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb.¹ patří do oblasti působnosti MF mimo jiné státní pokladna České republiky. Základním právním předpisem upravujícím správu peněžních prostředků státní pokladny a řízení likvidity státní pokladny je zákon č. 218/2000 Sb.²

Materiál *Záměr vytvoření Státní pokladny* byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 9. února 2005 č. 169³ s cílem zefektivnit proces řízení veřejných financí, jehož součástí je i řízení dluhu a denní likvidity. Schválený materiál vlády předpokládal, že systém státní pokladny „... bude umožňovat jednotnou správu prostředků státního rozpočtu i prostředků poskytnutých z EU, případně dalších zdrojů.“

Kontrola peněžních prostředků státní pokladny a řízení likvidity navazuje na dříve realizované kontroly NKÚ, které se týkaly budování státní pokladny (kontrolní akce č. 08/14⁴, 12/09⁵), případně s řízením likvidity státní pokladny souvisely (např. kontrolní akce č. 15/13⁶).

Státní pokladna se v průběhu roku vypořádává s výkyvy v denních příjmech i výdajích. Řízení likvidity státní pokladny lze chápat jako řízení hotovostních toků s cílem zajistit dostatek prostředků pro realizaci denních úhrad a volné prostředky zhodnocovat (tj. krátkodobě je ukládat nebo investovat na finančním trhu nebo z nich poskytovat krátkodobé zápůjčky a úvěry právnickým osobám).

Peněžní prostředky státní pokladny jsou tvořeny souhrnem peněžních prostředků na účtech podřízených státní pokladně, tj. peněžními prostředky, které mohou být vedeny pouze na účtech u České národní banky (dále také „ČNB“) a nemohou být převáděny na účty, které státní pokladně nejsou podřízeny (účty tzv. povinných klientů), a peněžními prostředky na účtech povinně zřízených u ČNB, které jsou určeny pro příjem peněžních prostředků ze státního rozpočtu, státních fondů nebo Národního fondu, přičemž však peněžní prostředky z těchto účtů mohou být majiteli převáděny na účty mimo ČNB (účty tzv. nepovinných klientů). Přehled všech skupin účtů podřízených státní pokladně je uveden v příloze č. 1.

Pro evidenci peněžních prostředků státní pokladny na účtech podřízených státní pokladně slouží souhrnné účty státní pokladny, které vede ČNB v českých korunách a v jednotné evropské měně, příp. v dalších měnách dohodnutých ve smlouvě.⁷

¹ Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

² Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

³ Usnesení vlády ČR ze dne 9. února 2005 č. 169, k záměru vytvoření Státní pokladny.

⁴ Kontrolní akce č. 08/14 – *Finanční prostředky vynaložené v souvislosti s budováním Státní pokladny*.

⁵ Kontrolní akce č. 12/09 – *Peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s budováním informačního systému Státní pokladny*.

⁶ Kontrolní akce č. 15/13 – *Státní dluh a výdaje na jeho financování*.

⁷ Ustanovení § 33 odst. 2 a 4 zákona č. 218/2000 Sb.

Průměrný denní stav disponibilních zdrojů státní pokladny v kontrolovaném období činil 157,7 mld. Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

Kontrolou byla ověřována výše výnosů a nákladů, stav aktiv a pasiv souvisejících se správou peněžních prostředků státní pokladny a řízením likvidity státní pokladny. Dále bylo ověřováno:

1. zda jsou jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny podřízeny veškeré účty, které mají být dle rozpočtových pravidel státní pokladně podřízeny;
2. jaká je struktura peněžních prostředků využívaných při řízení likvidity státní pokladny;
3. jak postupy MF při řízení likvidity státní pokladny ovlivnily výši výpůjční potřeby a výši státního dluhu;
4. zda údaje vykazované ve státním závěrečném účtu a finančních výkazech odpovídají skutečnosti.

V kontrolované oblasti nebyly zjištěny významné nedostatky ani nebylo shledáno, že by MF při správě peněžních prostředků státní pokladny a při řízení likvidity státní pokladny postupovalo ne hospodárně a neúčelně. Využití peněžních prostředků státní pokladny jako zdroje krytí potřeb státu umožnilo snížit dluhové financování a v důsledku toho snížit úrokové náklady s tím spojené.

III. Skutečnosti zjištěné kontrolou

NKÚ ověřil výši výnosů a nákladů, stavy aktiv a pasiv souvisejících se správou peněžních prostředků státní pokladny a nezjistil v těchto oblastech nedostatky.

Dále bylo ověřeno:

K bodu 1. – účty státní pokladny

V kontrolovaném období byly vedeny dva souhrnné účty státní pokladny, a to v českých korunách a v jednotné evropské měně. Kontrolou nebylo zjištěno, že by pod souhrnné účty v těchto měnách nebyly zařazeny všechny účty dle zákona č. 218/2000 Sb. MF však nezřídilo souhrnný účet ve švýcarských francích (CHF), přestože je v této měně veden jeden z účtů Národního fondu, a nepostupovalo tak v souladu s ustanovením § 33 zákona č. 218/2000 Sb. S ohledem na nízký finanční objem tohoto účtu⁸ nepovažuje NKÚ toto zjištění za významné.

Souhrn prostředků na účtech podřízených souhrnným účtům (bez zahrnutí účtů řízení likvidity⁹) činil v roce 2015 celkem 165,1 mld. Kč a v roce 2016 celkem 158,9 mld. Kč. Stav jednotlivých skupin účtů podřízených souhrnným účtům je uveden v tabulkách č. 1 a č. 2.

⁸ Stav tohoto účtu k 31. 12. 2015 činil 2 197 539 CHF (54 784 647,27 Kč), k 31. 12. 2016 činil 2 465,86 CHF (62 055,83 Kč).

⁹ Stav účtů řízení likvidity státní pokladny představuje výši investovaných přebytků peněžních prostředků souhrnných účtů k určitému datu, a snižuje tak výši zůstatků souhrnných účtů, resp. snižuje výši disponibilních zdrojů státní pokladny.

Tabulka č. 1 – Stav prostředků na korunových účtech podřízených státní pokladně dle jednotlivých skupin (v Kč)

	31. 12. 2015	31. 12. 2016
1. Příjmové a výdajové účty státního rozpočtu ¹⁾	-62 804 243 282,20	61 774 041 352,33
2. Účty státních finančních aktiv	50 967 293 046,55	51 267 888 576,41
3. Účty ministerstva pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu	-18 852 097 728,22	-144 482 734 989,09
z toho: účet řízení likvidity státní pokladny ²⁾	0,00	-187 862 708,12
z toho: refinancování (zapojení zdrojů státní pokladny)	-81 656 341 011,40	-144 653 926 683,91
4. Účty finančních a celních úřadů	14 882 758 934,39	16 782 706 945,25
5. Účty RF, FKSP	4 284 924 519,02	5 647 216 203,44
6. Účty cizích prostředků	27 697 519 096,07	25 215 379 742,13
7. Účty příspěvkových organizací	2 811 655 148,91	13 717 915 546,79
8. Účty státních fondů a Národního fondu	53 166 380 798,18	57 709 417 008,08
9. Účty bývalého Fondu národního majetku	11 306 501 577,25	16 965 165 470,88
10. Účty SŽDC	80 478,27	2 070 636 673,56
11. Účty územních samosprávných celků	9 626 543 093,29	25 166 238 176,82
12. Účty regionálních rad regionů soudržnosti	7 515,23	7 164,63
13. Účty veřejných výzkumných institucí	151 360 610,93	664 591 099,51
14. Účty veřejných vysokých škol	97 487 287,43	626 753 248,45
15. Účty zdravotních pojišťoven	-	18 151 705 928,18
16. (15.) Účty dalších právnických osob	142 747 380,18	2 651 092 707,29
Celkem	93 478 918 475,28	153 928 020 854,66

Zdroj: MF.

1) Výše odpovídá saldu státního rozpočtu (schodku, přebytku) za daný rok.

2) Stav účtu řízení likvidity státní pokladny představuje výši investovaných přebytků peněžních prostředků souhrnných účtů k určitému datu, a snižuje tak výši zůstatku souhrnných účtů, resp. snižuje výši disponibilních zdrojů státní pokladny.

Tabulka č. 2 – Stav prostředků na eurových účtech podřízených státní pokladně dle jednotlivých skupin (v přepočtu na Kč)

	31. 12. 2015	31. 12. 2016
3. Účty ministerstva pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu	-52 908 915 448,57	-1 788 187 984,81
z toho: účet řízení likvidity státní pokladny ¹⁾	-71 481 135 900,80	-4 647 444 330,77
z toho: refinancování (zapojení zdrojů státní pokladny)	-21 621 200 000,00	-3 377 625 000,00
6. Účty cizích prostředků	188 943 697,40	202 157 977,42
8. Účty státních fondů a Národního fondu	51 744 389 484,30	1 545 853 336,03
9. Účty bývalého Fondu národního majetku	1 105 422 132,80	0,00
16. (15.) Účty dalších právnických osob	33 715 327,37	187 303 805,40
Celkem	163 555 193,30	147 127 134,04

Zdroj: MF.

1) Stav účtu řízení likvidity státní pokladny představuje výši investovaných přebytků peněžních prostředků souhrnných účtů k určitému datu, a snižuje tak výši zůstatků souhrnných účtů, resp. snižuje výši disponibilních zdrojů státní pokladny.

V kontrolovaném období nenastal krátkodobý nedostatek peněžních prostředků na souhrnných účtech státní pokladny, MF tudíž nemuselo realizovat postupy k překonání pokladního nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu.

MF hradí poplatky za vedení účtů povinných klientů a za platební služby poskytované k těmto účtům. V roce 2015 činila výše hrazených poplatků celkem 181,2 mil. Kč, v roce 2016 činila celkem 187,8 mil. Kč. NKÚ ověřil výši poplatků souvisejících s vedením účtů řízení likvidity u ČNB a nezjistil nedostatky.

K bodům 2. a 3. – struktura peněžních prostředků a postupy MF při řízení likvidity státní pokladny

MF v kontrolovaném období kromě dluhového financování (tj. zejména vydávání a prodeje státních dluhopisů) využívalo jako zdroj pro krytí potřeb státu peněžní prostředky státní pokladny, které byly nejvýznamnější položkou nedluhového financování. Podrobný přehled využitých zdrojů financování mimo emisní činnost je uveden v příloze č. 2.

Stav využitých peněžních prostředků státní pokladny činil k 31. 12. 2015 celkem 103,4 mld. Kč (součet ř. 4 a 7 přílohy č. 2) a oproti stavu k 31. 12. 2014 ve výši 50,7 mld. Kč (součet ř. 4 a 7 přílohy č. 2) se zvýšil o 52,7 mld. Kč. Dluhové financování by se v důsledku využití peněžních prostředků státní pokladny mohlo snížit o částku 52,7 mld. Kč v případě, že by se ostatní nedluhové zdroje financování (uvedené v ř. 12. až 15 přílohy č. 2) nezměnily. Po jejich započtení, tj. zvýšení stavu rezervy pro vyloučení tržních rizik (ř. 12 přílohy č. 2) a zohlednění ostatních vlivů (ř. 13 až 15 přílohy č. 2), se výsledně snížilo dluhové financování o 43,2 mld. Kč (ř. 16 přílohy č. 2), s tím související předpokládaná úspora úrokových nákladů činí dle kontrolou ověřeného výpočtu MF 1,3 mld. Kč.¹⁰

Stav využitých peněžních prostředků státní pokladny k 31. 12. 2016 zásadně ovlivnil přebytek státního rozpočtu dosažený ve výši 61,8 mld. Kč (ř. 2 přílohy č. 2), který snížil celkový stav využitých peněžních prostředků státní pokladny na 86,3 mld. Kč (součet ř. 4 a 7 přílohy č. 2) k 31. 12. 2016. Po započtení dalších nedluhových zdrojů financování (uvedených v ř. 12 až 15 přílohy č. 2) je výsledkem stav, kdy dluhové financování bylo vyšší o 2,3 mld. Kč než skutečná potřeba financování státu (kladný zůstatek ve výši 2,3 mld. Kč v ř. 16 přílohy č. 2).

Investování

Přebytky peněžních prostředků na korunových a eurových souhrnných účtech státní pokladny MF investovalo formou REPO¹¹ a DEPO¹² operací, příp. je ukládalo na bankovní účty vedené mimo ČNB nebo z nich poskytovalo zápůjčky. MF ukládalo na bankovní účty mimo ČNB především eurové peněžní prostředky, neboť tyto účty nebyly na rozdíl od eurového souhrnného účtu zatíženy zápornými úrokovými sazbami.

Struktura investic k poslednímu dni jednotlivých čtvrtletí kontrolovaného období realizovaných z účtů řízení likvidity státní pokladny v českých korunách a eurech je uvedena v tabulkách č. 3 a č. 4. Stav peněžních prostředků na bankovních účtech odpovídal bankovním výpisům, údajům ve výkazech ČNB, sestávám z informačního systému MF i údajům z účetnictví.

¹⁰ Jedná se o součet úspory v jednotlivých letech do splatnosti státních dluhopisů, které nebyly prodány. Pro výpočet úspory u variabilně úročených dluhopisů byly zafixovány současné platné sazby.

¹¹ Uložení peněžních prostředků se zajištěním.

¹² Uložení peněžních prostředků bez zajištění.

Tabulka č. 3 – Stav a struktura investic realizovaných z peněžních prostředků souhrnného účtu státní pokladny vedeného v českých korunách (v mld. Kč)

	Rok 2015					Rok 2016			
	1. 1.	31. 3.	30. 6.	30. 9.	31. 12.	31. 3.	30. 6.	30. 9.	31. 12.
DEPO	22,080	48,203	43,000	44,592	0	64,000	20,000	0	0,014
REPO	64,000	52,000	31,000	41,000	0	85,832	0	0	0
Vklad na BÚ	0	0	1,000	1,000	0	1,000	0	0	0
Zápůjčky	0	0,087	0,087	0,087	0	0,107	0,250	0,383	0,174

Zdroj: MF.

Tabulka č. 4 – Stav a struktura investic realizovaných z peněžních prostředků souhrnného účtu státní pokladny vedeného v eurech (v mld. €)

	Rok 2015					Rok 2016			
	1. 1.	31. 3.	30. 6.	30. 9.	31. 12.	31. 3.	30. 6.	30. 9.	31. 12.
DEPO + REPO	2,137	3,345	2,720	3,410	1,810	0,990	0,820	0,620	0
Vklad na BÚ	0	0	0,018	0,025	0	0,014	0,037	0,032	0
Mezibank. převody	0,045	0	0,325	0,175	0,035	0	0	0	0,047
Devizové swapy ¹⁾	0	0	0	0	0,800	0,200	0	0	0,125

Zdroj: MF.

1) Devizové swapy uzavřené v roce 2015 (resp. 2016) s konečnou výměnou v roce 2016 (resp. 2017). Swapem je označována transakce, jejíž podstatou je směna v měně A do měny B při současném kurzu a zároveň zpětná směna v dohodnutém termínu v pevně sjednaném kurzu.

Kontrolou připisování úroků z investování podle smluvně sjednaných sazeb a algoritmů a kontrolou toho, jak byly úroky promítnuty do výnosů a převedeny do příjmů státního rozpočtu dle ustanovení § 45 odst. 10 a § 34 odst. 8 zákona č. 218/2000 Sb., nebyly zjištěny nedostatky. Úroky propočítané NKÚ se shodovaly s částkami úroků připsanými na bankovní účty při splatnosti obchodů.

MF převedlo v letech 2015 i 2016 z účtu řízení likvidity na běžný účet u jedné z komerčních bank peněžní prostředky ve výši 1 mld. Kč. Kreditní zůstatek do výše 1 mld. Kč byl úročen sazbou 0,05 % p. a. Dodatkem ke smlouvě uzavřeným dne 15. 4. 2016 bylo sjednáno, že zůstatek nebude úročen. MF obdrželo za první čtvrtletí roku 2016 úrok, za období od 1. 4. 2016 do dne před nabytím účinnosti dodatku však úrok neobdrželo, přestože dle smlouvy na něj mělo nárok. Výše tohoto neobdrženého úroku měla před zdaněním činit 19 tis. Kč. MF tento nárok neuplatňovalo ani nevymáhalo, přestože mu to ukládá zákon č. 219/2000 Sb.¹³

K bodu 4. – údaje ve státním závěrečném účtu a finančních výkazech

Příjmy z REPO a DEPO operací zaúčtované v kontrolovaném období odpovídaly údajům uvedeným ve státním závěrečném účtu (dále také „SZÚ“) za rok 2015 a v návrhu SZÚ za rok 2016 s výjimkou nevýznamného rozdílu u příjmů z eurových REPO operací (v SZÚ za rok 2015 jsou uvedeny v objemu o 0,02 mil. Kč nižším, než v jakém byly zaúčtovány).

Ve finančních výkazech za roky 2015 a 2016 odpovídal úhrn položek třídy 8, který v kapitole 396 – *Státní dluh* vyjadřuje saldo státního rozpočtu, skutečně dosaženým saldům státních rozpočtů v jednotlivých letech.

¹³ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Účty tzv. povinných klientů:

- příjmové a výdajové účty státního rozpočtu;
- účty státních finančních aktiv;
- účty MF pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu s výjimkou účtů, které MF za tímto účelem zřizuje v bankách a pobočkách zahraničních bank nebo v bankách v zahraničí;
- účty finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu, rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv, a účty určené ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie;
- účty rezervních fondů OSS a účty fondů kulturních a sociálních potřeb OSS;
- účty cizích prostředků, účty, u kterých z povahy příjmů a výdajů dané právním předpisem vyplývá, že nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu, samostatné běžné účty závodního stravování, účty sdružených prostředků;
- účty příspěvkových organizací;
- účty státních fondů a Národního fondu (do 19. 2. 2015 také účty Pozemkového fondu České republiky);
- zvláštní účty MF podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku České republiky;
- s účinností od 10. 5. 2016 účty státní organizace Správa železniční dopravní cesty (do 9. 5. 2016 byly řazeny mezi účty tzv. nepovinných klientů);
- s účinností od 10. 5. 2016 účty Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, včetně zvláštního účtu veřejného zdravotního pojištění, a dále účty resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven.

Účty tzv. nepovinných klientů:

- účty územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí určené k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů, Národního fondu a dalších prostředků, které si na ně územní samosprávné celky nebo dobrovolné svazky obcí převedou nebo je na ně přijmou; tyto účty územních samosprávných celků jsou určeny též k příjmu výnosů z daní nebo podílu na nich, převáděných těmito příjemcům podle zákona upravujícího rozpočtové určení daní, pokud územní samosprávný celek tuto možnost nevyloučí písemným oznámením Ministerstvu financí a správci daně;
- účty regionálních rad regionů soudržnosti určené k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a Národního fondu a dalších prostředků, které si na ně regionální rady regionů soudržnosti převedou nebo je na ně přijmou;
- účty veřejných výzkumných institucí určené k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a Národního fondu a dalších prostředků, které si na ně veřejné výzkumné instituce převedou nebo je na ně přijmou;
- účty veřejných vysokých škol určené k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a Národního fondu a dalších prostředků, které si na ně veřejné vysoké školy převedou nebo je na ně přijmou;
- účty dalších právnických osob vedené se souhlasem MF u České národní banky.

Zdroje financování mimo emisní činnost

Řádek	Nedluhové financování (-) zapojení prostředků SP	2014	2015	2016
1	Korunové refinancování ze státní pokladny v Kč (stavy na účtech k 31. 12. bez zahrnutí vlivu nevyplacených jistin odmaturovaných státních dluhopisů a přebytku SR)	-50 684 698 127,88	-81 656 341 011,40	-144 653 926 683,91
2	Přebytek státního rozpočtu v Kč ^{Pozn. 1}	-	-	61 774 041 352,33
3	Nevyplacené jistiny odmaturovaných státních dluhopisů v Kč ^{Pozn. 2}	-32 473 422,02	-114 401 712,87	-
4	Korunové refinancování ze státní pokladny v Kč celkem (do roku 2015 včetně celkové jmenovité hodnoty nevyplacených jistin již splatných SD) (ř. 4 = ř. 1 + ř. 2 + ř. 3)	-50 717 171 549,90	-81 770 742 724,27	-82 879 885 331,58
5	Změna stavu korunového refinancování ze státní pokladny v Kč celkem ^{Pozn. 3}	-50 717 171 549,90	-31 053 571 174,37	-1 109 142 607,31
6	Eurové refinancování ze státní pokladny v € (stav k 31. 12.)	0	-800 000 000,00	-125 000 000,00
7	Eurové refinancování ze státní pokladny v přepočtu na Kč v rámci realizovaných swapů (stav k 31. 12.)	0	-21 621 200 000,00	-3 377 625 000,00
8	Změna stavu eurového refinancování ze státní pokladny v € ^{Pozn. 3}	0	-800 000 000,00	675 000 000,00
9	Změna stavu eurového refinancování ze státní pokladny v přepočtu na Kč v rámci realizovaných swapů ^{Pozn. 3}	0	-21 621 200 000,00	18 243 575 000,00
10	Stav rezervy k 31. 12. v € ^{Pozn. 4}	416 486 572,88	687 223 698,51	105 819 998,00
11	Stav rezervy k 31. 12. v přepočtu na Kč dle kurzu ČNB	11 547 090 233,11	18 572 220 452,23	2 859 256 345,96
12	Změna stavu rezervy peněžních prostředků v Kč ^{Pozn. 3} (+) zvýšení rezervy (-) snížení rezervy	-51 146 634 903,87	7 025 130 219,10	-15 712 964 106,27
13	Přecenění cizoměnové části rezervy vlivem kurzových rozdílů v Kč	-135 956 364,56	425 590 014,67	-32 608 301,22
14	Operace státních finančních aktiv v Kč (+) zvýšení stavu SFA ^{Pozn. 5} (-) snížení stavu SFA	2 284 425 261,99	2 064 338 601,88	960 519 946,53
15	Přijaté peněžní prostředky (dary) a ostatní vlivy v Kč	-5 498 787,66	-406 688,38	-16 798,00
16	Řízení likvidity a operace finančních aktiv v Kč celkem (ř. 16 = ř. 5 + ř. 9 + ř. 12 + ř. 13 + ř. 14 + ř. 15)	-99 720 836 344,00	-43 160 119 027,07	2 349 363 133,73

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 396 – *Státní dluh*, výpisy z bankovních účtů, confirmace, spisy a odpovědi MF.

Pozn. 1: MF dne 4. 1. 2017 převedlo na korunový bankovní účet č. 1978-28621001/0710 v režimu DODATKY přebytek státního rozpočtu za rok 2016 ve výši 61 774 041 352,33 Kč.

Pozn. 2: Počínaje rokem 2016 MF v zájmu zvýšení transparentnosti již nezahrnulo do korunového refinancování nevyplacené jistiny odmaturovaných státních dluhopisů.

Pozn. 3: Změna stavu = stav k 31. 12. roku_R minus stav k 31. 12. roku_{R-1}.

Pozn. 4: Stav rezervy vykázaný ve zprávách o řízení státního dluhu ČR v roce 2015 a 2016 odpovídal kladnému zůstatku účtu č. 34534-2055021/0710 vedeného v eurech.

Pozn. 5: Zvýšení stavu na účtech státních finančních aktiv snižuje nedluhové zdroje financování.

Seznam zkratk

BÚ	Běžný účet
ČNB	Česká národní banka
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
MF	Ministerstvo financí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
RF	Rezervní fond
SD	Státní dluhopisy
SFA	Státní finanční aktiva
SZÚ	Státní závěrečný účet
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace

16/31**Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/31. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Málek.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda program zaměřený na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol vychází z jasně definovaných potřeb a je realizován podle stanovených předpokladů, efektivně, účelně a hospodárně.

Kontrolováno bylo období od roku 2011 do roku 2016, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od září 2016 do dubna 2017.

Kontrolované osoby:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále též „MŠMT“),
- České vysoké učení technické v Praze (dále též „ČVUT“),
- Univerzita Hradec Králové (dále též „UHK“),
- Vysoké učení technické v Brně (dále též „VUT“),
- Univerzita Palackého v Olomouci (dále též „UPOL“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a České vysoké učení technické v Praze, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách.

Kolegium NKÚ na svém XI. jednání, které se konalo dne 24. července 2017, **schválilo** usnesením č. 8/XI/2017 **kontrolní závěr** v tomto znění:

I. Informace k předmětu kontroly

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro oblast vysokého školství, vědu, výzkum a vývoj. MŠMT je poskytovatelem peněžních prostředků státního rozpočtu (dále též „SR“) a zpracovává koncepce rozvoje svěřených oblastí. MŠMT je správcem programu 133 210 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol* (dále jen „program“), v jehož rámci jsou realizovány zejména akce stavebního charakteru zaměřené na obnovu objektů veřejných vysokých škol (dále též „VVŠ“). VVŠ jsou právníckými osobami, samostatnými účetními jednotkami a veřejnými zadavateli. Jejich postavení upravuje zákon o vysokých školách¹. Kompetence² vůči VVŠ podle tohoto zákona vykonává MŠMT. V České republice (dále též „ČR“) působilo ke konci roku 2016 celkem 26 VVŠ.

Vývoj v oblasti vysokého školství byl v kontrolovaném období ovlivněn demografickým zlomem, kdy skončil rychlý nárůst počtu studentů patrný v předchozích letech a zejména od roku 2013 začalo docházet k jeho stagnaci. Základním koncepčním dokumentem rozvoje vysokého školství byl každoročně aktualizovaný dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol (dále jen „konceptní záměr MŠMT“) zpracováváný podle zákona o vysokých školách. Sloužil mj. pro každoroční zpracování dlouhodobých záměrů vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti (dále jen „konceptní záměry“) jednotlivých VVŠ. Od roku 2017 byl nahrazen strategickým záměrem vzdělávací a tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol a každoročními plány jeho realizace (resp. strategickým záměrem vzdělávací a tvůrčí činnosti VVŠ a každoročními plány jeho realizace).

Prioritou konceptního záměru MŠMT na období 2011–2015 v oblasti financování investičních potřeb bylo směřování většiny finančních zdrojů do rekonstrukcí a modernizací stávající infrastruktury³. Další prioritou bylo vytváření podmínek pro efektivní využití prostředků operačních programů Evropské unie (dále jen „EU“) a rovněž snaha zmírnit negativní dopady nerovností způsobených nastavenými podmínkami pro jejich využití⁴.

Zpracování dokumentace programu (dále též „DP“) vycházelo především z konceptního záměru MŠMT na období 2011–2015. Dokumentaci vzala vláda na vědomí svým usnesením⁵. V období 2014–2015 vypracovalo MŠMT aktualizaci dokumentace, kterou vláda vzala v roce 2015 rovněž na vědomí svým usnesením⁶. Vláda touto změnou schválila zejména prodloužení realizace programu o tři roky (tabulka č. 1).

¹ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

² Kompetence vymezuje zejména ustanovení § 18 zákona č. 111/1998 Sb. (vztahující se k rozpočtu VVŠ).

³ Vzdělávací kapacity, knihovny, administrativní zázemí činnosti vysokých škol, informační a komunikační technologie, strojní a přístrojové vybavení.

⁴ Omezený přístup k prostředkům EU měly čtyři umělecké VVŠ, dvě neuniverzitní VVŠ a rovněž VVŠ se sídlem v Praze.

⁵ Usnesení vlády ČR ze dne 31. srpna 2011 č. 653, k dokumentaci programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy 133 210 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol*.

⁶ Usnesení vlády ČR ze dne 24. června 2015 č. 494, k aktualizaci dokumentace programu 133 210 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol*.

Tabulka č. 1 – Časové a finanční parametry programu (v mil. Kč)

	Souhlas vlády ČR dne	Realizace programu od–do	Dotace – účast SR	Vlastní zdroje VVŠ	Celkové výdaje na program
Původní dokumentace	31. 8. 2011	2011–2016	13 869,7	1 041,8	14 911,5
Aktualizace dokumentace	24. 6. 2015	2011–2019	13 834,7	1 658,1	15 492,8

Zdroj: dokumentace programu a její aktualizace.

Technické parametry stanovilo MŠMT v dokumentaci programu na základě podkladů vypracovaných jednotlivými VVŠ. Každý z 26 podprogramů⁷ byl vymezen konkrétními akcemi jedné VVŠ (dále též „plánované akce“), včetně parametrů. Pro stanovení účasti SR na financování jednotlivých podprogramů byl pro MŠMT kritériem zejména stav materiálně technické základny VVŠ a rovněž možnosti přístupu jednotlivých VVŠ k prostředkům EU, především z operačního programu *Výzkum a vývoj pro inovace* (dále jen „OP VaVpl“).

Z programu bylo v kontrolovaném období vyčerpáno celkem 5 737,7 mil. Kč (viz tabulka č. 2). NKÚ vybral ke kontrole šest investičních akcí u čtyř veřejných vysokých škol, na jejichž realizaci bylo ze SR poskytnuto v souhrnu 1 851,3 mil. Kč (viz příloha č. 1).

Tabulka č. 2 – Prostředky MŠMT čerpané na program v jednotlivých letech (v mil. Kč)

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011–2016
Čerpané prostředky	27,8	314,4	583,9	996,9	1 833,2	1 981,5	5 737,7

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 a 2016.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

NKÚ u MŠMT prověřil zejména soulad investičních potřeb VVŠ, uvedených v koncepčních záměrech a dalších dokumentech (investiční programy či plány), s dokumentací programu, dále obsah dokumentace programu a nastavení jeho cílů a parametrů, administraci programu a také řízení a monitorování realizace programu, resp. jednotlivých podprogramů. U čtyř účastníků programu pak NKÚ prověřil přípravu a realizaci vybraných akcí se zaměřením na účelné, hospodárné a efektivní využití poskytnutých dotačních prostředků. NKÚ při kontrole zjistil:

Program zaměřený na obnovu MTZ VVŠ nevycházel z jasně definovaných technických parametrů a není realizován podle původně stanovených předpokladů.

A. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- MŠMT mělo na program schváleny prostředky SR ve výši 13,835 mld. Kč. VVŠ vyčerpaly ke konci původně schváleného období 2011–2016 pouze 5,738 mld. Kč, což je 41,5 %. Jednotlivé podprogramy se nepodařilo VVŠ včas připravit a realizovat.** Na pomalé

⁷ Část programu sloužící k zabezpečení realizace cílů jedné VVŠ.

čerpání reagovalo MŠMT v roce 2015 aktualizací DP a posunutím termínu ukončení programu o tři roky, tj. do konce roku 2019.

2. MŠMT nestanovilo v programu žádné kvalitativní parametry definované v ustanovení § 2 písm. c) vyhlášky č. 560/2006 Sb.⁸ Stanovené jednotkové ceny technických parametrů nemají dostatečnou vypovídací schopnost, jsou zkráceny jak cenou přístrojů a zařízení připočtenou k ceně stavebních prací, tak i svým konstantním charakterem, bez provedení jejich aktualizace. Systém nastavených cílů a parametrů tak není podporou pro sledování a vyhodnocování efektivnosti prostředků vynaložených na program.
3. MŠMT nestanovilo v devět let trvajícím programu milníky pro jeho hodnocení a předpokládá vyhodnotit plnění stanovených cílů až v rámci závěrečného vyhodnocení programu (po jeho ukončení, tj. po roce 2019).
4. MŠMT nemá po dobu realizace programu přehled o naplňování stanovených cílů programu ani o tom, jak realizace programu přispívá ke zlepšení celkového stavu materiálně technické základny jednotlivých VVŠ.
5. MŠMT nepřesně stanovilo v DP obsah investičního záměru (dále též „IZ“), takže IZ nespĺňovaly základní náležitosti vymezené ustanovením § 12 odst. 6 zákona č. 218/2000 Sb.⁹
6. MŠMT schvalovalo koncepční záměry, které neobsahovaly kompletní informace z oblasti financování rozvoje investičních potřeb VVŠ.
7. MŠMT zařadilo některé plánované akce do programu na jeho počátku (v roce 2011) nepřipravené¹⁰. Technické parametry těchto akcí MŠMT započítalo do hodnoty závazných parametrů programu v nulové či nereálné (několikanásobně nižší) hodnotě. V rámci aktualizace DP (v roce 2015) byly většinou hodnoty parametrů doplněny a upřesněny. V původní DP však hodnoty parametrů chyběly v celkovém součtu, a tedy neodpovídaly plánovaným prostředkům.
8. MŠMT registrovalo v březnu 2015 v programu objemově největší akci ČVUT-CIIRC (1 mld. Kč ze SR) v návaznosti na usnesení vlády¹¹, přestože akce nebyla v té době uvedena mezi konkrétními cíli (plánovanými akcemi) programu a přestože vybudování sídla Českého institutu informatiky, robotiky a kybernetiky (dále též „CIIRC“) nebylo uvedeno mezi obecnými cíli podprogramu ČVUT. Akce byla v roce 2014 určena k financování z OP VaVpl, avšak přesáhla maximální určený limit výdajů. MŠMT tak vydávalo řídicí dokumenty akce zařazené do programu v době, kdy již byl vybrán zhotovitel stavby a byla s ním uzavřena smlouva. V době vyhlášení veřejné zakázky na zhotovitele navíc nebylo ukončeno tři roky trvajícím územní řízení, ČVUT nemělo konečnou podobu projektové dokumentace pro provedení stavby a nemělo ani dostatek podkladů

⁸ Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

⁹ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁰ Nebyly vymezeny předpokládané technické parametry akce (nebyla zpracována studie či projektová dokumentace).

¹¹ Usnesení vlády ČR ze dne 22. září 2014 č. 779, k posílení výdajů vybraných rozpočtových kapitol v roce 2014, kterým došlo mj. k posílení výdajů rozpočtové kapitoly MŠMT o částku 400 mil. Kč určenou na financování akce ČVUT-CIIRC.

pro kvalifikovaný výpočet nákladů stavby. **V důsledku takového postupu u akce nebyly naplněny základní principy programového financování.**

B. Příjemci dotace

VUT porušilo podmínku MŠMT stanovenou v rozhodnutí o poskytnutí dotace tím, že uhradilo zhotoviteli fakturovanou částku ve výši 25 445 870 Kč, přestože věcné plnění nebylo realizováno v rozsahu deklarovaném fakturou. Tímto postupem VUT porušilo rozpočtovou kázeň.

NKÚ v souvislosti s provedenou kontrolou upozorňuje na následující rizika:

- A. V důsledku poměrně nízkého čerpání finančních prostředků určených na financování programu hrozí riziko výběru a realizace akcí, které nebudou naplňovat požadavky na účelnost, hospodárnost a efektivnost.
- B. Správce programu nebude schopen program po jeho ukončení vyhodnotit z hlediska efektivnosti vynaložených finančních prostředků.
- C. Nedostatečná připravenost jednotlivých akcí povede k dalšímu prodlužování programu.
- D. Hrozí postupná ztráta integrity programu v důsledku časového prodlužování programu. S tím souvisí přepracovávání DP, přesouvání akcí v rámci programu často spojené se změnou vedení školy i přesouvání akcí mezi programem a operačními programy.

III. Podrobnosti ke zjištěným skutečnostem

A. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

1. Nízké čerpání prostředků programu oproti plánu

VVŠ předložily MŠMT při tvorbě dokumentace programu požadavky, které převyšovaly disponibilní objem prostředků na program. Po dohodě s MŠMT stanovily VVŠ plánované akce k realizaci. Realizovat akce a čerpat prostředky začaly VVŠ později, než plánovaly (viz příloha č. 2), dokonce šest VVŠ až od roku 2014. V období 2011–2013 bylo celkové financování programu velmi nízké. Postupně se dařilo zvyšovat procento čerpání schváleného rozpočtu programu z 13 % v roce 2011 až na 126 % v roce 2016 (viz tabulka č. 3).

Tabulka č. 3 – Plánované a čerpané výdaje SR na program v období 2011–2016 (v mil. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011-2016
Plánovaný rozpočet – DP 08/2011	211,3	1 764,4	2 882,0	3 004,0	3 004,0	3 004,0	13 869,7
Plánovaný rozpočet – DP 06/2015	27,8	314,4	583,9	996,9	4 095,7	2 263,5	8 282,2
Schválený rozpočet	211,3	1 282,0	1 975,0	1 863,5	2 263,5	1 576,0	9 171,3
Upravený rozpočet	82,3	994,9	1 793,1	1 311,1	2 168,3	1 866,0	8 215,7
Skutečně čerpané prostředky	27,8	314,4	583,9	996,9	1 833,2	1 981,5	5 737,7
Skutečně čerpané prostředky/ schválený rozpočet (v %)	13 %	25 %	30 %	53 %	81 %	126 %	63 %
Skutečně čerpané prostředky/plánovaný rozpočet dle původní DP 08/2011 (v %)							41 %
Skutečně čerpané prostředky/plánovaný rozpočet dle aktualizované DP 06/2015 za období 2011–2016 (v %)							69 %

Zdroj: dokumentace programu a její aktualizace, státní závěrečné účty za roky 2011 až 2016.

Zpoždění realizace vykazovaly zejména akce většího rozsahu (individuálně¹² financované akce v objemu zpravidla vyšším než 200 mil. Kč), rozdíl oproti předpokladu činil až několik let. K častým důvodům zpoždění patřil posun přípravné fáze akce, komplikace při získávání územního rozhodnutí a stavebního povolení, průtahy při prováděných zadávacích řízeních a rovněž předkládání nekvalitně zpracovaných investičních záměrů, což mělo za následek dlouhý proces při jejich schvalování MŠMT (vracení IZ, někdy opakované, k doplnění či přepracování).

V reakci mj. na nízké čerpání prostředků začalo MŠMT v roce 2014 s přípravou aktualizace dokumentace programu, přičemž k jejímu schválení vládou došlo až v červnu 2015⁶. VVŠ v důsledku úpravy svých investičních plánů aktualizovaly plánované akce včetně parametrů a MŠMT přerozdělilo prostředky SR na jednotlivé podprogramy za účelem jejich využití. Největší akcí zařazenou do programu v rámci aktualizace DP byla akce *ČVUT-CIIRC* s účastí SR ve výši 1 mld. Kč. Malé čerpání prostředků programu naopak vykazovala například VVŠ, která odsunula realizaci své významné plánované akce *Kampus Albertov, výstavba Biocentra* do dalších let a v období 2011–2016 vyčerpala pouze 12,6 % prostředků SR určených na podprogram (500,1 mil. Kč).

2. Cíle a parametry programu, jednotkové ceny

MŠMT v dokumentaci programu stanovilo čtyři obecné cíle, aktualizací dokumentace nebyly měněny. Zahrnovaly obnovu a rekonstrukci stávajících ploch, získání nových ploch výstavbou či nákupem, podporu realizace opatření vedoucích k úsporám energií a pořízení informačních a komunikačních technologií a strojního či přístrojového vybavení. Cíle jednotlivých podprogramů VVŠ na tyto cíle navazovaly. MŠMT dále stanovilo pro každý podprogram plánované akce, včetně základních technických parametrů. Souhrn pěti základních technických parametrů, pro něž určilo MŠMT i orientační jednotkové ceny, je uveden v tabulce č. 4. Hodnoty těchto parametrů byly stanoveny závazně. Aktualizací DP byly upraveny závazné hodnoty základních parametrů i plánované akce. Kromě základních parametrů byly u akcí při jejich registraci stanoveny i doplňkové parametry, blíže specifikující danou akci. Žádný z parametrů akcí nemá vypovídací schopnost kvalitativního ukazatele, jak definuje vyhláška č. 560/2006 Sb. v ustanovení § 2 písm. c). MŠMT v programu použilo pouze kvantitativní parametry – měřitelné cíle akce podle ustanovení § 2 písm. j) této vyhlášky.

Tabulka č. 4 – Závazné hodnoty technických parametrů programu

Parametr (jednotka)	Původní DP (08/2011)	Aktualizace DP (06/2015)	Orientační cena za jednotku
Obestavěný prostor (m ³)	2 042 097 m ³	1 913 527 m ³	8 500 Kč/m ³
Užitková plocha po technické obnově (m ²)	290 093 m ²	330 940 m ²	30 000 Kč/m ²
Užitková plocha nově získaná (m ²)	164 778 m ²	107 895 m ²	50 000 Kč/m ²
Zateplovaná plocha objektů (m ²)	65 606 m ²	52 117 m ²	4 900 Kč/m ²
Technická obnova obvodového pláště objektů (m ²)	28 263 m ²	57 710 m ²	13 000 Kč/m ²

Zdroj: dokumentace programu a její aktualizace.

Orientační jednotkové ceny stanovilo MŠMT na základě sledování nákladů obdobných stavebních prací realizovaných u VVŠ v období 2003–2008. Do orientačních jednotkových cen MŠMT zahrnuje kromě samotné ceny stavebních prací i další náklady přípravy a realizace

¹² Akce financované individuální dotací ze státního rozpočtu podle ustanovení § 13 odst. 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb.

stavby, a to zejména na projektovou činnost, inženýrskou činnost, dodávky interiérového a dalšího vybavení (včetně strojů a přístrojů), informační systémy, úpravy venkovních ploch apod., a rovněž DPH¹³. Porovnání jednotkových cen akcí s orientačními jednotkovými cenami stanovenými v DP nemá dostatečnou vypovídací schopnost z následujících důvodů:

- MŠMT orientační jednotkové ceny neaktualizovalo, a tedy nereflektovalo časový vývoj (v určitém období i pokles) těchto cen. MŠMT ani při aktualizaci DP orientační ceny nezkoumalo a neupravilo, například v návaznosti na vývoj indexu stavebních prací.
- Jednotkové ceny zahrnují náklady na akci včetně veškerého vybavení a nezohledňují ceny stavebních prací samostatně bez cen strojů, přístrojů či dalšího zařízení a inventáře. Přitom ceny za pořízení strojů, přístrojů a dalšího vybavení se mohou u jednotlivých akcí značně lišit. Příkladem, kdy významnou část ceny akce (8,5 %) tvořila cena vybavení včetně přístrojů, je akce ČVUT-CIIRC. Pro dosažení lepší vypovídací schopnosti je nutné posuzovat cenu za stavbu, včetně souvisejících projektových a dalších prací, odděleně od ceny za pořízení strojů, přístrojů, zařízení, vybavení a inventáře.

Problematické z hlediska posuzování jednotkových cen jsou akce, které zahrnují zároveň výstavbu i rekonstrukci prostor, nebo zároveň rekonstrukci prostor a zateplení, resp. obnovu obvodového pláště objektu. MŠMT u takovýchto akcí není schopno přesně rozdělit celkovou cenu na sledované kategorie, neboť VVŠ předkládají cenu souhrnnou. Přitom například orientační jednotková cena za 1 m² užitné plochy nově získané a 1 m² užitné plochy technické obnovy se výrazně liší (30 000 Kč a 50 000 Kč za 1 m²). Příklady jednotkových cen akcí jsou uvedeny v příloze č. 3, z uvedených hodnot je patrný jejich velký rozptyl. Důvodem je mj. různý charakter staveb (rekonstrukce a modernizace stávajícího objektu, zvětšení kapacity dostavbou objektu nebo novostavba objektu, která je zpravidla nejdražší) a dále konkrétní technické a technologické aspekty realizace stavby¹⁴ spolu se standardem případně nadstandardem vybavení v důsledku rozmanitosti profesního zaměření školy nebo i nutné respektování památkové ochrany objektů.

3. Hodnocení plnění cílů programu

V devět let trvajícím programu nestanovilo MŠMT žádné milníky pro jeho hodnocení. MŠMT v DP neuvedlo kvantifikovaný výchozí stav materiálně technické základny jednotlivých VVŠ, tento stav byl obsažen pouze v podkladech VVŠ pro tvorbu dokumentace programu. V průběhu realizace programu MŠMT sice monitorovalo financování jednotlivých akcí ve vztahu k čerpání rozpočtu, avšak celkové vyhodnocení splněných kvantifikovaných cílů programu neprovedlo. Vyhodnocení plnění cílů MŠMT předpokládá provést až v rámci závěrečného vyhodnocení po ukončení programu (tj. po roce 2019). MŠMT tak v průběhu devítileté realizace programu nemá přehled o naplňování stanovených kvantifikovaných cílů programu ani o tom, jak realizace programu přispívá ke zlepšení celkového stavu materiálně technické základny jednotlivých VVŠ.

¹³ Základní sazba DPH v období 2011–2012 činila 20 %, od roku 2013 činila 21 %.

¹⁴ Konstrukční systém, základové poměry, způsob založení stavby, lokalita výstavby, dostupnost místa stavby apod.

4. Obsah investičního záměru akce

Registraci akce provádí MŠMT na základě investičního záměru vypracovaného VVŠ. Obsahové náležitosti IZ upravuje ustanovení § 12 odst. 6 zákona č. 218/2000 Sb. MŠMT stanovilo v DP obsah IZ nepřesně. Z obsahu DP totiž vyplývá, že „*zhodnocení efektivnosti vynaložených prostředků*“ považuje MŠMT za totéž, jako „*specifikaci požadavků na zabezpečení budoucího provozu objektu*“. Dle citovaného ustanovení zákona řádně vypracovaný investiční záměr přitom obsahuje jak „*vyjádření efektivnosti vložených prostředků*“, tak i „*specifikaci požadavků na zabezpečení provozu budované nebo obnovované kapacity*“.

5. Konceptní záměry VVŠ

MŠMT ponechalo na VVŠ, v jakém rozsahu a do jaké hloubky bude oblast financování investičního rozvoje školy v konceptních záměrech zpracována. U jednotlivých VVŠ se v období 2011–2016 rozsah i hloubka zpracování této oblasti výrazně lišily. Konceptní záměry některých VVŠ oblast financování investičních potřeb neobsahovaly. Jiné VVŠ naopak uváděly podrobné informace o stavu materiálně technické základny, o plánovaném investičním rozvoji a někdy i hodnotily jeho plnění. Některé VVŠ pouze odkazovaly na zpracovaný investiční program či plán jako na základní dokument investičního rozvoje školy. Konceptní záměry některých VVŠ tak neposkytovaly dostatečný přehled o potřebách v této oblasti ani o realizovaných investičních aktivitách.

6. Nepřipravenost akcí, změny parametrů

Některé akce uvedlo MŠMT v dokumentaci programu jako plánované akce k financování, přestože VVŠ v předložených podkladech nevedly k těmto akcím žádné parametry výstavby. V případě tří prioritních akcí MŠMT uvedlo v DP technické parametry až několikanásobně nižší, než by odpovídalo hodnotám plánovaných prostředků. Tyto akce byly do programu zařazeny nepřipravené, bez zpracování příslušných studií či projektových dokumentací. V důsledku toho MŠMT nezapočetlo hodnoty jejich parametrů do celkových technických parametrů programu, které byly v rámci původní DP závazným ukazatelem pro hodnocení. Správné stanovení parametrů je přitom předpokladem pro efektivní čerpání prostředků.

Chybějící a chybné parametry byly doplněny či upraveny až v rámci aktualizace DP připravované v roce 2014. U konkrétního podprogramu byl například parametr obestavěného prostoru při aktualizaci DP navýšen u akce *Rekonstrukce pavilonu Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů* ze 4 300 m³ na 23 089 m³ (o 437 %), u akce *Výstavba Mezifakultního centra environmentálních věd – 2. etapa* z 20 948 m³ na 45 000 m³ (o 115 %) a u akce *Centrum ekonomicko-manažerských studií – 2. etapa* z 15 400 m³ na 24 006 m³ (o 56 %), zatímco prostředky na daný podprogram byly aktualizací DP navýšeny jen o 24 % (parametr obestavěného prostoru byl celkem za podprogram navýšen o 99 %). Nulové parametry uvedlo MŠMT v DP například u dvou akcí jiného podprogramu (*Stavební úpravy objektu B, Českobratrská* a *Stavební úpravy objektu C, Bráfova*), přičemž později v rámci aktualizace DP byl u těchto akcí stanoven obestavěný prostor ve výši 14 892 m³ a 3 200 m³ (prostředky na podprogram byly v rámci aktualizace navýšeny jen o 27 %, zatímco parametr obestavěného prostoru celkem o 182 %).

Aktualizací DP byly u některých podprogramů změněny i konkrétní plánované akce. Důvodem byl v několika případech přesun akce k financování do OP VaVpl a její náhrada

jinou akcí nebo naopak doplnění akce původně zamýšlené v rámci OP VaVpl. Dalším důvodem pak bylo přehodnocení investičních priorit VVŠ po změně vedení školy.

7. Akce ČVUT-CIIRC – výstavba sídla Českého institutu informatiky, robotiky a kybernetiky

Cílem akce ČVUT-CIIRC bylo vybudování sídla CIIRC. Akce zahrnovala výstavbu nového objektu A a rekonstrukci, nástavbu a přístavbu stávajícího objektu B (původní Technická menza ČVUT v Praze-Dejvicích) včetně vybavení nábytkem a dalším zejména přístrojovým vybavením. Dílčí součástí akce byla i výstavba prostor, které budou sloužit pro centrální proozy ČVUT (rektorát). Jednalo se o akci s celkovými výdaji 1 425,731 mil. Kč (z toho 1 000 mil. Kč činily výdaje SR). Celkové výdaje akce se skládaly jak z nákladů stavby, tak i z nákladů na projektovou a inženýrskou činnost a na dodávky vybavení a techniky.

CIIRC jako vysokoškolský ústav ČVUT byl zřízen dnem 1. července 2013. Již v roce 2009 zpracovalo ČVUT podklady pro územní rozhodnutí začleňující sídlo CIIRC do svého areálu v Praze-Dejvicích a hledalo zdroj financování. Vybudování CIIRC poté ČVUT uvedlo jako prioritu mj. v koncepčním záměru ČVUT na období 2011–2015, přičemž k zajištění odpovídající infrastruktury pro činnost CIIRC měly být využity zdroje OP VaVpl. ČVUT se však nepodařilo splnit stanovené podmínky pro financování z prostředků EU a následně se přistoupilo k financování z prostředků programu. Záměr realizovat akci z prostředků programu byl patrný z přílohy usnesení vlády č. 779/2014¹¹.

V září 2013 vyhlásilo MŠMT výzvu v rámci čtvrté prioritní osy OP VaVpl pro školy se sídlem v Praze. Akce byla zařazena k financování do tohoto operačního programu v roce 2014. Při hodnocení řídicím orgánem MŠMT získal projekt 57 bodů z přijatelného intervalu 55 až 100 bodů. Současně byla identifikována časová a finanční rizika vztahující se:

- k harmonogramu projektu, stanovenému s ohledem na implementační období OP VaVpl trvající do 31. prosince 2015, který byl hodnocen na hranici realizovatelnosti a bez jakýchkoli časových rezerv;
- k možnému překročení maximálního limitu celkových výdajů projektu, neboť předpokládaný stanovený objem ve výši 1 099,991 mil. Kč byl na horní hranici těsně pod akceptovatelným limitem 1 100 mil. Kč;
- k jednotkovým nákladům na realizaci stavby, které byly hodnoceny jako nízké – na samé hranici běžných současných cenových relací (28 000¹⁵ Kč/m² a 6 500 Kč/m³ včetně 21% sazby DPH);
- k územnímu rozhodnutí, napadenému v době podání žádosti žalobou občanského sdružení v rámci soudního řízení.

Již pouze kombinace druhého a třetího rizika vytvářela vysokou míru pravděpodobnosti, že skutečný finanční objem projektu přesáhne maximální akceptovatelný limit pro využití prostředků OP VaVpl.

Dne 31. března 2014 uzavřelo ČVUT dohodu s občanským sdružením, které v roce 2011 napadlo žalobou územní rozhodnutí. Dohoda byla předpokladem pro ukončení soudního

¹⁵ Podle propočtu výdajů na akci ČVUT-CIIRC, provedenému NKÚ ke dni 6. března 2017, činily náklady na stavební a technologickou část stavby cca 90 % výdajů na akci. Zachováním daného poměru lze odhadnout navrhovanou cenu za 1 m² užitné plochy 31 100 Kč a cenu za 1 m³ obestavěného prostoru 7 200 Kč. Aktuální skutečná cena za 1 m² užitné plochy činí 43 866 Kč a za 1 m³ obestavěného prostoru 8 520 Kč (viz příloha č. 3). Odhad nákladů učiněný na základě projektové dokumentace pro stavební řízení a uvedený ČVUT v rámci žádosti do OP VaVpl byl podhodnocen.

sporu i územního řízení a spočívala zejména ve snížení výšky nového objektu A. Hned na počátku dubna 2014 zahájilo ČVUT otevřené zadávací řízení na zhotovitele stavby, ačkoli v této době ještě nedisponovalo výslednou podobou projektové dokumentace pro provedení stavby. V projektové dokumentaci určené pro zadávací řízení nebyla dostatečně upravena konečná podoba nosných konstrukcí. Zároveň byla předpokládaná hodnota veřejné zakázky (755,675 mil. Kč bez DPH) vypočtena z podkladů, které neměly potřebnou míru podrobnosti k objektivnímu určení její výše. ČVUT však s vyhlášením veřejné zakázky spěchalo z důvodu splnění termínů plynoucích z podmínek OP VaVpl.

Územní řízení bylo ukončeno až v květnu 2014 rozsudkem soudu, přičemž teprve rozsudek byl pro ČVUT rozhodným aktem pro výslednou podobu projektové dokumentace i výkaz výměr. V červnu 2014 byl vydán certifikát autorizovaného inspektora podle stavebního zákona¹⁶. Poté byla projektantem na základě upravené dokumentace pro provedení stavby nově vyčíslena hodnota veřejné zakázky (845,570 mil. Kč bez DPH).

Po vyhodnocení nabídek sedmi uchazečů bylo v červenci 2014 z ekonomicky nejvýhodnější nabídky uchazeče (s cenou 974,642 mil. Kč bez DPH a 1 179,317 mil. Kč včetně DPH) zřejmé, že maximální limit prostředků stanovený v rámci OP VaVpl nemůže být dodržen. Teprve v srpnu 2014 (čtyři měsíce po zahájení zadávacího řízení) ČVUT vzniklo právo provést oznámený stavební záměr s certifikátem autorizovaného inspektora. V září 2014 schválila vláda rozpočtové opatření¹¹ k posílení výdajů rozpočtové kapitoly MŠMT. V říjnu 2014 uzavřelo ČVUT s vítězným uchazečem smlouvu o dílo na zhotovení stavby a v listopadu téhož roku byly zahájeny stavební práce. Následně v prosinci 2014 vyřadilo MŠMT projekt z financování v rámci OP VaVpl.

Až v březnu 2015 schválilo MŠMT na základě žádosti ČVUT ze září 2014 investiční záměr na financování akce v rámci programu a vydalo registraci akce a rozhodnutí o poskytnutí dotace. V důsledku nestandardního průběhu akce, kdy výběr zhotovitele stavby i následně uzavření smlouvy o dílo proběhly ještě před vydáním řídicích dokumentů akce, nebyly a nemohly být naplněny základní principy programového financování platné pro financování akcí ze SR. Mezi ně patří zejména řídicí činnost správce programu, která spočívá ve stanovení podmínek pro hospodárný a účelný průběh přípravy a realizace akcí. Ke splnění těchto podmínek správce programu zavazuje účastníky programu. ČVUT tak nemuselo dodržet například podmínku MŠMT, že zadávací řízení na výběr zhotovitele stavby nesmí být zahájeno bez vydání pravomocného platného stavebního povolení.

Akce nebyla v době vydání registrace akce uvedena mezi plánovanými akcemi jako konkrétní cíl programu. K tomu došlo až o tři měsíce později v červnu 2015⁶, kdy vláda schválila aktualizovanou DP (již obsahující uvedenou akci). Obecné cíle podprogramu ČVUT¹⁷ zůstaly i po aktualizaci DP nezměněny v následující podobě:

- optimalizace využití stávajících prostor,
- modernizace stávajících výukových prostor,
- snížení provozní energetické náročnosti objektů.

¹⁶ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), upravuje v ustanovení § 117 postup, který je zkrácenou alternativou ke stavebnímu řízení. Stavebník je podle tohoto ustanovení oprávněn provést stavbu, vyžadující jinak stavební povolení, na základě oznámení stavebního záměru stavebnímu úřadu autorizovaným inspektorem, a to za předpokladu splnění zákonem stanovených podmínek.

¹⁷ Část programu sloužící k zabezpečení realizace cílů ČVUT.

Přestože se jednalo o věcně i finančně nejvýznamnější akci programu, aktualizací nebyly obecné cíle podprogramu ČVUT rozšířeny o vybudování sídla CIIRC. V době ukončení kontroly byla stavební část akce již dokončena, akce nebyla v plné výši dofinancována.

B. Příjemci dotace

Vysoké učení technické v Brně – porušení zákona č. 218/2000 Sb.

Při kontrole plnění zakázek na stavební práce byla prověřena mj. faktura ze dne 11. prosince 2012 na částku 25 445 870 Kč bez DPH. Jednalo se o první fakturu vystavenou ke smlouvě o dílo uzavřené dne 5. prosince 2012. VUT provedlo úhradu fakturované částky dne 17. prosince 2012 v plné výši, přestože věcné plnění prokazatelně nebylo ke dni vystavení faktury realizováno v rozsahu deklarovaném fakturou. Tato skutečnost vyplynula mj. ze zápisů provedených ve stavebním deníku a ze zápisu z kontrolního dne konaného 13. prosince 2012. VUT úhradou faktury porušilo jednu z podmínek čerpání prostředků SR, které byly přílohou rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 29. listopadu 2012. Tímto postupem VUT porušilo rozpočtovou kázeň ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.

Seznam zkratk

CIIRC	Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky (ČVUT)
CMTF	Cyrilometodějská teologická fakulta (UPOL)
ČR	Česká republika
ČVUT	České vysoké učení technické v Praze
DP	dokumentace programu
DPH	daň z přidané hodnoty
EDS	evidenční dotační systém
EU	Evropská unie
IZ	investiční záměr
koncepční záměr MŠMT	dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol
koncepční záměry	dlouhodobé záměry vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti (VVŠ)
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP VaVpl	operační program <i>Výzkum a vývoj pro inovace</i>
plánované akce	akce uvedené v DP jako konkrétní cíle podprogramu, resp. programu
podprogram	část programu, sloužící k zabezpečení realizace cílů jedné VVŠ
program	program 133 210 – <i>Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol</i>
SR	státní rozpočet
UHK	Univerzita Hradec Králové
UPOL	Univerzita Palackého v Olomouci
VUT	Vysoké učení technické v Brně
VVŠ	veřejná vysoká škola

Příloha č. 1

Přehled kontrolovaných akcí programu

(v mil. Kč)

Číslo akce	Název akce	Příjemce dotace	Výdaje celkem	Účast SR	Výdaje SR do 2016*	Realizace akce od–do
133D21D003826	CIIRC	ČVUT	1 425,7	1 000,0	902,1	2014–2017
133D21T003702	Objekt C, lokalita Na Soutoku	UHK	455,9	427,8	422,0	2014–2017
133D21M004301	Rekonstrukce opláštění objektu A1, Technická 2, Brno	VUT	604,1	459,1	459,1	2012–2016
133D21Q001101	Rekonstrukce části objektu CMTF Univerzitní 22, Olomouc	UPOL	15,7	13,8	13,8	2014–2016
133D21Q001102	Rekonstrukce objektu Křížkovského 10, Olomouc	UPOL	244,4	240,0	54,3	2014–2017
133D21Q001104	Rekonstrukce objektu Na Hradě 5, Olomouc	UPOL	124,0	56,2	0	2016–2017
Celkem akce			2 869,8	2 196,9	1 851,3	

* Výdaje čerpané ze SR na financování akce od počátku její realizace do 31. 12. 2016.

Příloha č. 2

Postupné čerpání výdajů státního rozpočtu na jednotlivé podprogramy programu

(v mil. Kč)

Název podprogramu	Původní DP 2011–2016	Výdaje SR 2011–2013	% čerpání původní DP 2011–2013	Aktualizace DP 2011–2019	Výdaje SR 2011–2016	% čerpání aktualizované DP 2011–2016
Akademie múzických umění v Praze	195,0	13,1	6,7 %	302,6	163,3	54,0 %
Akademie výtvarných umění v Praze	125,0	5,0	4,0 %	106,0	14,0	13,2 %
Česká zemědělská univerzita v Praze	500,0	0,2	0,0 %	620,0	452,3	73,0 %
České vysoké učení technické v Praze	1 116,0	368,8	33,0 %	1 957,8	1 586,7	81,0 %
Univerzita Karlova	4 978,8	1,5	0,0 %	3 970,6	500,1	12,6 %
Vysoká škola ekonomická v Praze	399,0	14,4	3,6 %	298,0	232,0	77,9 %
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	266,0	231,7	87,1 %	330,5	288,7	87,4 %
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze	597,0	11,7	2,0 %	595,9	11,7	2,0 %
Janáčkova akademie múzických umění v Brně	68,2	23,3	34,2 %	68,2	46,0	67,4 %
Masarykova univerzita	470,0	0,8	0,2 %	466,6	65,4	14,0 %
Mendelova univerzita v Brně	139,3	53,6	38,5 %	217,1	142,9	65,8 %
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	235,0	-	-	250,0	5,9	2,4 %
Vysoké učení technické v Brně	395,0	30,5	7,7 %	494,0	459,1	92,9 %
Ostravská univerzita	208,0	28,0	13,5 %	263,9	103,9	39,4 %
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava	400,1	31,7	7,9 %	400,5	154,7	38,6 %
Slezská univerzita v Opavě	534,4	12,0	2,3 %	534,4	386,9	72,4 %
Univerzita Palackého v Olomouci	405,0	-	-	405,0	68,1	16,8 %
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	408,6	-	-	388,0	139,0	35,8 %
Technická univerzita v Liberci	97,5	-	-	162,4	63,7	39,2 %
Univerzita Hradec Králové*	465,9	-	-	466,0	468,7	100,6 %
Univerzita Pardubice	175,0	31,9	18,2 %	168,2	94,5	56,2 %
Vysoká škola polytechnická Jihlava	130,0	-	-	147,4	10,9	7,4 %
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem	590,0	16,8	2,9 %	594,6	33,4	5,6 %
Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích**	27,9	31,5	112,9 %	73,1	72,9	99,7 %
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	199,8	19,6	9,8 %	193,2	160,1	82,9 %
Západočeská univerzita v Plzni	350,0	-	-	350,0	12,8	3,7 %
Rezerva programu***	393,2	-	-	10,7	-	-
Celkem program	13 869,7	926,1	6,7 %	13 834,7	5 737,7	41,5 %

* UHK vznikly při realizaci akce *Objekt C, lokalita Na Soutoku* odůvodněné neplánované výdaje ve výši 9,7 mil. Kč a v podprogramu nebyla dostatečná rezerva, z tohoto důvodu byl o 2,7 mil. Kč překročen limit výdajů SR (bude hrazeno z rezervy programu).

** V podprogramu Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích byla navýšena dotace ze SR až v rámci aktualizace DP, schválené v roce 2015.

*** Rezerva programu zahrnovala i prostředky poskytované kapitole 307 – *Ministerstvo obrany* pro Univerzitu obrany, převáděné prostřednictvím rozpočtových opatření maximálně do výše 35 mil. Kč. O převedené prostředky ve výši 34,968 mil. Kč byl v aktualizaci DP snížen objem prostředků SR na program.

Příloha č. 3

Příklady jednotkových cen technických parametrů akcí

Číslo a název akce	Obestavěný prostor (v m ³)	Užitková plocha po technické obnově (v m ²)	Užitková plocha nově získaná (v m ²)	Zatepovaná plocha objektů (v m ²)	Technická obnova obvodového pláště objektů (v m ²)
	8 500 Kč/m ³	30 000 Kč/m ²	50 000 Kč/m ²	4 900 Kč/m ²	13 000 Kč/m ²
133D21Y001610 <i>Pavilon tělovýchovy II. etapa</i> (akce nedokončena)	2 278 Kč 2 298 Kč	15 044 Kč 15 174 Kč			
133D21A006602 <i>Generální rekonstrukce a oprava objektu Tržiště 20</i> (akce dokončena)	3 323 Kč 4 163 Kč	20 938 Kč 26 234 Kč			
133D21Q001102 <i>UPOL – Rekonstrukce objektu Křížkovského 10, Olomouc</i> (akce nedokončena)	6 065 Kč 6 065 Kč	32 658 Kč 32 657 Kč			
133D21Q001101 <i>UPOL – Rekonstrukce části objektu CMTF Univerzitní 22, Olomouc</i> (akce dokončena)	6 454 Kč 3 641 Kč	34 928 Kč 19 988 Kč			
133D21Q001104 <i>UPOL – Rekonstrukce objektu Na Hradě 5, Olomouc</i> (akce nedokončena)	6 927 Kč 6 778 Kč	31 594 Kč 32 826 Kč			
133D21C005902 <i>Mezifakultní centrum environmentálních věd – 2. část</i> (akce dokončena)	7 115 Kč 7 115 Kč		36 136 Kč 36 139 Kč		
133D21M004301 <i>VUT – Rekonstrukce opláštění budovy A1, Brno</i> (akce dokončena)	8 052 Kč 7 590 Kč 6 985 Kč	31 559 Kč 29 747 Kč 29 402 Kč			- - 7 865 Kč
133D21R004701 <i>Vzdělávací komplex</i> (akce nedokončena)	8 175 Kč 7 751 Kč		37 005 Kč 35 084 Kč		
133D21T003702 <i>UHK – Objekt C, lokalita Na Soutoku</i> (akce nedokončena)	8 280 Kč 7 994 Kč		50 812 Kč 49 057 Kč		
133D21J000701 <i>Rekonstrukce a dostavba historického areálu Filozofické fakulty</i> (akce nedokončena)	8 442 Kč 8 442 Kč	41 553 Kč 41 559 Kč			
133D21B006905 <i>Rekonstrukce Školy architektury</i> (akce nedokončena)	9 600 Kč 9 592 Kč	54 472 Kč 54 442 Kč			
133D21D003826 <i>ČVUT – CIIRC</i> (akce nedokončena)	9 700 Kč 8 520 Kč	59 597 Kč 43 866 Kč			
133D21E000011 <i>Dostavba posluchárny Lékařské fakulty</i> (akce dokončena)	10 841 Kč 9 852 Kč		92 519 Kč 84 082 Kč		
133D21F003311 <i>Rekonstrukce terminálových učeben a infrastruktury Staré budovy v Praze</i> (akce dokončena)	13 892 Kč 9 817 Kč	60 107 Kč 42 477 Kč			
133D21D003819 <i>ČVUT – Rekonstrukce LOP Monobloku Dejvice 3. a 4. etapa</i> (akce dokončena)					8 530 Kč 8 203 Kč
133D21H007001 <i>Oprava fasády v hlavní budově v Praze – 3. etapa</i> (akce dokončena)					8 675 Kč 7 115 Kč
133D21U004903 <i>Rekonstrukce a zateplení výukového objektu EA</i> (akce dokončena)					9 532 Kč 6 778 Kč

Vysvětlivky:

Černě – předběžně vypočtená jednotková cena podle investičního záměru akce.

Modře – jednotková cena vypočtená z celkových nákladů a parametrů akce podle evidenčního dotačního systému – EDS (stav 03/2017).

Červeně – dosažená jednotková cena; u akce ČVUT-CIIRC cena dle změny Rozhodnutí o poskytnutí dotace 12/2016.

Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu
Ročník XXV (2017)

Vydavatel:

Nejvyšší kontrolní úřad, Jankovcova 2, 170 04 PRAHA 7

Redakce:

Odbor komunikace NKÚ; tel.: 233 045 198

E-mail: vestnik@nku.cz

Částka 4/2017 vyšla dne 29. září 2017

ISSN 1210-9703 (Print)

ISSN 1804-0608 (On-line)

